Jewish National and Zion Songs

in Hebrew, Jewish and English

With **MUSIC**

Second Edition

Hebrew Publishing Company

50 Eldridge Street New York

1918

CONTENTS

English Section

Music for Voice and Piano

The Star Spangled Banner

Oh! say can you see, by the dawn's
early light,
What so proudly we hailed at the
twilight's last gleaming;
Whose broad stripes and bright stars
through the perilous fight,
O'er the ramparts we watched, were
so gallantly streaming?
And the rockets red glare, the bombs
bursting in air,
Gave proof through the night that our
flag was still there;
Oh, say, does that star-spangled
banner yet wave
O'er the land of the free and the
home of the brave?

On the shore, dimly seen through the
mists of the deep,
Where the foe's haughty host in
dread silence reposes,
'hat is that which the breeze o'er
the towering steep
As it fitfully blows, half conceals,
half discloses?
Now it catches the gleam of the
morning's first beam
Its full glory reflected now shines on
the stream,
'T is the star-spangled banner! Oh!
long may it wave
O'er the land of the free and the
home of the brave.

And where is the band who so
vauntingly swore,
Mid the havoc of the war and the
battle's confusion,
A home and a country they'd leave
us no more?
Their blood hath washed out their
foul footsteps' pollution;
No refuge could save the hireling and
slave
From the terror of flight, or the gloom
of the grave,
And the star-spangled banner in
triumph doth wave
O'er the land of the free and the
home of the brave!

Oh! thus be it ever, when freemen
shall stand
Between their loved home and the
war's desolation;
Blessed with victory and peace, may
the Heaven-rescued land
Praise the power that hath made
and preserved us a nation.
Then conquer we must, for our cause
it is just,
And this be our motto, "in God is
our trust":
And the star-spangled banner in
triumph shall wave
O'er the land of the free and the
home of the brave.

AMERICA.

My country, 'tis of thee,
Sweet land of Liberty,
Of thee I sing;
Land where my fathers died,
Land of the pilgrim's pride,
From ev'ry mountain side
Let freedom ring.

My native country, thee,
Land of the noble, free,
Thy name I love;
I love thy rocks and rills,
Thy woods and templed hills,
My heart with rapture thrills
Like that above.

Let music swell the breeze,
And ring from all the trees,
Sweet freedom's song;
Let mortal tongue awake;
Let all that breathe partake;
Let rocks their silence break,
The sound prolong.

Our father's God, to thee,
Author of Liberty,
To thee we sing;
Long may our land be bright
With freedom's holy light;
Protect us by thy might,
Great God, our King.

HATIKVAH

1.

O while within a Jewish breast,
Beats true a Jewish heart,
And Jewish glances turning East,
To Zion fondly dart, —

O then our Hope — it is not dead,
Our ancient Hope and true,
Again the sacred soil to read
Where David's banners flew.

2.

O while the tears flow down apace,
And fall like bounteous rain,
And to the Father's resting place,
Sweeps on the mournful train,—

O, then our Hope, etc.

3.

And while upon our eager eye.
Flashes the City's wall,
And for the wasted Sanctuary,
The tear-drops trembling fall,—
O, then our Hope, etc.

4.

O while the Jordan's pent-up tide,
Leaps downward rapidly,
And while its gleaming waters glide,
Through Galilee's blue sea,—
O, then our Hope, etc.

5.

And while upon the Highway there
Lowers the stricken Gate,
And from the ruins Zion's prayer
Upriseth passionate,—
O, then our Hope, etc.

6.

O while the pure floods of her eyes
Flow for her People's plight,
And Zion's Daughter doth arise
And weep the long, long night,—
O, then our Hope, etc.

7.

O while through vein in ceaseless stream
The bright blood pulses yet,
And on our Father's tomb doth gleam
The dew when sun is set,—
O, then our Hope, etc.

8.

Hear Brothers, mine, where e're ye be,
This Truth by Prophet won:
"'Tis then our Hope shall cease to be
With Israel's last son!"—
O, then our Hope, etc.

THE WANDERING JEW.

(פאריאמערט פארקלאגט)

TRANSLATED BY

ALEXANDER HARKAVY

1.

Exiled from his land
By tyranny's hand
And scourged by nation's rod
Is wandering around
Knowing no bound
The unlucky infant of God;
That he may not
Stay long in one spot,
That he wander the world all through—
His Father Elohim
Hath given to him
The mysterious name of Jew.
Admission is what he is begging for,
But in vain he's expressing his wo:
—"No," they reply, "keep far from the door—
A *Jew* thou art, go farther, go!"

2.

On his long ways
He lived through days
When Amalekites took of him hold;
When a magnate's hand
In the Persian land
Dealt him blows untold.
In Rome and Spain
He was taught again
The wandering staff to revere;
Unprotected from heat,
From rain and from sleet,
From gales and colds severe;
No sooner he is rapping at a door
Than he hears those words unkind:
—"Whom and what art thou come for—
We know thee not, stay thee behind!'

3.

—" I need not tell,
You know me well—
My documents are here:
My ancient book
Is preserved in a nook
In *your* own book-case, my dear.—
The Bible benign
Is it not mine?
Is that not true which I say?
And those sacred Psalms
In which you find balms
Each hour and every day?—
—"False is thy claim, for that is not true,—
These belong to the *Hebrew* race;
Thy name is *Sheeney* or *Bloody Jew*—
We know thee not, go from this place!"

4.

—"Let me in, I pray,
To you it will pay—
I am fit for every thing:
I have brains for learning,
Hands for earning,
To traffic with soul I cling."—
—"We carry on trade
Without thy aid—
Who called thee to this field of battle?
Of yore thy toil
Was culture of soil,
Breeding of sheep, of cattle?"—
—"Lost is my wondrous valor of old,
I can hardly erect my body;
I am worn by whippings and chasings
untold"—
—"Stop thy excuses, O *bloody!*"...

5.

—"In darkness wo!
How can I go—
For the merciful sun I must wait,
At his lustre gay
The nations may
Know me and cease to hate.
An oath I take
My sins to forsake—
My word I pledge Thee, O God!
Tend then peoples' mind
To be to me kind
To cast their frightful rod;
O, for the gentiles I pray to Thee,
To prosper and lengthen their years;
To imbue their hearts with kindness to me,
That "*go!*" no more ring in my ears!"

BEAUTEOUS LAND

BY

REV. DR. BERNARD DRACHMAN.

Beauteous land, so dear to me,
Light of my eyes, joy of my heart!
For thee my soul yearns constantly.
My life's strength, yea, my hope thou art.

1.

Two thousand years the world I roam,
My feet with wand'ring's toil are weary.
In regions strange I seek a home,
Mid mountains dark and rough and dreary.
In thee surcease of grief I find,
Thou soothest my despairing mind.
Refrain—Beauteous land, etc.

2.

In thee to dwell th'Almighty chose,
His majesty on thee he showered.
On Zion's hight the temple rose
In sacred radiance uptowered.
From distant lands thy children came,
With joy and pride they told thy fame.
Refrain—Beauteous land, etc.

3.

O how sublimely spake the seers,
God's sacred mysteries revealing.
Thy heroes bold defied all fears,
The foe they drove in terror reeling.
And midst the wise of all the earth,
Thy sages, Zion, showed their worth
Refrain—Beauteous land, etc.

4.

How peacefully and safe there dwelt,
In thee Jeshurun's precious race.
No ill they knew, no care they felt,
Happy throughout thy land's broad space.
Greatly did corn and fruit abound,
Plenty for hunger's need was found.
Refrain—Beauteous land, etc.

5.

Upon his throne thy monarch sate,
Among the mighty great his fame,
To thee grave messengers of state
And merchants wealthy thronging came.
E'en as the earth in spring's bright tide,
Thy splendor shone on every side.
Refrain—Beauteous land, etc.

6.

How burns my heart when I recall thee,
And from my eyes tears burst the while.
Gone is thy beauty, gone thy glory,
Beast-men thy holy soil defile.
Whilst I, like gloomy shade of woe,
In pain and grief roam to and fro.
Refrain—Beauteous land, etc.

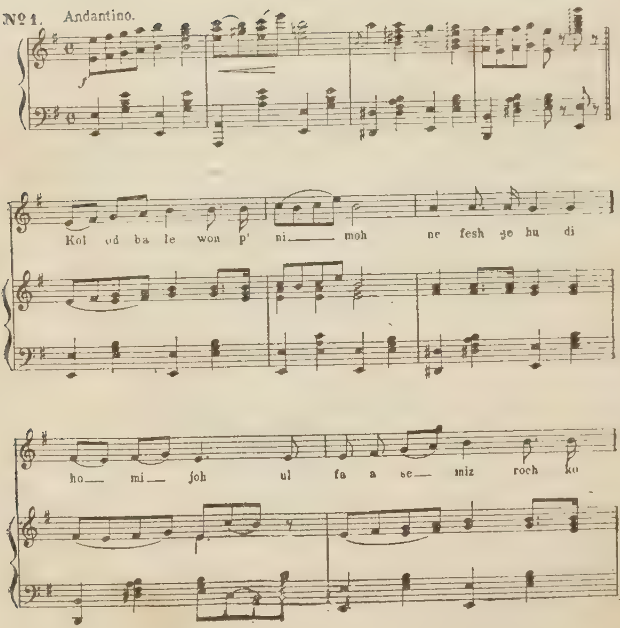
7.

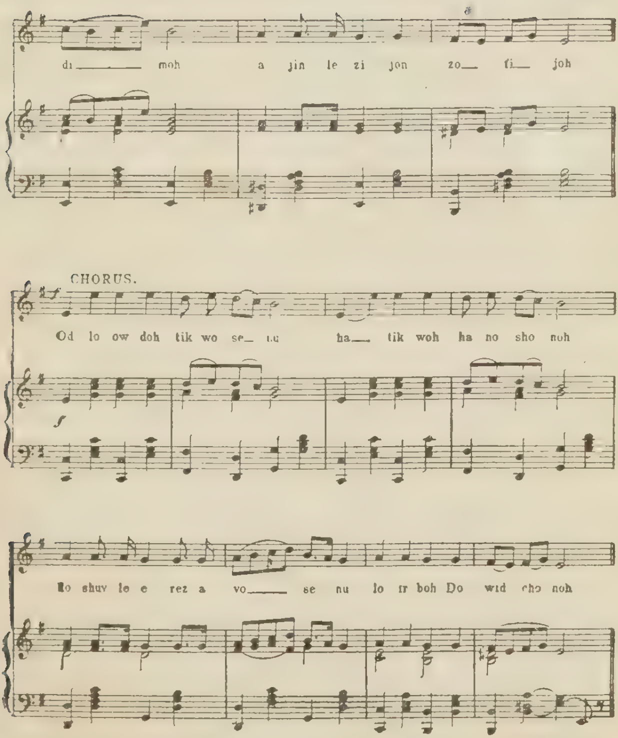
Fear not, O Zion, be not afraid,
Thy ancient glory will return.
With mighty steps thou'lt forge ahead.
Brightly hope's lamp for thee doth burn.
With peaceful soul wait trustfully,
Kindly the Lord will deal with thee.
Refrain—Beauteous land, etc.

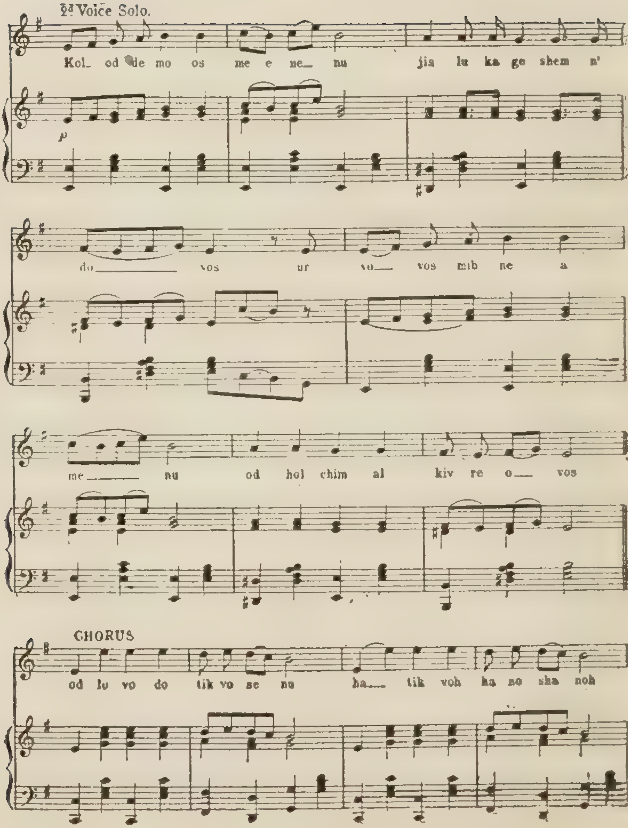
Hatikvoh.

(The Hope)

HENRY A RUSSOTTO

di moh a jin le zi jon zo fi joh
CHORUS.
Od lo ow doh tik wo se u ha tik woh ha no sho noh
Lo shuv le e rez a vo se nu lo ir boh Do wid cho noh
f

2d Voice Solo.
Kol_ od de mo os me e ne_ nu jis lu ka ge shem n'
p
do_ vos ur vo_ vos mib ne a
me_ nu od hol chim al kiv re o_ vos
CHORUS
od lo vo do tik vo se nu ha_ tik voh ha no sha noh

3

Kol od chomas machmadenu
leenenu mufoos
V'al churban mikdoshenu
Ain achas od domous

Chorus

4

Kol od mei hajarden b'goon
Mol g'dosow isolu
Uljam kinores b'shoon
Ib'kol Hamulo ipolu

Chorus

5

Kol od shamo alei drochim
Shaar iekat sh'u'o
ubein choruos Jerusholoim
Od Bas Zion bachiio

Chorus

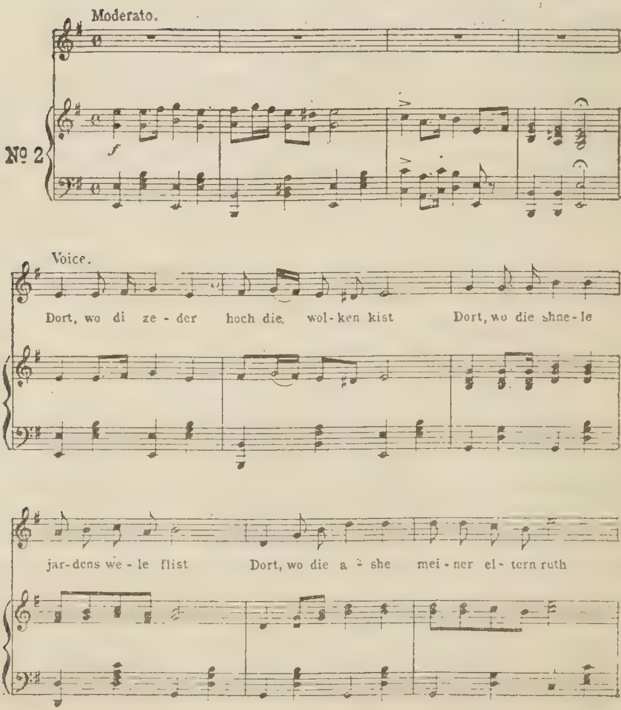
6

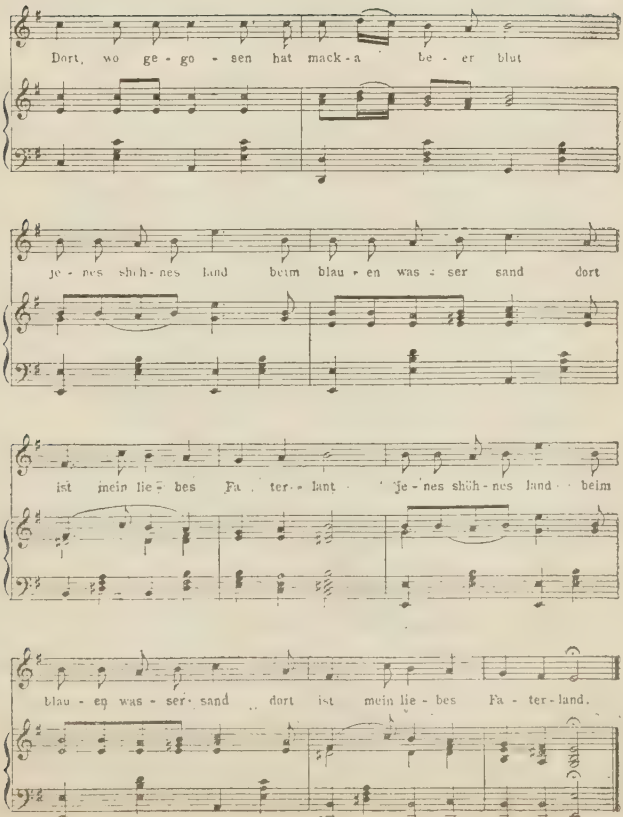
Kol od d'moos thoros
maion bas ami nosoles
N'livkos L'zijon C'rosh ashmores
Od tokum bachzi halelos

Chorus

Dort, wo die Zeder.

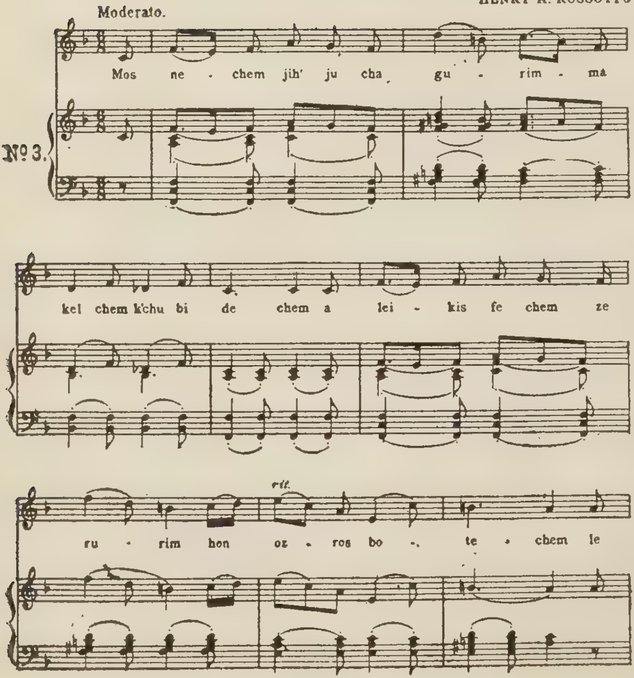
Arr. by Henry A. Russotto

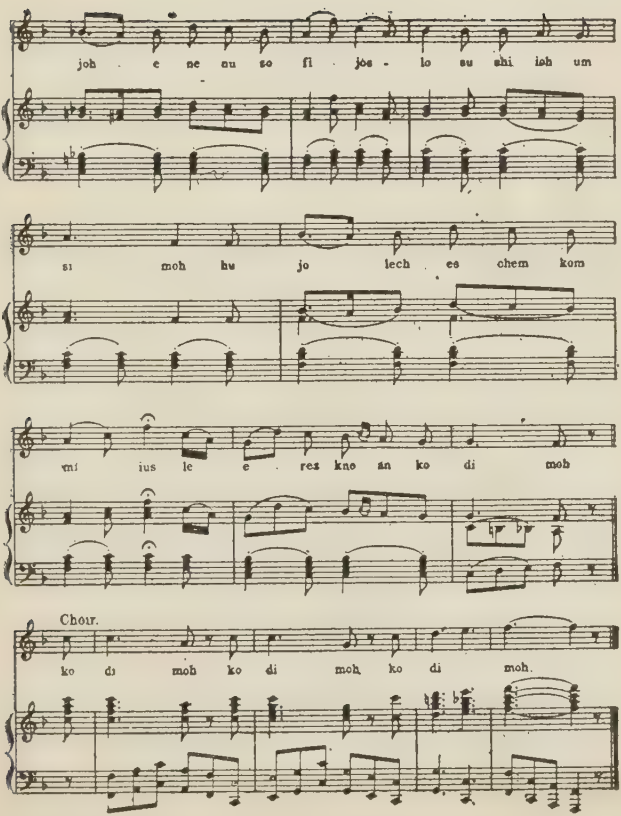

Dort, wo ge - go - sen hat mack - a be - er blut
je - nes shöh - nes land beim blau - en was - ser sand dort
ist mein lie - bes Fa - ter - lant je - nes shöh - nes land beim
blau - en was - ser sand dort ist mein lie - bes Fa - ter - land.

Kodimoh.

Composed by
HENRY A. RUSSOTTO

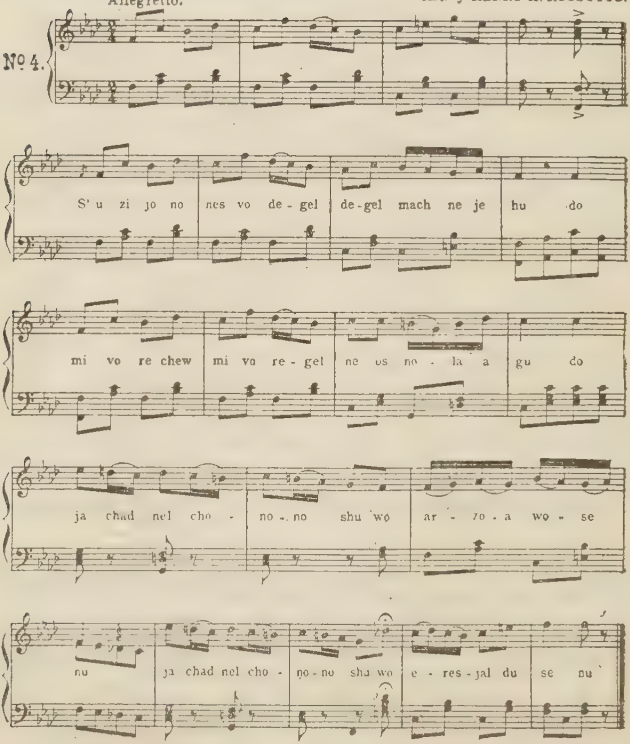

joh - e ne nu so fi - jos - lo su shi ioh um
si moh hu jo lech - es chem kom
mi ius le e - rez kno an ko di moh
Choir.
ko di moh ko di moh ko di moh.

Nes Zijono.

Allegretto. Arr. by HENRY A. RUSSOTTO.

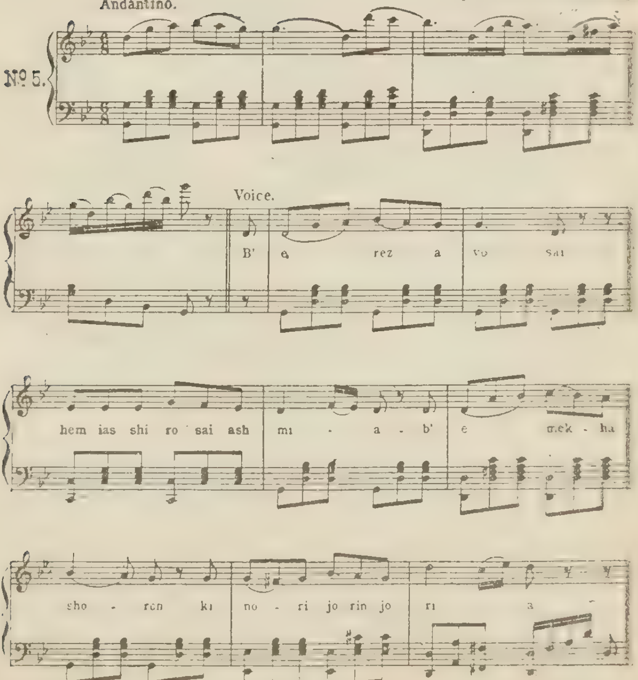
No 4.

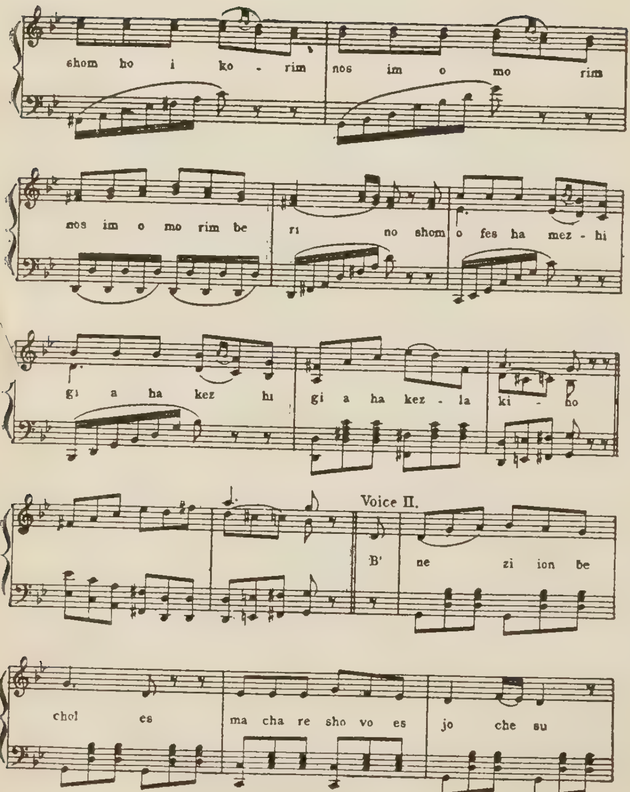

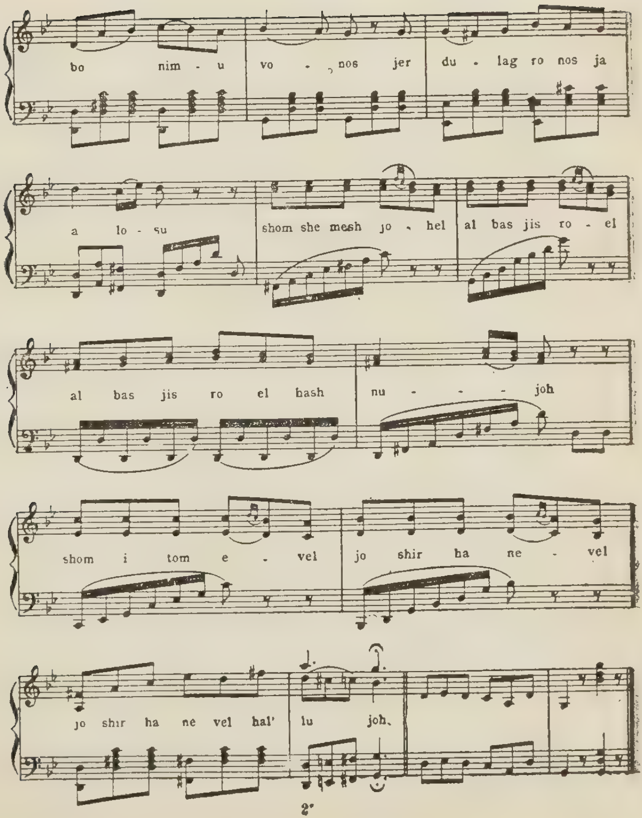
B'erez Avosai.

Arr. by HENRY A. RUSSOTTO

Andantino.

shom ho i ko - rim nos im o mo rim
nos im o mo rim be ri no shom o fes ha mez - hi
gi a ha kez hi gi a ha kez - la ki - ho
Voice II.
B' ne zi ion be
chol es ma cha re sho vo es jo che su

bo nim - u vo - nos jer du - lag ro nos ja
a lo - su shom she mesh jo - hel al bas jis ro - el
al bas jis ro el hash nu - - - joh
shom i tom e - vel jo shir ha ne - vel
jo shir ha ne vel hal' lu joh.

Im Eshkocheich.

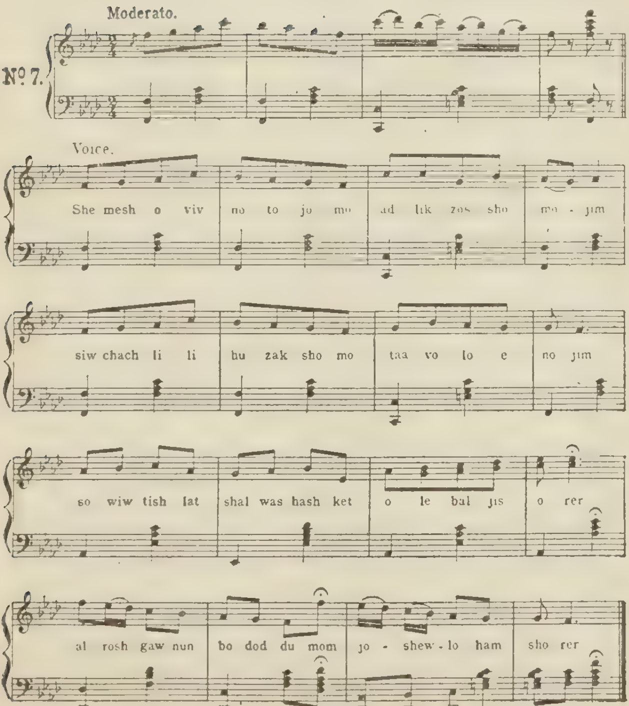
Arr by HENRY A RUSSOTTO

№ 6.

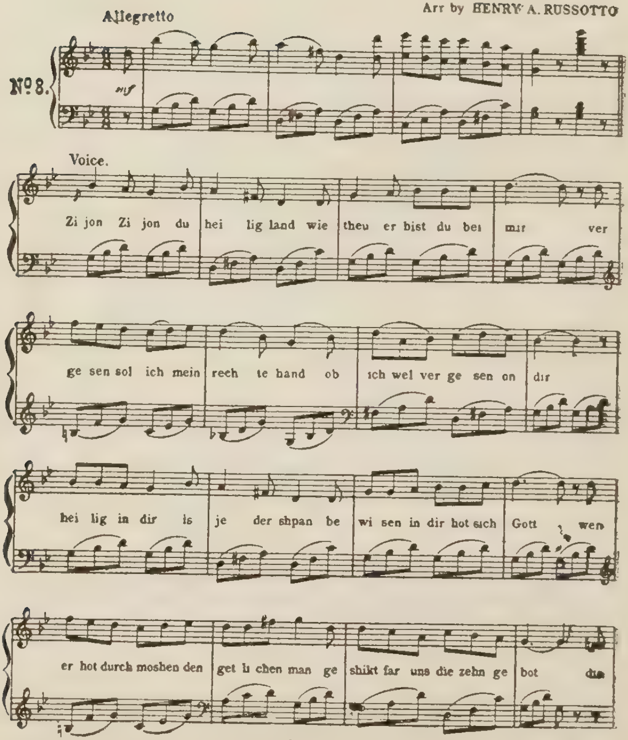
MAS'AS NAPHSHI

Arr. by HENRY A. RUSSOTTO.

Zion! Zion!

Arr by HENRY A. RUSSOTTO

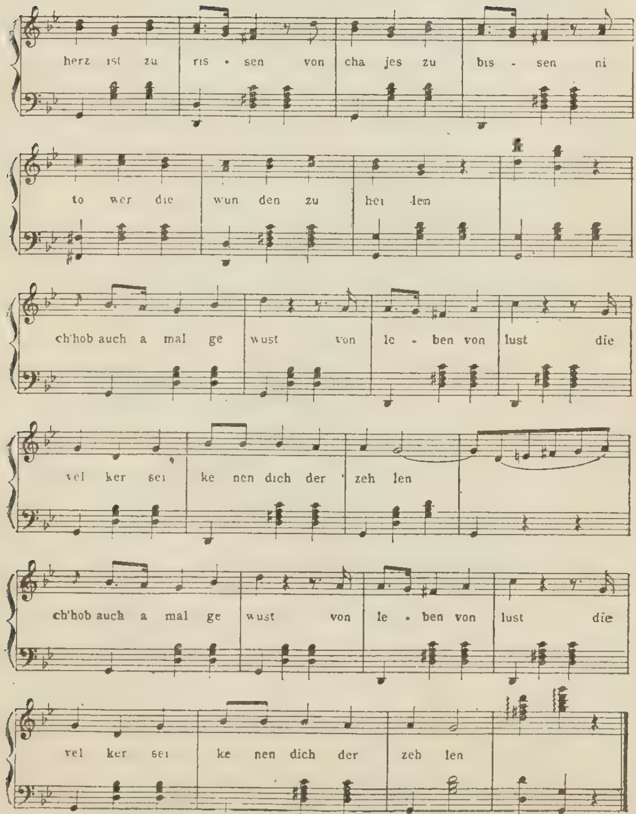

hei li ge o - vos shlofen in dein shois av ro - hom jiz chok und ja - kow dort
ru hen sich un se re hel - den aus mit se e re shwer den be ko - wod
oj oj oj wie benk ich a soi noch dir hei li ges land
oj oj oj wie benk ich a soi noch dir hei li ges land
aus hal ten bin ich nit im shtand aus hal ten bin ich nit im shtand.

Wo ist mein heim.

Arr. by HENRY A. RUSSOTTO.

herz ist zu ris - sen von cha jes zu bis - sen ni
to wer die wun den zu hei len
ch'hob auch a mal ge wust von le - ben von lust die
vel ker sei ke nen dich der zeh len
ch'hob auch a mal ge wust von le - ben von lust die
vel ker sei ke nen dich der zeh len

כְּבָר נִמְלָא אֲסָמֵינוּ,
יַיִן תִּירוֹשׁ בִּיקָבִים;
בִּשְׂפָתֵינוּ קוֹל תְּרוּעוֹת,
נַפְשֵׁנוּ תָּגִיל פְּנִימָה;
הָלְאָה, אַחַי, קוֹמְמִיּוּת
לִירוּשָׁלַיִם שָׁם קָדִימָה!
מקהלה קָדִימָה! קָדִימָה! קָדִימָה!

5.

עַל פִּסְגַּת מוֹרִיָּה
נִפְרוֹשׂ אֶת דִּגְלֵנוּ,
אֱלֹהִים נַפְשֵׁנוּ חַיָּה,
וְהוּא יֵצֵא בְּצִבְאוֹתֵינוּ;
שָׁם עַל מִגְדַּל תַּלְפִּיּוֹת
נֵס־יָהּ נָרִימָה;
הָלְאָה, אַחַי, קוֹמְמִיּוּת
לְצִיּוֹן שָׁם קָדִימָה!
מקהלה קָדִימָה! קָדִימָה! קָדִימָה!

כְּמוֹהֶם בְּחֶרֶב פִּיפִיּוֹת
נַעֲשֶׂה חַיִל בִּמְזִמָּה;
הָלְאָה, אַחַי, קוֹמְמִיּוּת
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל קָדִימָה!
מקהלה קָדִימָה! קָדִימָה! קָדִימָה!

3.

שָׁם בְּעֵמֶק הָאֲרָזִים,
בֵּין צִלְלֵי הַתְּמָרִים,
נִשְׁמַע סוֹדוֹת וּרָזִים
תְּשׁוֹרְנָה שָׁם הַצִּפֳּרִים;
תְּשׁוֹרְנָה מִשָּׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת
זִמְרַת צִיּוֹן הַנְּעִימָה
הָלְאָה, אַחַי, קוֹמְמִיּוּת
לִפְלֶשֶׁת שָׁם קָדִימָה!
מקהלה קָדִימָה! קָדִימָה! קָדִימָה!

4.

שָׁם נִשַּׁדֵּד אַדְמָתֵנוּ
וּנְמוֹגֵג אֶת הָרְגָבִים

קָדִימָה

מאת נפתלי הערץ אימבער.

מָתְנֵיכֶם יִהְיוּ חֲגוּרִים,
מַקֶּלְכֶם קְחוּ בִּידֵיכֶם;
עֲלֵי כִּתְפֵיכֶם צְרוּרִים
הוֹן אוֹצְרוֹת בָּתֵּיכֶם.
לְיָהּ עֵינֵינוּ צוֹפִיּוֹת
לוֹ תוּשִׁיָּה וּמְזִמָּה
הוּא יוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת
לְאֶרֶץ כְּנַעַן קָדִימָה!

מקהלה { קָדִימָה! קָדִימָה! קָדִימָה!

2.

שָׁם בְּאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ
לֹא נִירָא מִלַּחַץ
יָעִיקוּ עַתָּה עָלֵינוּ
רַהַב וְאַנְשֵׁי שַׁחַץ.

שִׁבְעָה אַחִים

יָשְׁבוּ, יָשְׁבוּ שִׁבְעָה אַחִים
אֵצֶל בְּרֵכָה בְּהִירָה,
סָח אֶחָד אֶל הַשֵּׁנִי:
לוּ מָשִׁיחַ נִרְאָה, —
אָז הִלַּכְתִּי לִי כַּצְּבִי,
עַל זְרֹעוֹתַי אֶקַּח לִי
אֶסְתֵּר׳ל הַזְּעִירָה!
יָשְׁבוּ, יָשְׁבוּ וכו׳
אָז עָלִיתִי עַל הָעֵץ,
וְתָקַעְתִּי עַד אֵין קֵץ, —
כָּל מִשְׁנָה אָעִירָה!
יָשְׁבוּ, יָשְׁבוּ וכו׳
אָז הָעִירָה רַצְתִּי חִישׁ,
וְקִבַּצְתִּי אֶת כָּל אִישׁ,
נֶפֶשׁ לֹא אַשְׁאִירָה!

עַל פָּרָשַׁת הַדְּרָכִים.

עַל פָּרָשַׁת הַדְּרָכִים הַשִּׁטָּה עוֹמֶדֶת,
וּשְׁלוּחִים לָאָרֶץ סְבָכֶיהָ,
נוֹסֵעַ יְהוּדִי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְיוֹשֵׁב וּבוֹכֶה תַּחְתֶּיהָ.

הוּא יוֹשֵׁב וּבוֹכֶה וְיָדָיו הוּא נוֹטֵל,
וּ„מִנְחָה" חֲרִישִׁית יִתְפַּלֵּל —
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי נֵלֵךְ כֻּלָּנוּ,
נָרִיעַ בִּזְמִירוֹת וְהַלֵּל!

רַק הָעֲבוֹדָה כָּל חַיֵּינוּ,
מִכָּל צָרָה תַּצִּילֵנוּ!
יה חי לי...

לַגּוּף תּוֹסִיף עָצְמָה, כֹּחַ,
לָרֹאשׁ – שֵׂכֶל, לְשַׁד וָמֹחַ!
יה חי לי...

יִתְרוֹן עוֹד לַעֲבוֹדַת אֲדָמָה:
גַּם לְכָל הָעָם הִיא הַנְּשָׁמָה!
יה חי לי...

וּבְכֵן, אַחַי, נָא לַעֲבוֹדָה,
הָרִיעוּ, שִׁירוּ בְּקוֹל תּוֹדָה!
יה חי לי...

שִׁיר עֲבוֹדָה.

המקהלה (בהתלהבות):

יָה חַי לִי לִי, הָה, עֲמָלִי!
יָה חַי לִי לִי, הָה, עֲמָלִי!
יָה חַי לִי לִי הָה, עֲמָלִי!

יחיד:

עוּרוּ אַחִים, אַל תָּנוּמוּ!
לַעֲבוֹדַתְכֶם אָנָּא קוּמוּ!

יה חי לי...

הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל עֲבוֹדָה,
הָרִיעוּ, שִׁירוּ, בְּקוֹל תּוֹדָה!

יה חי לי...

בַּיַּבָּשָׁה וּבַיָּם

(בנגון של „וואָס מיר זיינען זיינען מיר")

בַּיַּבָּשָׁה וּבַיָּם,
אֵלִי תָּמִיד אִתִּי שָׁם, —
יַחְפֹּץ שׂוֹנְאִי לְרָצְחֵנִי,
אֵלִי תָּמִיד יִשְׁמְרֵנִי!

גַּם בַּמַּיִם, גַּם בָּאֵשׁ,
אֵדַע: אֵלִי אִתִּי יֵשׁ! —
לוֹ אֲבַקֵּשׁ, אָרִים קוֹלִי,
אֵלִי לִי, וַאֲנִי לְאֵלִי!

ו.

הָהּ! חַם לִבִּי עֵת אֶזְכְּרֵךְ,
דְּמָעוֹת מֵעֵינַי פָּרָצוּ;
חָלַף חִנֵּךְ, הֲדָרֵךְ,
פְּרִיצֵי חַיּוֹת בָּךְ רָבָצוּ,
וַאֲנִי כְּצֵל קוֹדֵר אֵלֵכָה,
נִבְזֶה נִכְאֶה, אֻמְלַל, חֵלֵכָה.
א׳ץ חמדה וכו׳

ז.

אַל תִּירְאִי, צִיּוֹן, אַל תִּפְחֲדִי!
כִּי עוֹד לְבִצָּרוֹן תָּשׁוּבִי!
בְּצַעֲדֵי עֻזֵּךְ תִּצְעָדִי!
עִם עַמֵּךְ תִּפְרְחִי, תָּנוּבִי!
שׁוּבִי, צִיּוֹן, לִמְנוּחָיְכִי,
כִּי יְיָ גָּמַר עָלָיְכִי!
ארץ חמדה וכו׳

———

ד.

בְּהַשְׁקֵט, בֶּטַח בָּךְ יָשְׁבוּ,
בְּנֵי יְשֻׁרוּן יַקִּירָיִךְ:
לֹא רָאוּ רַע וְלֹא דָאָבוּ,
בִּמְלֹא רָחְבֵּךְ מְאֻשָּׁרָיִךְ!
יְבוּל וּמֶגֶד בָּךְ שָׁפְעוּ,
נַפְשָׁם מִלְאוּ וַיִּשְׂבָּעוּ!
ארץ חמדה וכו'

ה.

עֲלֵי כִסְאוֹ יָשַׁב מַלְכֵּכִי,
הָדָר וָעֹז לוֹ בָּאַדִּירִים:
צִירֵי עַמִּים בָּאוּ תּוֹכֵכִי,
וְסוֹחֲרֵי אֶרֶץ הָעֲשִׁירִים;
כִּיפִי תֵבֵל בִּימֵי הָאָבִיב,
יְקָר תִּפְאָרָה לָךְ מִסָּבִיב!
ארץ חמדה וכו'

ב.

אוֹתָךְ חָמַד לְשִׁבְתּוֹ הָאֵל,
עָלַיִךְ כָּל הוֹדוֹ הִשְׁפִּיעַ:
זְבוּל קָדְשׁוֹ וְהָאֲרִיאֵל,
עֲלֵי מְרוֹם צִיּוֹן יוֹפִיעַ!
בָּנַיִךְ מִמֶּרְחָק נָהָרוּ,
בָּךְ שָׂמְחוּ וַיִּתְפָּאָרוּ!
ארץ חמדה וכו'

ג.

מַה נִּשְׂגְּבוּ אִמְרֵי חוֹזַיִךְ,
בְּקֹדֶשׁ חֶבְיוֹן יָהּ יָשׁוּרוּ!
וּמָה אַמִּיץ לֵב גִּבּוֹרַיִךְ,
אוֹיֵב יָנִיסוּ — לֹא יָגוּרוּ!
וְעֵת חַכְמֵי תֵבֵל נוֹעָדִים,
חַכְמֵי צִיּוֹן מְאֹד נִכְבָּדִים!
ארץ חמדה וכו'

אֶרֶץ חֶמְדָּה

(שיר ישראל בגלות)

אֶרֶץ חֶמְדָּה, אֶרֶץ הוֹד!
מְאוֹר עֵינַי, מְשׂוֹשׂ לִבִּי!
לָךְ נִכְסְפָה נַפְשִׁי מְאֹד,
עֹז חַיַּי אַתְּ וְתִקְוָתִי!

א.

תּוֹעֶה אֲנִי שְׁנוֹת אֲלָפִים,
רַגְלַי מֵעָמָל, הָהּ, עָיֵפוּ!
בִּקְצוֹת תֵּבֵל בִּיַּרְכָתַיִם,
עַל הָרֵי חשֶׁךְ יִתְנַגְּפוּ.
אַךְ בָּךְ בְּעָנְיִי אוֹן מָצָאתִי,
כָּל שִׁבְרִי אַתְּ, כָּל נֶחָמָתִי!
ארץ חמדה וכו׳

זֶמֶר לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת

(בנגינת „ויתן לך")

הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשָׁה, הַשַּׁבָּת הַטְּהוֹרָה,
עִם נִשְׁמַת הַקְּדוּשָׁה וְשֶׁפַע הָאוֹרָה,
עָבְרָה, חָלְפָה. פָּנָה הוֹד
וְאֵינֶנּוּ עוֹד!
כָּל הַחֶדֶר מָלֵא צְלָלִים,
תּוּגָה שְׁרוּיָה עַל הַכְּתָלִים,
מִתּוֹךְ צַעַר, מִתּוֹךְ כְּאֵב
בּוֹכֶה לֵב וָלֵב.

הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל, נָא חָנֵּנוּ
וִיהִי הַשָּׁבוּעַ הַבָּא לִקְרָאתֵנוּ,
לְחַיִּים, שָׁלוֹם, אוֹר וָגִיל,
וּבְרָכָה עַל כָּל שְׁבִיל.
וּזְכֹר, וּשְׁמֹר אֶת הַבְטָחָתְךָ:
שְׁלַח וּגְאַל אֶת עַם סְגוּלָּתְךָ,
וַהֲבִיאֵם אֶל אַרְצָם,
וְהַשְׁכֵּן כְּבוֹדְךָ בָּם!

חֶמְדַּת אָבוֹת.

פֹּה בְּאֶרֶץ חֶמְדַּת אָבוֹת,
תִּתְקַיֵּמְנָה כָּל הַתִּקְווֹת;
פֹּה נִחְיֶה וּפֹה נִיצוֹר
חַיֵּי זֹהַר, חַיֵּי דְרוֹר;
פֹּה תְּהִי גַם הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה,
פֹּה תִּפְרַח גַּם שְׂפַת הַתּוֹרָה:

נִירוּ נִיר, נִיר, נִיר,
שִׁירוּ שִׁיר, שִׁיר, שִׁיר,
גִּילוּ גִיל, גִּיל, גִּיל!
כְּבָר הֵנֵצוּ נִצָּנִים;
נִירוּ נִיר, נִיר, נִיר,
שִׁירוּ שִׁיר, שִׁיר, שִׁיר,
גִּילוּ גִיל, גִּיל, גִּיל! —
עוֹד יָבוֹאוּ זֵרְעוֹנִים!

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ יְלַמְּדֵנוּ תּוֹרָה,
יַיִן מְשֻׁמָּר שָׁתֹה נִשְׁתֶּה,
שׁוֹר הַבָּר וְלִוְיָתָן אָכֹל
נֹאכַל,
בִּסְעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ!

ו.

מִי יְלַמְּדֵנוּ חָכְמָה בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ יְלַמְּדֵנוּ
חָכְמָה,
דָּוִד הַמֶּלֶךְ יְנַגֵּן לָנוּ, וכו׳

ז.

מִי הַחֲלָקִים יְחַלֵּק בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּכְבוֹדוֹ
הַחֲלָקִים יְחַלֵּק,
שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ יְלַמְּדֵנוּ
חָכְמָה,
דָּוִד הַמֶּלֶךְ יְנַגֵּן לָנוּ,
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן יְבָרְכֵנוּ,

ג.

מִי יְלַמְּדֵנוּ תּוֹרָה בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
משֶׁה רַבֵּנוּ יְלַמְּדֵנוּ תּוֹרָה,
יַיִן מְשֻׁמָּר שָׁתֹה נִשְׁתֶּה,
וכו׳

ד.

מִי יְבָרְכֵנוּ בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן יְבָרְכֵנוּ,
משֶׁה רַבֵּנוּ יְלַמְּדֵנוּ תּוֹרָה,
וכו׳

ה.

מִי יְנַגֵּן לָנוּ בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
דָּוִד הַמֶּלֶךְ יְנַגֵּן לָנוּ,
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן יְבָרְכֵנוּ, וכו׳

סְעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ

א.

מַה־נֹּאכַל בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
שׁוֹר הַבָּר וְלִוְיָתָן אָכֹל
נֹאכַל
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ!

ב.

מַה־נִּשְׁתֶּה בַּסְּעֻדָּה,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ? —
יַיִן מְשֻׁמָּר שָׁתֹה נִשְׁתֶּה,
שׁוֹר הַבָּר וְלִוְיָתָן אָכֹל
נֹאכַל,
בַּסְּעֻדָּה שֶׁל מָשִׁיחַ!

דריי ברידער זיינען מיר,
זיינען מיר געגאַנגען אין שנעע ;
איז דאָך איינער פערסטראַטיעט געוואָרען,
זיינען מיר געבליבען צוויי.
(רעפריין)

צוויי ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט שטיינער ;
איז פון איינעם אַ מצבה געוואָרען,
איז געבליבען איינער.
(רעפריין)

איין ברודער בין איך מיר,
האָב איך מיך פערליעבט אין אַ מיידעל,
אַ שעהנער ;
האָב איך מיר אַ שיקסע גענומען,
איז געבליבען קיינער.
(רעפריין)

זיעבען ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט געבעקס;
איז דאָך איינער פערסמאַליעט געוואָרען,
זיינען מיר געבליבען זעקס.
(רעפריין)

זעקס ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט שטריק;
האָט זיך איינער נעבאַך פערפלאָנטערט,
זיינען מיר געבליבען פינף.
(רעפריין)

פינף ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט ביער;
האָט זיך איינער נעבאַך פערשניאָשקעט,
זיינען מיר געבליבען פיער.
(רעפריין)

פיער ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט בליי;
האָט זיך איינער אויסגעשאָסען,
זיינען מיר געבליבען דריי.
(רעפריין)

שמערל מיט'ן פידעל

צעהן ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט וויין:
האָט זיך איינער אָנגע'שיכור'ט,
זיינען מיר געבליבען ניין.
(רעפריין)

שמערל מיט'ן פידעל,
בערל מיט'ן באַס;
שפּיעלט־זשע מיר א ליעדעל,
אויף'ן מיטען גאַס.

ניין ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט פראַכט;
האָט זיך איינער נעבאַך פערהאַנדעלט,
זיינען מיר געבליבען אַכט.
(רעפריין)

אַכט ברידער זיינען מיר,
האָבען מיר געהאַנדעלט מיט ריבען;
האָט זיך איינער איבערגעמאָסטען,
זיינען מיר געבליבען זיבען.
(רעפריין)

גענוג שוין געליטען, געפינסטערט,
געלערענט, געבילדעט, די וועלט;
געפייניגט נאָך ווערען מיר איצטער,
מען מאַטערט נאָך איצט און מע קוועלט.

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען א. ז. וו.

שוין צייט אונז פאַר אַלע נאַציאָנען
אַלס מענש צו ווערען בעטראַכט;
דאָך ווילען זיי קיינער אונז קאָנען,
מיר ווערען פון זיי אויסגעלאַכט.

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען א. ז. וו.

גענוג אַייך שוין, ברידער צו גלויבען,
אַז אין גלות האָט איהר דאָ פריינד;
שוין צייט אונז די פאָהן אויפצוהויבען
געגען אונזערע ביטערע פיינד!

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען א. ז. וו.

אונזער האַרץ זאָל, ברידער, ניט שטילען!
מיר זיינען בעלידיגט צו פיעל.
אונד ווי לאַנג נאָך וועט איהר ניט פיהלען?
זיי בייסען אַייך אויך... אין דער שטיל....

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען א. ז. וו.

מיר זאָלען זיי, ברידער, אויפצייגען
דאָס מיר זיינען מענשען ווי זיי;
צו דיזער מדרגה דערשטייגען
ניט מעהר זאָל דער „אָך“ זיין און „וועה“.

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען א. ז. וו.

אונזער הילפע, ברידער, קען קומען
איהר אַרבייט נאָר אַלע פאַר זיך;
ווען קיינער פון כלל אויסגענומען,
דאַן, אויפלעבען וועלען מיר גיך!

קאָהר: טו לאמיר אלע צוזאמען א. ז. וו.

די אידישע מארסעליעזע

(צו זינגע: מיט דער מעלאָדיע פון דער אלגעמיינער (מארסאליעזע).

געננג אַייך שוין, ברידער, צו טרוימען
ערוואַכט שוין און גיט נאָר אַ בליק,
אַז לאַנג שוין די צייט איז געקומען
צו קעמפּפען פיר אייגענעם גליק.

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען
ווי ברידער געהען האַנד אין האַנד;
פון וועג די שטיינער אָפּראַמען
צו אונזער הייליגעם לאַנד!

אין דער לאַנד וואו פרייהייט, רוה
קען זיין מעהר ווי אירגענד וואו.

אַהין זאָלען שטרעבען
אַלע איבערגעבען!

מיר אידען אַלע אָרעם, רייך
אום לעבען גליקליך אַלע גלייך.

געננג אַייך שוין, ברידער, צו דיענען
און אייביגע קנעכט זיין צו קנעכט;
שוין צייט אַז מיר זאָלען געווינען
אויך אונזערע מענשליכע רעכט.

קאָהר: טו לאָמיר אַלע צוזאַמען א. ז. וו.

ווי געטליך און ריין
ווי גלענצענד און שעהן
דאס בית המקדש איז געווען.

די כהנים און לוים האבען געדיענט דארט צו גאט,
און אלע יודען האבען צופריעדען אויסגעפיהרט זיין געבאט.

אויף די סנהדרין און נביאים מיט חכמה און מיט פערשטאנד,
מיט ליכט און ווארהייט האבען זיי בעשיינט דאס פאלק דארטען אין אונזער הייליג לאנד.

(קאָהר בים.)

.2

וואו נעהמט מען אמאהליגע צייטען איצינד,
וואו נעהמט מען יעצט אן אייגען לאנד,
דער יוד זאל ניט זיין מעהר אזוי ווי דער ווינד,
געטרייעבען פון המן'ס אלערהאנד.

וואו נעהמט מען יעצט די העלדען, בראווע קריעגסלייט,
דעם נאמען יוד צו רעטען אין דער שווערער צייט,

שענקען יודעל'ן א בליק,
און ברענגען איהם אהיים צוריק,
נאך ציון, אין זיין לאנד, מיט גליק.

ווי געטליך און ריין,
ווי גלענצענד און שעהן
דאס בית המקדש איז געווען.

(רעפריין.)

.4

קיין פּלאַץ אויף דער ערד, ווי גרויס זי מעג זיין.
יעדער איז גרויס אויף זיין גוט.
די טויבען, זיי לאָזען מיך ניט אַריין,
די רויב-פויגעל זוכען מיין בלוט.

איך זעה שוין די פרעמד שמעקט מיט סכנות,
ווער ווייסט וואָס קען זיין די ענדע, ווער ווייסט,
מיך רעטען פון נויטה קען נור דיין רחמנות,
בעהאַלט מיר שוין גיך אין דיין נעסט.

און ווען איך הער קרעכצען אַ טויבעלע,
נאָך איהר היים דער פערלוירענער — קראַ, קראַ,
דערקען איך אין קול, אַז דאָס וויבעלע
איז די אידישע אמונה קראַ, קראַ.

ישלעכט איז מיר... א. ז. וו.

ישראל׳יק אין זיין אייגען לאנד

.1

ווי שטאלץ און ווי פרעהליך געלעבט האט אמאל
ישראל׳יק אין זיין אייגען לאנד,
ווי פרעכטיג געבליהט האט דאס ארץ ישראל
ווי מעכטיג און הויך וואר זיין שטאנד.

דעם נאמען יוד מיט כבוד און גרויסקייט פערוויעגט,
מיט גרויסע העלדען, קריעגער, פעלקער בעזיעגט,

נביאים קלוגע, גרויסע לייט,
גע׳שם׳ט האבען ברייט און ווייט,
וואו נעהמט מען יענע גאלדענע צייט!

נור זי אַליין איז פון איהר היים פערוואָגעלט,
און האָט ניט איהר אייגענעם דאַך.

שלעכט איז מיר אָהן דיר מיין טייבעלע,
אַזוי הערט מען זי קרעכצען קראָ, קראָ,
דערמאָהן דיך אָן דיין געליעבט ווייבעלע,
און רוף מיך אַהיים שוין, קראַ-קראַ.

.2

עס זיצען אויף צווייגען פיעל פּאָארלעך, איך זעה,
און פּיסקלען זיך — מיר אַזאַ יאָהר,
אַ לעבען אַ זיס איז דאָרט צווישען זיי,
נור איך איינע האָב ניט צום פּאָאָר.

איך האָב מיך געלאָזט פון פרעמדע פערפיהרען,
דערפאַר זיך שטאַרק פערזינדיגט ביי מיין ער;
אַז איך האָב געפעהלט האָב איך שפּעטער
ערפאַהרען.
ער וועט מיר שוין ניט קענען מעהר.

שלעכט איז מיר... א. ז. וו.

.3

איך פליה דאָך אַרום אין דער גרעסטער געפאַהר,
אַפילו די לופט איז ניט פריי:
פון אויבען טרעפט מיך די רויבפויגעל-שאַאַר,
פון אונטען דעם יעגערס אַ בליי.

מען רייסט מיינע פעדערען, צופּען און פליקען,
מען האָט שוין אויך בלוט גענוג מיר געצאַפּט,
און זאָלסט דיין געליעבטע יעצט וועלען אָנקוקען
זואָלט דיר אויך ביים הערצען פערכאַפּט.

שלעכט איז מיר... א. ז. וו.

.2

יודעלע, בעדענק זיך גוט,
דעם פאַלשען גלאַנץ פערלאז דיך ניט,
זאגאַר ווען עס טרעפט זיך דיר שוין א לאנד
וואס גיט דיר גלייכע רעכט,

דו האַנדעלסט מיט א פרייער האַנד,
דיין קלוגער מוח מאַכט רייך דאס לאנד,
אויך דאַרט מוזטו ליידען, ווייל דו ביזט א יוד,
מען דאַנקט דיר אָפּ זעהר שלעכט.

דארום פאָלג מיך יודעלע געַנוג נויטה און שאַנד,
נאָך ציון בלאָזט דיר א ווינטעלע,
און רוף דיינע ברידערלאַך אין דיין אייגען לאַנד,
ווייל דאַרט איז די היים פון דעם פינטעלע.

דאס פינטעלע איז זעהר גוט,
כבוד און שטאָלץ מאַכט עס דיר יוד,
אכט עס און שעץ עס און היט.

דאס פייבעלע

.1

פעריאָגט פון איהר נעסט, פערטריעבען גאַנץ ווייט,
עלענד אין וואַלד ווי אַ שטיין —
אַזוי פליהט אַרום אַ גאַנץ לאַנגע צייט
אַ טייבעלע אײנע אַליין.
עס ברויזען די שטורמס, עס רעגענט, עס האָגעלט,
יעדער בעהאַלט זיך אין זיין געמאַך —

דאס פינטעלע יוד

.1

אין יעדען לאנד אויף יעדען ארט
הערט דאס יודעל נאר איין ווארט:
א יוד ביזטו געה דיר, מיר דארפען דיך ניט,
א פרעמדער ביזטו א גר.

דאס יודעל וואנדערט, ווערט ניט מיעד,
טראגט אין הערצען דאס פינטעלע יוד,
ער לאכט פון די שונאים, ווען גאט איז מיט איהם
ווער קען איהם שלעכטס טהון, ווער,

פיעל מאל איז געבראכען ישראל׳יקס געמיטה,
ער בייגט זיך פאר דעם קלענסטען ווינטעלע,
דאך דער גרעסטער שטורם אויסווארצלען קען ניט
דאס שהענינקע, קליינינקע פינטעלע —

דאס פינטעלע איד איז זעהר גוט,
כבוד און שטאלץ מאכט עס דיר יוד,
אכט עס און שעץ עס און היט.

רעפריין:

יודעלע, דיין קרוין איז דאס פינטעלע יוד,
פיעל געליטען שוין פאר דעם פינטעלע יוד,
געמאטערט דיינע גלידערלאך, געפייניגט דיינע
ברידערלאך,
געבאדען האט זיך יעדער אין דיין בלוט.
בלבולים אהן א צאהל אויף דעם פינטעלע יוד,
דאך מוטהיג אלע מאל בלייבט דאס פינטעלע יוד,
דער קליניטשקער ישראל׳יקעל לאכט פון דיר,
עמלק׳ל און בלייבט טריי דעם פינטעלע יוד.

הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל

.1

ער שלאָפט ניט, דרימעלט ניט דער אידישער גאָט,
אונז בעוואַכט אימער זיין בליק,
מיט איין האַנד שטראָפט ער, מאַכט אונז צו שפּאָט,
מיט דער צווייטער שענקט ער אונז גליק,
ער בעוואַכט אונז ווי אַ פאָטער זיין קינד,
און העלפט אונז אין יעדער געפאַהר;
אין יעדער נויטה ערשיינט ער געשווינד,
און רעטעט אונז פון שמערץ און צער! —
הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל!

.2

אונזערע יאָהרען און אונזערע טעג,
זיינען אין צרות אַוועק;
מען האָט אונז פערפּאָלגט גאָר אָהן אַ ברעג,
געוואָלט פון אונז מאַכען אַן עק;
מען האָט אונזער לייב אין פייער געברענט,
געקוועלט מיט שאַנד און מיט שפּאָט;
נאָר אונז צו טויטען האָט קיינער געקענט,
ווייל מיט אונז איז אונזער גאָט!
הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל!

.3

אויך היינט הערט מען אָפט אַ געשריי:
„מאַכט פון די אידען אַ תל!
קיין מיטלייד זאָלט איהר האָבען מיט זיי!
מאַכט דאָך אַ סוף פון זיי, שנעל!" —
אַנטיסעמיטען אויף יעדען טריט,
זוכען נאָר אונזער טויט,
נאָר זייערע גוואַלדען ווירקען גאָר ניט, —
ווייל אונז בעוואַכט אונזער גאָט!
הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל!

.2

מיר האבען געגוג שוין געבויט פיראמידען
פאר יעטווערען פרעה אין יעטווערען לאנד ;
שוין צייט זיך בעפרייען אלס מענשען און אידען
פון אייביגען גלות, פון אייביגער שאנד.

.3

שוין צייט צו צוברעכען פון גלות די קייטען,
צו שענדליכער קנעכטשאפט זאל נעהמען אן עק ;
און שטארקען און מוטהיגען איינער רעם צווייטען,
ביז וואנען מיר וועלען עררייכען דעם צוועק.

.4

און אנפאנגען ארבייטען און אויפהערען וויינען,
מיר האבען גענוג שוין געוויינט און געשקלאפט ;
און זאלען זיך אונזערע כחות פעראיינען
אין איין גרויסער מעכטיגער פרוכטבארער קראפט.

.5

און פארווערטס מארשירען און קוקען אויף שפעטער
מיט פעסט-איבערצייגונג אין אונזער ערפאלג ;
א פייגלינג איז יענער, א שקלאף, א פעררעטער,
וואס העלפט ניט בעפרייען פון קנעכטשאפט זיין
פאלק.

.6

און צווישען אונז הערשען זאל אחדות און טרייהייט,
א שטארקער, אן אמת'ער ברידער-פערבאנד ;
זאל זיין אונזער מאטא : „די אידישע פרייהייט
פיר'ן אידישען פאלק, פיר דאס אידישע לאנד“ !

אדון עולם

גאָט דער גערעכטער,
גאָט דער אַלמעכטיגער,
מיין ביטע
הער נאָר צו
וואָס איך בעט ביי דיר;
לאָז מיין ביטע יעצט קומען פאַר דיר,
פאַר די חסדים, וואָס דו האָסט געטאָן ביז יעצט מיט מיר!
קען אַ טויטער, וואָס שטויב פון איהם ווערט,
דען דערצעהלען דיין ווערטה,
אַ לעבעדיגער מענש
קען נאָר דערצעהלען דיין ווערטה!
הערט, ווי עס קלינגט,
הערט, ווי עס זינגט,
עס זינגען וועלטען שירה,
פייגעלאַך און טהיערע,
הימלען, וועלטען, שטערען,
טייכען, וועלדער, מעערען,
צו דיר, צו דיר,
גיעבען זיי אַ שבח, אַ שיר!

די אידישע פרייהייט

.1

מיר האבען גענוג שוין פיר פרעמדע געשאפען,
און זעהן גאנץ גוט וואס עס איז אונזער לוין;
מיר ווילען נישט לענגער פערבלייבען קיין שקלאפען,
און רייך מאכען פרעמדע און בעטלען אליין.

.2

נאך יונגערהייט, אז ער האט פארלאזט זיין לאנד,
צו רעטען זיין לעבען פון זיין ברודער עשו'ס האנד,
עלענד, אין דער וויסטע אליין,
ווערט ער אנטשלאפען אויף א הארטען שטיין,

ער זעהט אין חלום א לייטער שטעהט,
און פון הימעל א מלאך צו איהם אראב געהט,
און ראהמט איהם איין שטילערהייט :

„האב נישט מורא“, א. אז. וו.

.3

פערפאלגט פון פרעה'ס שטארק מיליטער,
לויפט ער צו פאר שרעק צו דעם טיעפען מעער,
פון פארענט און פון הינטען גרויס געפאהר,
זיין לעבען איז געהאנגען אויף א האר,

פלוצלונג זעהט ער ווי דאס שפילענדע מעער
ווינקט צו איהם מיט דער האנד, דער וואסערדיגער :
„קום יענקעניו, קום אהער,

„האב נישט מורא“, א. אז. וו.

.2

אָפּמעקען אונז געוואָלט אַמאָל,
האָבען המן׳ס אַלע שלעכטע,
נאָר אונזער גאָט פון פאָלק ישראל,
העלפט תמיד נאָר גערעכטע!

דערפאַר דאַרף זעהן יעדער איד
די קינדער לעהרנען תורה;
ער זאָל קיינמאָל ווערען מיעד
צו לויבען אונזער בורא!

אמונה איז טהייער, א. ז. וו.

עס דרימעלט ניט דער וועכטער

.1

דער גרויסער שעפער פון די וועלטען — גאָט,
האָט זיך געקויפט א קנעכט פאר די צעהן געבאָט,

זיינע גרויסע מעשים אומעדום
צו דערצעהלען — שיקט ער איהם ארום;

און אז ס׳טרעפט איהם אן אומגליק דאָרט,
ווען ער וואנדערט פון ארט צו ארט,
הערט ער דאָס טרייסטענדע וואָרט:

„האָב נישט מורא, יענקעניו, מיין קנעכט",
אזוי זאָגט גאָט דער גערעכטער,
„פארליער קיין מוטה, עס וועט דיר ניט זיין שלעכט,
עס דרימעלט ניט דיין וועכטער!"

אמונה איז טהייער

.1

גערענק, מיין קינד, געדענק דאָס גוט,
געדענק נאָר דאָס אידעלע,
אויף שריט און טריט בלייב נאָר אַ איד,
און זינג נאָר דאָס ליעדעלע !

דיינע קינדערלאַך זאָלסטו נאָר דערצעהלען
פון דעם גלות און מאַרטער און קוועלען;
דאָס ליעדעלע זינגען זאָלסטו זיי בעפעהלען,
אידישע טאָכטער, מיין טהייער קינד !

מען האָט אונז געפּלאַגט אונגעהייער,
געברענט האָט מען אונז אויף דעם פייער,
און די אמונה איז ביי אונז טהייער,
איז ביי אונז, ביי אונז זעהר טהייער,

ווייל דו ביסט אַ איד, און דו בלייבסט אַ איד !
דו שטאַרבסט אַ איד, אַ איד !
אוי, אַ איד, יאַ, אַ איד, יאַ, בלייבסט נאָר אַ איד,
אַ איד !

אמונה איז טהייער,
זאָגאַר אין פייער
געהט דער איד פאַר די צעהן געבאָט !
אוי, נאָר זיין אַ איד איז גוט !
אוי, אונזער מאַטען וועלען מיר ניט בייטען,
אייביג בלייבט נאָר ער אונזער גאָט !

די שבועה

(פון די „פועלי ציון“)

.1

מיר הויבען די הענד געגען מזרח און שווערען
בײ ציון, איהר פאהן, בײ איהר הייליגער ערד,
בײ אַלץ וואָס מיר ליעבען, וואָס הייליג מיר עהרען,
בײ אונזער העלדענס צובראָכענע שווערד.

.2

בײ אונזער געשיכטע וואָס איז אַנגעשריבען
מיט אונזערע טרעהרען, מיט אונזערע בלוט,
בײ אַלץ וואָס מיר שווערען דאָס פאָלק היים צו ליעבען
און קעמפפען פיר איהם מיט ענערגיע מיט מוטה.

.3

מיר שווערען איהם ליבע, מיר שווערען איהם טרײהײט,
צוריק דאָס געוועהר ניט צו לײגען פון האנד,
ביז וואַנען מיר וועלען ערקעמפפען אין פרײהײט
איין רוהיגעם לעבען אויף אײגענעם לאַנד.

.4

מיר שווערען צורײסען די קײטען אויף שטיקער
פון זײנע געבונדענע וואונדיגע הענד,
ארונטערצוואַרפען דעם יאָך פון די דריקער,
פערלאָזען דעם גלות, די פינסטערע ווענד.

.5

און אויך ווען צו שטאַרבען אין מיטען דעם שטרעבען
איז אונז דאָ באַשערט, ניט ברײנגענדיג איהם דאָרט,
דאַן וועלען מיר אַנדערע דעם גײסט איבערגעבען,
זײ זאָלען פערטרעטען אין'ם שטרײט אונזער אָרט.

זי האָט בעגריסט די גרענעצען פון יעדער זייט,
זי האָט געלאַכט צו די מדינות פון נאָהענט און
ווייט.

זי האָט זיך געטאָן אַ גליטש איבערן גרויסען מעער,
און האָט געבליקט אויף אַמעריקאַ אַהין און אַהער;
זי האָט געקוקט אויף דעם גרויסען אוקינוס-
שפּיעגעל,
און בעוואונדערט פון אַנקעל סעם דעם אַדלער-
פליגעל.

פון אַמעריקאַ איז איהר פינגער געשפּרונגען צוריק,
זי האָט אויף רומעניען געוואָרפען איהר בליק;
זי איז געוואָרען פול צאָרן רויט, ווי אַ בלום אין
מאַי,
און זי האָט פערטרונקען גאַנץ רומעניען אין אַ שפּיי!

אסתר'ס געזיכטעלע, אַזוי רונד ווי אַן עפּעלע,
האָט בעמערקט אַ לאַנד, קליין ווי אַ שפּילקע קעפּעלע,—
זי האָט אַנגעשפּאַרט איהר עלענבויגענד'ל אַן כינאַ,
און זי האָט גאַנץ ערנסט געקוקט אויף פּאַלעסטינאַ...

—„מיין קינד, זעהסטו דיזע שטריכעלאך און פאַרבען?
אָט דאָרט, דאָרט איז געפאָהרען דיין זיידע שטאַרבען!
דאָרט איז אויך געפאָהרען דיין גרויסער ברודער
לעבען,
אַרבייטען די ערד, וואָס וועט איהם דאָרט פּרנסה
געבען".

אסתר'ל האָט באַלד איהר מיילעלע צום קאַרטע
אויסגעשטרעקט
און זי האָט מיט איהרע הערעלאך גאַנץ אַזיען באַדעקט;
זי האָט עפּעס געמורמעלט שטיל אַ זיסען גערוס,
און זי האָט בעהאַלטען גאַנץ ירושלים אין אַ קוס.

וואשינגטאן, בוקארעסט, ירושלים

(א שפּאַציער אויף דער לאַנדקאַרטע).

די קליינע אסתר איז אַלט געוועזן אונגעפעהר 3 יאהר,
קלאָהר, מיט בלוי אויגעלאַך און מיט גאַלדענע האָאר.
אין מאָנאַט יוני, דער חודש פון די בלומען,
האָט די מוטער איהר אין שוהלע מיטגענומען.

אסתר׳ל האָט דאָרט בעטראַכט יעדע ברעקעלע
באַזונדער,
אויף דער לאַנד-קאַרטע האָט זי געקוקט מיט וואונדער;
זי האָט געבליקט אויף פּראָווינצען פון יעדער זייט,
און זי האָט ענדליך געפרעגט וואָס דאָס בעדייט.

„מאַמאַ — האָט זי געפרעגט — וואָס זיינען די
שטריכעלאַך,
די פינטעלאַך, פּאַסקעלאַך און די בלויע קיכעלאַך?"
„זעהסטו, מיין קינד, אויף דיעזען פּאַפּיער איז
געמעהלט
די גרויסע לאַנד-קאַרטע פון אונזער וועלט".

די מוטער האָט אָראָפּגענומען די קאַרטע פון וואנד,
און האָט אַזוי געוויעזען איהר אסתר׳ן יעדעס לאַנד:
זי האָט איהר געציינט אַלע ימים, אַלע טייכען,
אַלע בערג, טהאַלען, גרענעצען און קעניגרייכען.

אסתר האָט די גאַנצע וועלט ארומשפּאַציערט,
איבעראַל וואו מאַמע׳ס פינגער האָט געפיהרט, —

וואָס חלום׳ט זיך דעם זיידען, וואָס טראַכט ער
און קלערט ?
צו דאַוועגט ער דענסטמאָל צו נייז ?
צו ווידערהאָלט ער דעם תהלים, וואָס ער
האָט געהערט,
פון זיין דוד׳לען זינגען אַליין ?

צו קלאָגט ער, וואָס זיינע געסטען זיינען לעער ?
און די פייגעלאַך זיינען פערטריבען,
דאַפיר קרעכצט דער אַלטער פון שלאָף אַזוי שווער,
ווייל ער איז עלענד געבליבען.

אוי, אוי, אוי, אוי ! — א. ז. וו.

.5

כ׳וואָלט דיך געוואָלט ווידער שוין זעהן,
ציון, אין דיין גאַנצען פּראַכט,
און דאָס בית המקדש ווי רייך און ווי שעהן,
די זיילען פון מאַרמאָר געמאַכט.

און דאָס פּרוכת מיט בריליאַנטען געשמיקט,
און דאָס זילבער און גאָלד געשיר,
און די כהנים האָבען זיך געבוקט,
און די לוים האָבען געזונגען דעם שיר.

און מיר אַלע זאָלען בעטען, קומען צו דיר,
קיין שבט פון אונז זאָל נישט פעהלען ;
און אַלע ליידען און צרות פון פריהער,
זאָלען מיר דאָרט אין פריידען דערצעהלען.

אוי, אוי, אוי, אוי ! — א. ז. וו.

זי געהט ניט צוריק אין איהר רוה אַריין,
ביז זי הערט ניט אַ טרייסט פון דעם הימעל,
ביז גאָט אַליין, שלעפט זי ניט אַיין,
אין איהר זאַנפטען הייליגען דרימעל.

אוי, אוי, אוי, אוי! — א. ז. וו.

.3

כ׳וואָלט זעהן דעם ירדן, דעם הייליגען טייך,
ווי ער וויגט זיך אין זיין גרינעם בעט,
און רונד אַרום איהם שטעהען שעפּעלאַך אַ סך,
און טרינקען זיך אָן ביז דער זעט.

און דאָרט ניט ווייט אויף אַ בערגעלע הויך,
פייפט זיך דאָס פּאַסטוכעל צו,
און זיין געליבטע שולמית זיצט דאָרט אויך,
און האַלט זיין קאָפּ אויף איהרע קניע.

זי פלעכט איהם די לאָקען מיט די פינגער ווי
שנעע,
און דערלאַנגט איהם אַ קוש אויף זיין שטערען,
און די פּאַלמע בויגט אַיין דעם קאָפּ איבער זיי,
זייער ליעבעס געשפּרעך שטיל צו הערען.

אוי, אוי, אוי, אוי! — א. ז. וו.

.4

איך וואָלט געוואָלט זעהן ווי פערטומעלט פון רויך
גאַנץ פריה ווען דער נעבעל איז נאָך בלוי,
דרימעלט דער אַלטער לבנון אין דער הויך,
און רעדט עפּעס צו זיך ווי פון שלאָף.

מיין הייליג לאנד

.1

אוי, ציון, מיין הייליג לאַנד,
ווי טהייער ביזטו מיר,
פערגעסען זאָל איך אין מיין רעכטער האַנד,
אויב איך וועל פערגעסען ציון אָן דיר.

הייליג איז דאָך אין דיר יעדער שפּאַן,
בעוויזען האָט זיך אין דיר גאָט,
ווען ער האַט דורך משה, זיין געטליכען מאַן
געשיקט פיר אונז די צעהן געבאָט.

די הייליגע אָבות שלאָפען אין דיין שוים,
אברהם, יצחק, יעקב, דוד,
דאָרט רוהען זיך אונזערע העלדען אוים,
מיט זייערע קרוינען בכבוד.

אוי, אוי, אוי, אוי!
ווי בענק איך אַזוי,
נאָך דיר ירושלים!
} ביסס

.2

אַ שטיינערנער וועג קיין בית לחם געהט,
זעהט מען אַ קבר דאָרט שטעהן,
און פּונקט האַלבע נאַכט ווער דאָרטען נור שטעהט,
הערט ער אַ שרעקליך געוויין.

מען קרעכצט, מען זיפצט, אוי וועה, אוי וועה,
דאָס איז אונזער מוטער׳ס קול.
דאָס וויינט צו גאָט, רחל, מיט אַ געשריי,
איהרע קינדער אַז ער העלפען זאָל.

.8

איך וואָלט זעהר געוואָלט זיך מיט דיר זעהן אַ מאָל,
(איך האָב, דאַנקען גאָט, אויף הוצאות) !
נאָר מיך האַלטען צוריק די געשעפטען אָהן צאָהל.
פאַר נומען בין איך — קיין קאַטאָוועס !
געשעפטען האָב איך אין דער גאַנצער וועלט,
בין באַנקיר, איך האָב פיעל פאַבריקען !
פאַרליהען האָב איך די מלכים מיין געלד,
אויב דו ווילסט — קען איך דיר אויך שיקען !
דערווייל, צו מעלדען האָב איך דיר ניט מיין,
דיין קמעיה היט איך אָפּ גוט !
פון מיר וואָס ווינשט זיך אַ מאָל דיך צו זעהן,
דיין ליעבליך קינד— י ו ד ע ל -ס ע מ י ט.

אלי, אלי, למה עזבתני!

אלי, אלי, למה עזבתני ! אלי, אלי, למה עזבתני !
אין פייער און פלאַם האָט מען אונז געברענט,
איבעראַל האָט מען אונז געמאַכט צו שאַנד און שפּאָט,
דאָך אָבצואווענדען האָט אונז קיינער ניט געקענט
פון דיר, מיין גאָט, מיט דיין הייליגער תורה
און מיט דיין געבאָט !
אלי, אלי, למה עזבתני ! אלי, אלי, למה עזבתני !
טאָג און נאַכט, נור איך טראַכט פון מיין גאָט ;
איך היט מיט מורא אָפּ דיין תורה, דיין געבאָט ;
אָה, רעטע מיך, רעטע מיך פון געפאַהר !
ווי די אבות אַמאָל — פון בייז גזר,
העד מיין תפלה, מיין געוויין,
העלפען קענסטו נור אונז אַליין !
שמע, ישראל, ה׳ אלקינו, ה׳ אחד !

.6

נו יעצט, ליעבע מאַמעניו, שרייב דו אויך מיר:
ווי געהט׳ס דיר ביים פעטער ישמעאל?
ער קען דאך דיר יאָ פאַר אַ מיוחסת פון פריהער,—
די גביר׳טע פון ארץ ישראל...

וואס מאכט בבל—מיין קאנטשיק.. אשור—מיין רוט..
און פלשת — דיין אלטע שכנה?...
וואס מאכט עמלק—מיין שונא? לעבט ער, צי ניט?
און מיינע חברים די קליינע:

מואב, אדום? — איך געדיינק נאך ווי שעהן
מיר האבען געשטיפט אין דער היים,
מיט ליאַרהַ׳ס פון האָלץ, מיט באקלאַך פון שטיין,
און פון׳ם טאַטען געכאַפּט שמיץ פאַר דעם!...

.7

יאָ, שרייב מיר, ווי זעהט אויס דאס פלאַטץ,
וואס געטאנצט,
האב איך דאָרט אין די אינגעלשע יאהרען:
צי בליהען נאך די ראָזען, וואס איך האב געפלאנצט
אליין אין דעם עמק השרון?...

צי שמעקט נאך דער „כרמל" פון בשמים
אלערליי?
דער אלטער „לבנון"! — וואס טהוט ער?...
און די שפּעלאך מיינע?—אוי בייינק איך נאך זיי!..
איך בין דאך געוועזן זייער היטער!...

צי קומסטו אפט אויף די קברים צו געהן,
פון די אבות און העלדען פון פריהער?
און אויף דעם בארג ציון יעדען איינציגען
שטיין
גריס מאַמעניו, פריינדליך פון מיר...

דיין שטיקעלע פּאַרמעט האט אבער גוט
מיין גוף איינגעהילט ווי א העמד,
ווי סאַלאַמאַנדרא פון פלאַם מיך פערהיט !...
כ'האָב ווייטער געשפּאַנט אין דער פרעמד !

.4

א רעטעניש בין איך געוואָרען דער וועלט, —
די שונאים בין איך געוועזן קשה :
„מען מוז אזא שטן"—האט מען פעסט בעשלאָסען—
„גאר אפּווישען פון דער יבשה !"...
מען טהוט מיך א שליידער אין ים ווי א קויל !
און מיך אין זיין בויך איינצושלינגען
האט געעפענט דער שטראָם דאָס פאַרפינעטע מויל!..
איז זיי דאָך אבער אויך ניט געלונגען ;
דיין שטעקעלע פּאַרמעט, ווי א פּאַחיר,
האט זיך אָנגעפילט שנעל מיט לופט...
און ווי א שיפעל, אין איינעם מיט מיר,
האָבען מיר זיך ווייטער געשיפט !

.5

אז מ'האָט געזעהן אז אומזיסט איז די מיה,
האט מען אויפגעהערט מיך שוין צו יאָגען ;
דאָ האָב איך בעוויזען, אז מ'לאָזט מיך נאר צורוה,
צו וואָס מיין שארף מוח'ל קען טראָגען :
צו לערנען, מסחר, קונסט אַלערליי,
מען מוז פון בריה'שאַפט קוועלען ;
איך וואָלט נאָך מעהר געוועזן געהויבען ביי זיי,
איך וואָלט זיי נאָך מעהר געפעלען, —
די שונאים אליין וואָלטען מיך געמאַכט פאַר
א קניאַז *)
וואָלטען זיך משדך געוועזן אויך מיט מיר,
נור אז... ליעבע מאַמע! ערקלעהרען דעם „אז **)
וועל איך אין אַ אנדער בריעף דיר...

*) א פירסט. — **) אז איך זאָל זיך טויפען.

דיין סגולה, וואס פון דער היים האב פון דיר:
די קמיעה פון פארמעט געמאכט....
זי היינגט אויף מיין הארצען שטענדיג ביי מיר,
זי היט מיך ביי טאג און ביי נאכט!

.2

אז מען האט מיך פון מיין היים אוועקגעפיהרט,
געפאנגען, געפענטעט אין קייטען,
האבען מיינע שונאים געארבייט, פארפיהרט,
מיט אלערליי מיתות מיך טויטען:

מען לאזט מיך אפ נאקעט, ווי איך שטעה און געה,
מיט חיות זיך שלאגען, איך איינער!
געלאכט האבען די לייט מיט א פרעהליך געשריי,
ווען דער לייב האט צוקנאקט מיינע ביינער!....

דיין שטיקעלע פארמעט האט אין דער נויטה
מיין לייב, ווי א פלאסטער פערקלעפט!...
מיך איבערגעצויגען מיט א נייער הויט, —
כ'האב ווייטער געלעבט און געלעבט!...

.3

דאס וואונדער האט אנגעמאכט א גרויסען רעש,
די שונאים האט דאס שטארק פערדראסען;
„דאס גלייכסטע איז—איהם צו פערברענען אויף אש",
אזוי האבען אלע בעשלאסען.

א פייער האט מען אונטער מיר אויסגעהייצט...
און מיך צו א סטויפ צוגענעגעלט!....
דער אפעטיט האט זיך ביי מיר שטארק צורייצט
פון'ם ריח, וואס איך האב זיך געפרעגעלט....

דו ביזט דאָרט דער „עברי אנכי“ !
נאָך ציון, דיין היימאַט, אהין מוזטו שטרעבען,
נאָר דאָרט איז דיין גלייכהייט, דיין פרייהייט געגעבען,
דאָרט מוזטו אויך וויעדער פון נייעם אויפלעבען,
א דעה צו זאָגען א הויכע !

.8

הער אויף מיט דיין וואַנדלען אין אלע מרחקים,
מיט זוכען די גליקען, מיט זוכען ממתקים,
און זאָגען : „על גאולה אנחנו מחכים“,
דורך נסים, וואָס דו זעהסט נאָר איז'ם חלום ;
וואַך אויף פון דיין שלומער, פון חלום דעם זיסען,
די טובות פון פרעמדע גענוג דיר צו געניסען,
גיה נעהם אין דיין ציון דיין אייגענעם ביסען,
און לעב דיר א מאָל שוין בשלום ! ! —

יודעל סעמיט

(שרייבט א בריעף צו זיין מוטער בת-ציון)

.1

מיין טייערע מוטער ! איך מעלד, ראשית, דיר :
איך בין, א דאַנק גאָט, בקו הבריאה !
שנית, זיי וויסען, אַז וואָס מ'האָט דיר פון מיר
דערצעהלט, — איז נישט גוט די ידיעה :
אז מ'האָט מיך געמוטשעט, גע'הרג'עט צום טויט,
האָט מען שלעכט דיר איבערגעגעבען ;
געוועזן בין איך באמת אין א גרויסער נויטה,
נאָר איך לעב ! האָב געלעבט און וועלען לעבען ! . . .

וואס גיעבען אין געהטא נאר דיר א ח ז ק ה,
צו לעבען אין שמוץ און אין דלות !
נאך היינט קומט אין געהעטא א רשע, א המן,
וואס שענדעט דיין עהרע און רויבט דיר דיין נאמען,
און הייסט דיך פערניכטען דורך ראציעס, פאגראמען,
קיין שריד זאל בלייבען פון אלעס.

.5

איצט זעה דיינע גליקען אין פרייע מדינות,
וואו כלומר'שט מען ווייזט דיר די פריינדליכע מינעס,
דארט רופט מען ניט „זשידעס!", חלילה, נאר—
„שינעס ! " *)
וואס קלינגט טאקע שטארק א-לא-מאדע !
אזוי זעהסטו אויך דארט, מיין ליעבער ישראל'יק,
דיין שרעקליכען שונא, דעם אלטען עמלק,
וואס וויל מיט דיר לעהרנען די פרשה פון „בלק",
מיט קלעפ נאך דער נייער מעטהאדע !

.6

איך זאג דיר, ישראל'יק, דו לעבסט גאר אין טעות,
דער חלום פון טובות, ער ברייננגט דיר נאר רעות,
און דאס וואס דו זאמעלסט די ביסעלע מעות,
איז נאר פיר דיין שונא אויף שפעטער ;
דו קענסט נאך ערווארטען פון איהר אויס אכזריות,
מיט טרייבען דיך ווייטער אין נייע מדבריות,
דיין בלוט זאל בעשפריצען אויף יענקי'ס **)
היסטאריעס,
מיט שאנד אויף הזנדערטער בלעטער !

.7

אין ציון ! אין ציון ! דיין לאנד, וואס איז היילינ,
דארט קריגסטו דיין נחלה, דארט האסטו דיין חלק,
דארט ביזטו קיין „אייזיק" *), דארט ביזטו קיין
שיילאק,

*) אן אמעריקאנער שימפפווארט געגען אידען. —
**) ד. ה. אמעריקאנער.

דיר דאכט זיך אין דרעמעל, דו ביזט א בן-יקיר,
אַ שיסער אַ גרויסער, אַ וועלטליכער קנאַקער,
דיר פּאַסט ניט אין פעלדער צו געהן מיט דעם אקער,
נאַר קריכען אין הויכע מקומות !...

.2

דו זוכסט ניט דיין היימאַט, דיין מקום דעם אַלטען,
וואו דאַרט איז דיין עהרע, דיין נאָמען בעהאַלטען,
פון געטליכע נסים, פון וואונדער-געשטאַלטען,
פון הערשער, פּראָפעטען און העלדען ! —

דו שרייסט נאַר ביים דאַווענען „ווי קומט מען אין
ציון !" —
דו וואָלסט אהין לויפען, און אפשר נאַר פליהען,
נאַר קוים איז דיר נויטיג דאַביי זיך צו מיהען,
וויסטו דיין נאָמען ניט מעלדען !

.3

אה, ברודער ישראל'יק ! מען זעהט דיין חסרון,
ביי דיר איז צו קורץ און צו שוואַך דיין זכרון,
דו האסט גאַר פערגעסען די גרויזאַמע יאהרען,
ווען דו ביסט געוועזן אַ מאַרטירער ;

נאָך היינט, וואו דו וואַנדערסט, געפינסטו די קברים,
מיט אַלטע מצבות, מיט לאַנגע מאמרים,
אויף אונזערע ברידער, החסידים והישרים,
די מוטהיגע לעבענס-פערליערער.

.4

נו, האסטו פון היינט אויף דעם חסד, די צדקה,
פון דייטשלאַנד, רומעניען, פון פערזיען, מאַראָקאָ,

ווי מיינע קינדער זיינען אַנגעפּאַהרען,
גענרינדעט קאָלאָניעס מיט גאַנץ וועניג געלט ;
גבורים און העלדען ווערען דאָרט געבאָרען,
די אַלערליי פּיבערס איז דאָרטען געפעהלט ;
זיי פּיהלען זיך גליקליך, עס בליהען די יאָהרען,
ווי אין שלמה׳ס צייטען, — אַ פרעהליכע וועלט !

.6

אַ אידישע שטאָדט איז ניו-יאָרק די גרעסטע,
איהר געפינט ניט איהר גלייכען אין דער גאַנצער
וועלט,
און פון אַלע לענדער קומען צו מיר געסטע :
איך בעטראַכט מיינע קינדער — אַמעריקאַ פעהלט !
האָט איהר זיך מיט „ציון" אויף עוויג געזעגענט ?
אין הארצען פערלאָשען דעם לעצטען פונק ?
פרעמד, ווי מיר וואָלטען זיך ניעמאָלס בעגעגענט, —
איהר גאָרט מיך ניט זעהן, אייך דורשט ניט קיין
טרונק ?
געדיינקט, פיליינט טרעפט אייך, עס שנעעט צי עס
רעגענט,
צום אַנדענקען נאָט אייך מיין בריף און מיין וואונק!

מיין ברודער ישראל׳יק

.1

מיין ברודער ישראל׳יק ! איך זאָג דיר גאַנץ אָפען,
מיט דיר האָט דיין בורא גאַנץ וועניג געטראָפען,
דען דו ביזט אַ פוילער, וואָס האַלט אין איין שלאָפען,
און חלום׳סט פון זיסע חלומות ! . . .

איהר ווילט פון דער מוטער, פון ציון, נישט וויסען,
עס גיבט פון אייך קיינער וואס עפענט מיין טיהר.

ביי מיר בויט מען שטעדט, עס בליהט נייע נעמען,
מיין פינסטערע טרויער-קלייד טהוט מען מיר אוים;
איהר ווייכט גאר, איהר ווילט גאר קיין אנטהייל
ניט נעהמען!
דערמאהנט אייך ווער „ציון", גלייך לאכט
איהר זיך אוים.
מיט אייער מוטער דארפט איהר זיך ניט שעהמען:
זי וואר, און זי האפט ווידער זיין א מאל גרוים!

.4

איז אייך דארט גוט, און איהר מאכט פיין א לעבען,
פרעהט מיר מיין הארץ, אז מיין קינד לעבט
דארט פריי;
מעגט איהר זיך אודאי דאמיט איבערגעבען,
צו נעהמען אן אנטהייל אין ציון'ס געביי;

גאר מיר האט די פראקטיקע לאנג שוין געוויעזען,
א פראקטיקע, וואס דויערט באלד צוויי טויזענד
יאהר,—
אז אנטיסעמיטען, ווי דערנער, ווי שפיזען,
האסען אייך פלוצלונג, ווען איהר שטייגט אין פלאר,
איהר ווערט גיך פון ווירטה און פון הויז אויסגעוויזען:
הייגט זוך פון דאס ניי איצט א וואהנונג, א סטאר.

.5

טויזענדער יאהרענלאנג זיינען פאראיבער,
עס קומען אז פעלקער צו מיר אלערליי;
מיין ערד גיט קיין פריכטע, מיין לופט—געלע פיבער,
דען איך לייד קיין פרעמדע, איך שטים ניט מיט זיי.

א בריעף פון דער מוטער ציון

.1

דורך די פּאַעטען, די שטענדיגע היטער,
וואָס גאָט האָט זיי ביי מיר פּאָר וועכטער געשטעלט,
שיקט אייך א בריוועל איך ציון, די מוטער,
צו אייך, מיינע קינדער, פון צווייטען זייט וועלט.
געגריסט זייט פון מיר און פון אייערע שוועסטער,
פון כרמל, לבנון, פון יפו ביים פּאָרט,
פון די וואַנט פון מקדש, דער מויער דער פעסטער,
פון הר-הזיתים, דער הייליגער אָרט,
פון חרמון, פון ירדן, דער שפּאַציער דער בעסטער,
וואו איהר פלעגט יונגערהייט שפּיעלען זיך דאָרט.

.2

פרעהליכע בשורות קען איך אייך מיטטהיילען,
מיין יוגענד ווערט איצטער צוריק אָפּגעפרישט,
עס קומען די קינדער, די וואונדען צו היילען,
צו בויען די חורבות, וואָס שטעהען פערוויסט.
זיי גרינדען קאָלאָניעס, און זעצען זיך ווידער
צום טיש ביי דער מוטער, — ווי מוטהיג, ווי פריי,
און עסען און טרינקען, און זינגען לידער,
די שפּראַך און די ביבעל לעבט אָפּ אויף דאָס ניי;
און זיינען גאַנץ גליקליך, און לעבען ווי ברידער —
מיין הארץ קוועלט צו שטעהן און צו קוקען דערביי!

.3

נאָר פון אייך, מיינע קינדער, האָב איך קיין גערישען,
איהר האָט זיך א פּנים פערגעסען אָן מיר;

ערוואַך, דו איד ! עס לעבט נאָך ציון׳ס פאָהן !
אַ נייעם לעבען פאַנגסטו איצטער אָן !
בו זינגט די אַלטע ליעד אַצינד, ערקוויקט
דעם אידענס הערץ,
מיט ציון און ירושלים !

.3

ווי דער גלאַנץ פון שטערען פיעל,
ווי דער זון וואָס שיינט,
שטראַהלט דעם אידענ׳ס צוקונפט הײנט,
נאָהענט איז זיין ציעל !
אַריינמאַרשירען מיט געזאַנג,
נאָך פיעל ליידען לאַנג,
אין ציון און ירושלים !

אין רייהען, שנעל ! ביי ציון׳ס אַלטע פאָהן,
פערזאַמעל זיך, דו אידישע נאַציאָן !
און זינגט צוריק די אַלטע ליעד, מאַרשירענדיג
מיט פרייד
קיין ציון און ירושלים !

.4

הויבט אויף ציון׳ס פאָהנע הויך,
און זינגט אַ יובל-ליעד,
זינגט עס ווי אַמאָל דער איד
האָט דאָס געזונגען הויך,
שטעהענדיג ביים טעמפּעל-וואַנד,
אין זיין הייליג לאַנד —
ציון און ירושלים !

הורראַה ! הורראַה ! פיר ציון׳ס אַלטע פאָהן !
עס לעבט ! עס לעבט די אידישע נאַציאָן !
בו זינגט די אַלטע ליעד אַצינד, און וועקט
דעם אידענס הערץ,
פיר ציון און ירושלים !

נאַר איין שטראַהל ליכט פון יענעם מארגענשטערען,
וואַס דאַרף, וואַס מוז אַמאַל נאָך העל און ליכטיג
זיך אַנצינדען אויף ציון'ס בלויען הימעל,
בעגייען און בעפרישען זי מיט יוגענד...
גענוג! איין זיסען חלום לאָז מיך זעהן נאָך
און דאַן אויסגעהן מיט אַ שמייכעל אויף די ליפען...

ציון־מארטש

.1

הויבט אויף ציון'ס פאָהנע הויך,
און זינגט אַ יובל-ליעד!
זינגט עס ווי אַמאָל דער איד
האָט דאָס געזונגען הויך,
שטעהענדיג ביים טעמפּעל-וואַנד,
אין זיין היילינ לאַנד —
ציון און ירושלים!

הוראַה! הוראַה! פיר ציון'ס אַלטע פאָהן!
עס לעבט! עס לעבט די אידישע נאַציאָן!
בו זינגט די אַלטע ליעד אַצינד און וועקט
דעם אידענס הערץ,
פיר ציון און ירושלים!

.2

טויזענד און נייַן הונדערט יאָהר
ווי ס'וואַנדערט אום דער איד,
און געוואָרען איז ער מיעד
אין שטילען לוידער נאָר,
און אַ טיפען גרויסען שמערץ,
פיהלט זיין אַלטעס הערץ,
פיר ציון און ירושלים!

מיך ציהט צו דיר ! מיין הארץ געהט אוים נאך
יענע ערטער
וואו די אבות האבען זיך בעגעגענט מיט מלאכים,
וואו די שכינה האט גערוהט, וואו דיין בעשעפער
האט זיינע טויערען, די הייליגע געעפענט
אנטקעגען זיינע הימעלשע שערים,
וואו ניט די זון און ניט די לבנה, שטערען —
גאט'ס עהרע זעלבסט האט דיך בעשיינט מיט גלאנץ...
איך גאר, אז אויסגיסען זאל זיך מיין זעעלע דארטען,
וואו ס'פלעגט אמאל גאט'ס גייסט און גאט'ס גענאד
זיך גיסען
אויף דיינע אויסדערוועהלטע, מוטער ציון !
וואו נעהמט מען פליגעל ? ! שטיקערווייז וואלט
איך מיין הארץ
ווייט, ווייט, צווישען דיינע בערג פערטראגען,
כ'וואלט צוגעפאלען צו דיין ערד, כ'וואלט אויסגעקושט
איהר יעדען פוס־טריט, יעדעס שטיינדעלע בעזונדער,
און אומגעוואנדערט וואלט איך טאג און נאכט
א נאקעטער, א בארפיסער, אויף דיינע חורבות,
כ'וואלט מיט מיין שטעקען אויסגעמאסטען אלע קברים,
מיט דיין נשמה־לופט זיך אנגעאטהעמט,
זיך איינגעוויקעלט אין דיין זיסען שטויב,
און ביז צום בלינד ווערען בעוויינט דיין חורבן, ציון...
צי קען די שיין פאר מיינע אויגען זיס זיין —
אז שווארצע ראבען פיקען דיינע אדלערס,
צי קען מען לעבען אויף דער וועלט און צוזעהען —
ווי גאס־הינט שלעפען דיינע טויטע לייבען...
גענוג, לאז אפּ איין ווייל'ע, כוס פון טרויער !
מיין הארץ איז איבערפול מיט דיר פערביטערט,
כ'האב איינגעזאפּט אין זיך דיין שום מיט דיינע
הייוועז...
גענוג ! איך וויל איין חלום זעהן און שטארבען...
כ'וויל זעהן, א, גרויסער גאט, נאר איין שטראהל ליכט,

פיעל רייזענדע פאהרען פארביי און געהען,
זי ווענדט זיך צו זיי מיט א ביטער געוויין:
—„אך, זאגט מיר, צי האט איהר מיין קינד
נישט געזעהען,
מיין עלענדען יתום?“—„ניין, אלטיטשקע, ניין!“...

עס געהען און געהען א טאג נאך א טאג,
עס פליהען די וואלקען, עס יאמערט דער ווינד;
און טרויעריג גיסט זיך א ביטערער קלאג:
„וואו ביזטו, וואו ביזטו, מיין קינד?!“...

ר׳ יהודה הלוי׳ס „ביינקסטו איך“

ביינקסטו איך נאך דיינע קינדער, מוטער ציון,
ווי זיי, צוזייהטע און צושפרייטע, ביינקען?
ווילסט איך, ווי זיי פון דיר, א ליעבען גערוס
בעקומען?
דא האסטו איהם! א גרוס פון נאהענטע און ווייטע!
אין הארצען דורות-לאנג געווארעמט, טראגט איהם
פון אלע עקען וועלט, דורך ימים און מדבריות,
צו דיר אין שוים, אן עלענד קינד דיינס, איינער
פון די, וואס זאפען-אן ווי טהוי דיין חרמון,
די פרעמדע בערג מיט ברענענדיגע טרעהרען,
און שטארבען אין דער פרעמד פערליעבטע און
פערביינקטע.
מיך ציהט צו דיר!.... ביי-נאכט אויף דיינע חורבות
בין איך דיין נאכט-אייל, דיין יאמער-ליעד,
און חלום׳ט זיך מיר נאר דיין מארגענשטערען —
ווער איך
דיין נאכטיגאל, דיין קלינגענדע הארפע...

זאמד און שטערען

עס שיינט די לבנה, עס גלענצען די שטערען;
די נאכט שוועבט אויף בארג און אויף טהאל...
דאס אלטיטשקע ביכעלע ליעגט פאר מיר אפען, —
איך לייען עס, לייען דאס טויזענדרע מאל.

איך לייען די הייליגע, די טייערע ווערטער,
מיר הערט זיך א שטימע: „איך שווער —
מיין פאלק, דו וועסט זיין ווי די שטערען אין הימעל,
ווי זאמד אויף'ן ברעג פון'ם מעער...“

רבונו של עולם! עס ווערט ניט פערפאלען
פון דיינע הבטחות קיין איינציגעס ווארט;
מקוים מוז ווערען דיין הייליגער ווילען,
אלין קומט אין זיין צייט, אויף זיין ארט.

און איינס איז שוין טאקע מקוים געווארען,
דאס פיהל איך, דאס וויים איך געוויס:
מיר זיינען געווארען ווי זאמד, וואס איז הפקר,
וואס יעדערער טרעט מיט די פיס...

יא, גאטעניו, אמת, ווי זאמד און ווי שטיינער,
צושפרייט און צעווארפען אויף שאנד און אויף שפאט...
נו, אבער די שטערען, די ליכטיגע, קלאהרע —
די שטערען, די שטערען—וואו זיינען זיי, גאט?!...

ציון

ווי וואלקען אין שטורם-ווינד לויפען און פליהען
אהן אנפאנג, אהן אויפהער, די שטונדען און טעג;
די אלטע אלמנה — די טאכטער פון ציון,
זיצט טרויעריג, איינזאם, ביים וועג.

עס ליעגען די טהייערע אויגען פערמאכט,
די אויגען וואס האבען מיט ביטערען צער
געקוקט אויף די צרות פון אידישען קינד;
עס ריהרט זיך קיין אבר און שטיל איז דער מונד,
עס ריהרט זיך קיין אבר און קאלט איז די האנד
וואס האט געוואלט לינדערען אונזער שמערץ,
און שטיל איז, עס שווייגט יעצט דאס איידעלע הערץ.

אונגליקליכער תמוז, א שרעק איז, א מורא!
פערברענט האט מען דעמאלט די הייליגע תורה;
אונגליקליכער תמוז, א חודש פול טרויער!
אין איהם איז געשפרונגען די הייליגע מויער,
און טויזענדער אידען גע'הרג'עט, געשטאכען —
אום תמוז האט משה די לוחות צובראכען!

און היינט איז אין תמוז א נייע אונגליק געבוירען,
א חורבן א דריטער! א שרעקליכער חורבן:
יתומים, יתומים, ס'איז הערציל געשטארבען!
מיט איהם איז די אידישע האפנונג פערלארען!

אך! אידישע האפנונג, שנעל ביזט דו פערשוואונדען!
געלאזט אונז א קבר צוריק מיט פרישע, טיעפע
וואונדען;
פערצווייפלונג און בענקשאפט און בלוטיגע טרעהרען,
און שווארצע געדאנקען, פערלאשענע שטערען,
און ביטערען קומער, און טיעף-שווערע זארגען, —
וואס ברייננגט אונז די צוקונפט, וואס ברייננגט אונז
דער מארגען?
געטוליעט אין טרעהרען, אין וועהטאג, אין שמערץ,
עס קלאגט נאר אהן אויפהער ס' צובראכענע הערץ —
„נפלה עטרת ראשנו!" — — — —

און ווען עס איז מיר פון שיקזאַל דאָך בעשערט,
צו שטאַרבען פריה אויף פרעמדע לענדערס ערד,
דאַן לייגט מיר שנעל אין קבר'ס קאַלטע ווענט,
מיט מיין פנים צו ציון'ס הינגעווענדט;
און שיט אויף מיין געזיכט ציון'ס ווייסע זאַנד,
דאַן טרוים איך פון מיין פאַטערלאַנד!

דאָרט רוה איך שטיל, רוהע מיט געדולד,
ביז פערגעבען ווערט מיין פאָלק זיין שולד,
ביז די מאָס פון צרות איז אָנגעפילט,
ביז מיין הייסער וואונש ווערט ענדליך געשטילט:
און מיין עלענד פאָלק, מיט שטאַרקער האַנד,
קעהרט צוריק אין זיין פאַטערלאַנד!

דאָרט, וואו די צעדער הויך די וואָלקען קיסט,
דאָרט, וואו די שנעלע ירדן'ס־וועללע פליסט,
דאָרט, וואו די אַשע מיינער עלטערען רוהט,
דאָרט, וואו געגאָסען האָט מאַקאַבעער־בלוט;
יענעם שעהנעם לאַנד, ביים בלויען וואַסער־זאַנד,
דאָרט איז מיין ליעבעם פאַטערלאַנד!

צו הערצל'ס טויט

די קרוין פון'ם קאָפּ איז געפאַלען,
פאַרלאָשען געוואָרען דאָס הייליגע ליכט;
פאַרלאָשען פון האָפנונג די שטראַהלען,
וואָס האָבען ישראל'יק דעם אָרימען קנעכט
אַ ליכטיגע צוקונפט בעלייכט.

פון אונזער פערמעגען איז געוואָרען אַ תּל,
מיר זיינען אין דער נויטה דער גרעסטער!
אוי, אידישע קינדער, שיקט הילפע שנעל,
אַייערע אייגענע ברידער און שוועסטער!
שענקט אַ נדבה פאַר אָרעמע מענשען,
שענקט אַ נדבה, גאָט וועט אַייך בענשען,
שענקט אַ נדבה, סאַי עלטער, סאַי יונגער,
שענקט אַ נדבה, מיר שטאַרבען פאַר
הונגער!
שענקט אַ נדבה! שענקט!

דאָרט וואו די צעדער

דאָרט, וואו די צעדער הויך די וואָלקען קיסט,
דאָרט, וואו די שנעלע ירדן'ס־וועללע פליסט,
דאָרט, וואו די אַשע מיינער עלטערען רוהט,
דאָרט, וואו געגאָסען האָט מאַקאַבעער־בלוט;
יענעס שעהנעס לאַנד, ביים בלויען וואַסער־זאַנד,
דאָרט איז מיין ליעבעס פאַטערלאַנד!

און זייט דער שונא האָט מיך פון דאָרט ענטריסען,
אין פרעמדע לענדער זאָ אָפט מיין בלוט צו גיסען,
בלייבט מיין הערץ דאָך אין ציון דאָרט צוריק,
און דאָרט, אין מזרח, שטרעבט מיין נאַסער בליק;
מיין תּפלה יעדען טאָג ריכט איך צום טעמפעל־וואַנד,
איך בעט צוריק־קעהר אין מיין פאַטערלאַנד!

אידישע פרויען ווערען געשענדט, —
פערפלייצט די שטאָדט מיט אידישע קברים;
גרויסער עלענד הערשט אומעדום,
שרעק און נויטה אויף יעדען שריט און טריט
פון הונגער פערשמאַכט געהט יעדער אָרום;
מיר בעטען אייך מענשען, פערגעסט אונז ניט
שענקט אַ נדבה פאַר אָרעמע מענשען,
שענקט אַ נדבה, גאָט וועט אייך בענשען,
שענקט אַ נדבה, סאַי עלטער, סאַי יונגער,
שענקט אַ נדבה, מיר שטאַרבען פאַר
הונגער!
שענקט אַ נדבה! שענקט!

3.

קלאָגט און וויינט, אָ, יעדער בעזונדער,
קלאָגט מיט מיר אין איינעם מיט,
גע'הרג'עט אזוי פיעל אידישע קינדער,
פערגאָסען אזוי פיעל אידיש בלוט;
אוי, אַזאַ חורבן, אוי, אַזאַ קלאָג
איז דאָך גאָר ניט אויסצוהאַלטען!
אוי, אונזער וועהטאָג און אונזער פּלאָג
האָט אַלע זיעבען הימלען געשפּאָלטען!

מענער, פרויען און קליינע קינדער,
שרייען צו אײַך מיט אַ ביטער געשריי:
„אידען, מיר בעטען: העלפט געשווינדער!
די אָפּפער פון דער רוסישער טיראַנאַי!
מיר געפינען זיך אין אַ גרויסער נויטה,
מיט אונזער אונגליק איז גאָר ניט צו שפּאַ־
סען!
פרויען שטאַרבען פאַר אַ שטיקעלע ברויט,
קינדער וואַלגערען זיך אַרום אין די גאַסען!

שענקט אַ נדבה פאַר אָרעמע מענשען,
שענקט אַ נדבה, גאָט וועט אײַך בענשען,
שענקט אַ נדבה, סאַי עלטער, סאַי יונגער,
שענקט אַ נדבה, מיר שטאַרבען פאַר
הונגער!
שענקט אַ נדבה! שענקט!

2.

וויסט און פינסטער ווי די נאַכט
איז דעם אידען דאָ אַצינד,
צו שאַנדע און שפּאָט ווערט ער געמאַכט,
...יז קווילעט איהם זיין ווייב און קינד;
ייזער ווערען פערברענט,
הייליגע ספרים;

דעם שוואַכען אידעל׳ס סוף;
אויך יעצט אין צוואַנציגסטען יאָהר־הונדערט
אָה, פריינד, ערזינערט אַייך,
מען האָט דעם איד גערויבט, געפּלינדערט,
דאָרט אין צאַרען־רייך.
אַ שלעכטער איוואַן,
אַ הונט קרושעוואַן,
האָט פערגאָסען דאָס בלוט פון דעם איד;
אַ בלוטיגען ים,
האָט געמאַכט דער פּאָגראָם —
און דער איד זינגט זיך ווייטער דאָס ליעד:

רעפריין:
גאָט און זיין משפט איז גערעכט!

שענקט אַ נדבה

1.

ליעבע אידען, האָט רחמנות,
לאָזט ערוואַכען אייער הערין!
אוי, רעטעט מענשען פון סכנות,
פיהלט־מיט דעם צווייטענס שמערי

2.

דער איד איז קיינמאָל גליקליך,
ער ליידט פון עוויג אָן,
געבראָכען אין שטיקלאַך
איז די אידישע נאַציאָן;
ער האָט קיין היים, קיין לאַנד, קיין פריינד
ניט,
קיין טרייסטענד וואַרעם וואָרט,
די שעהנע זון פאַר איהם זי שיינט ניט,
מען האַסט איהם דאָ און דאָרט.
אַ פערשאָלטענער גר,
אַ פרעמדער איז ער,
איבעראַל ווערט ער געפּלאָגט;
ער האָט צרות פיעל,
דאָך ליידעט ער שטיל,
ער ווײנט זיך גוט אויס און ער זאָגט:
רעפריין:
גאָט און זיין משפּט איז גערעכט!

3.

כמעט אין אַלע דורות
שטעהט אַ המן אויף,
און זוכט מיט כל המוראות

און דאָס האָט איהם געגעבען
זיין אַלטער זיידע נאָך;
און וואָס פאַר אַ שלעכטס עס טרעפט דעם
אידען,
וואָס זאָל איהם ניט געשעהן,
טראָגט ער דורך אַלץ שטיל און צופריעדען,
גלייך ווי גאָר ניט געוועזן.

זיין פּנים ווערט בלאַס,
זיינע אויגען ווערען נאַס,
זיין הערץ ווערט פערגאָסען מיט בלוט;

צו שטילען זיין שמערץ,
און צו שטאַרקען זיין הערץ,
נעהמט ער זיך טרייסטען דערמיט:

רעפריין:

אַז גאָט און זיין משפּט איז גערעכט.
מען טאָר קיינמאָל ניט
זאָגען, אַז גאָט איז שלעכט;
ווייל גאָט ווייסט וואָס ער טהוט,
אומזיסט שטראָפט ער קיינעם ניט;
גאָט און זיין משפּט איז גערעכט!

דאָס תהלים׳ל, דאָס הימלישע פיינע ליעד.
(רעפריין).

.3

פון תהלים׳ל זאָלסטו ניט שפּעטען,
אויך פריי, ראַדיקאַל ווען דו ביזט ;
ווען דו קענסט ניט וויינען, ניט בעטען,
אָה ! ווערסטו גלייך אַ פּעסימיסט.
און דריקט דיר אַמאָל צו דיין לאַגע,
פערלירסטו דיין אייגענעם קאָפּ,
קוים קווועלט דיר די מוטהלאָזע פּלאַגע,
זעלבסט האַקסטו דיין לעבען זיך אָפּ.
דער קעניג שאול ניט געלעבט וואָלט לאַנג,
זיין מרה שחורה האָט געהיילט דער קלאַנג,
פון תהלים׳ל, דער הימלישער גייסט־געזאַנג.
(רעפריין).

גאָט און זיין משפּט איז גערעכט

1.

דער איד האָט אין זיין לעבען
אַ טרייסט־וואָרט אויף זיין בראָך.

לייען און דיר ווערט אזוי בעקוועם,
דו געפינסט דאָרט פערלאַך,
טרייסט צו דיינע טרעהרעלאַך,
באַלזאַם צו דיין פיין און שמערץ,
ווערסט בעלעבט אויף דאָס ניי,
אויפ'ן האַרצען ווערט דיר ווידער פריי,
דוד האָט אויך פיעלע מאָל,
אין זיין פריינד דעם תהלים'ל,
אויסגערעדט זיין ביטער האַרץ.

.2

דער איד האָט פערלאָרען זיין מלוכה,
צוזאַמען מיט זיין הייליג לאַנד,
אין גלות, ער האָט קיין מנוחה,
און איז נאָר צו שפּאָט און צו שאַנד.
דאָך פיהרט ער זיין קאַמפּף מיט בטחון,
און דולדעט און לעבט נאָך ביז היינט,
און וואונדערבאַר איז זיין נצחון,
אַנטקעגען זיין מעכטיגען פיינד.
דאָך וועלכע קראַפט האַלט אויף דעם
שוואַכען איד ?
און וועלכע קראַפט מאַכט זיינע שונאים
מיעד ?

אוי, גאָטעניו, מיער,
איז דער שוואַכער איד,
וואָס האַלט אין איין רופען צו דיר.
(רעפריין)

דאס תהלים׳ל

.1

פון דוד המלך דעם קריגער,
וואָס זוכען זיין גלייכען איז שווער,
פון מוטהיגסטען גבור און זיעגער,
געבליבען איז אונז אַ געוועהר.
דאָס איז ניט געגאָסען פון אַייזען,
און אויך ניט פון בליי, ניט פון שטאָהל,
דאָך קען עס גבורות פיעל וויזען,
און וואונדער און ווירקונג אָהן צאָהל.
דאָס האָט געשאַפט די קראַפט פון אַ זשעני,
דאָס איז אַ ביכעלע פול פּאָעזי,
דאָס תהלים׳ל, די הימלישע מעלאָדיע.

רעפריין:

יא, דאָס תהלים׳ל נעהם,

רעפריין :

אין דיינע הענד, גאָט, ליעגט אונזער גליק.
ברענג־זשע אונז אַהיים צוריק,
דאָרט וואו מילך און האָניג גיסט,
און וואו דער ירדן פליסט,
וואו דעם נביא׳ס וואָרט האָט געקלונגען,
וואו די לוויים האָבען געזונגען,
דאָרט אַהין ברענג גאָט דאָך ווי אַמאָל,
דיין אויסערוועהלט געפּלאגטע פאָלק ישראל.

.2

מיר זיינען דאָס די אויסערוועהלטע,
דער אתה בחרתנו דער פּער,
מיט בראַנד־וואונדען ניט אויסגעהיילטע,
יאָהר טויזענדער טריפענדער טרעהר.
די וועלט שעפּט פון אונז ביכער,
מיר געבוירען דער מענשהייט אַ גאָט,
אַליין מיט׳ן לעבען ניט זיכער,
און איבעראַל צו שאַנד און שפּאָט.

אוי, דאָרט אַ פּאָגראָם,
דאָ עלילת דם,
טיראַנישע גזירות אָהן שיעור !

אַלעס, אַלעס,
נאָר דעם טלית,
דאָס נעהמט מען ניט!
ניין! ניין! ניין!

אַ בריוועלע צו גאָט

.1

דו גאָט פון אברהם, יצחק, יעקב
וואָס האָבען די ערשטע דיך ערקענט,
וואָס דו ביזט דורך זיי יעצט אַ תקיף,
און גאַנגבאַר איז דיין טעסטאַמענט.
אין וועלכען דו זאָגסט דו וועסט שענקען
די אייניקלעך זייערע אַ לאַנד,
און דאָך, זייט מיר קענען געדענקען,
נאָך זיינען מיר צו שפּאָט און שאַנד.
ס'איז הייליג דיין וואָרט,
דאָך גאָטעניו פאָרט,
וויפיעל איז צו וואַרטען דער שיעור!
מיר ווערען געפּלאַגט,
געטריבען, געיאָגט,
און האַלטען אין איין בעטען דיר.

ווי ווייניג איך האָב דאַן פערשטאַנען גאָר,
וואַר עס מיר טייערער פון אַלעס;

איך האָב דאַן אין מיין דרשה צוגעזאָגט,
האַלטען מיין טלית'ל ריין,
ליידער בין איך פון דעם גלות געפּלאָגט,
אימער אין טרעהרען, געוויין;

אָנגעזאַפּט איז ער מיט מיין טרעהר,
טריקענט זיך קיינמאָל ניט אויס,
איהם איז אויך מיינע צרות שווער,
מיין פּיין, ווי זיין פּיין, איז גרויס,
בעגלייטער אין גלויביגקייט,
דו ביסט דאָך מיין אייביגקייט!

רעפריין:

דאָס טלית'ל איז נאָר דאָס איינציגע קלייד,
פאַר דעם אידען אין זיין פרייד און לייד,
פון זיין געבורטס־טאָג ביז אין קבר
געהט עס מיט איהם מיט;
ווערט איבעראַל געיאָגט,
זיין לעבען איז געפּלאָגט,
אַלעס וואָס ער פערמאָגט,
נעהמט מען צו פון איד!

ביסט אימער מיט דעם אידעלע,
פון זיין ברית אָן האָט ער דיך,
אויך ווען מען גראָבט מיט דעם רידעלע,
וויקעלסט איהם איין אין זיך.
בעגלייטער אין גלויבינגקייט,
דו ביזט דאָך מיין אייביגקייט!

רעפריין:

דאָס טלית'ל איז נור דאָס איינציגע קלייד,
פאַר דעם אידען אין זיין פרייד און לייד,
פון זיין געבורטס־טאָג ביז אין קבר
געהט עס מיט איהם מיט;
ווערט איבעראַל געיאָגט,
זיין לעבען איז געפּלאָגט,
אַלעס וואָס ער פערמאָגט,
נעהמט מען צו פון איד!
אַלעס, אַלעס,
נאָר דעם טלית,
דאָס נעהמט מען ניט!
ניין! ניין! ניין!

2.

ווען ס'איז מיר געוואָרען נאָר 13 יאָהר,
אָנגעטהאָן מיר אַ טלית,

און פערגעסט ניט אָן גאָט׳ס מתנות,
און שיקט זיך אַלע אידען
פורים — שלח־מנות!
פרעהט זיך, אידעלאַך!
קויפט אַייך ליעדעלאַך, —
אוי, ווי צוקער זים!
דאָ האָט איהר פאַר קיינעם קיין מורא,
מעהר ניט פאַר דעם בורא, —
אוי, ווי צוקער זים! — א. ז. וו.

דאס טלית׳ל

1.

דאָס טלית׳ל איז אַ טייערע זאַך,
דאָס געהערט צו דעם אידען;
יעדער האָט אין איהם האָפנונג אַ סך,
יעדער איז מיט איהם צופריעדען.

אַך, טייערער טלית, הערצליכע טרייסט!
פיעל תפלות הערסטו זיך איין,
פון אַלע ביטערע הערצער דו ווייסט,
פיהלסט גאַנץ גוט דעם אידען׳ס פיין;

3

דעם דריטען שלח־מנות
איז אויך פון גאָט געווען,
אַז די רוסען, אָהן רחמנות,
האָבען זיך אָן אונז נוקם געווען;
אַמעריקא, אַ לאַנד איז דאָ,
וואָס דאָרט לעבט יעדער פריי,
און דער אידעלע, אין אַ גוטער שעה,
גיט שוין אויף רוסלאַנד אַ שפּיי;
אַמעריקא האָט שטעדטעלאַך,
הייזעלאַך מיט קלייטעלאַך, —
אַלע ווי צוקער זיס;
בעל־מלאכה׳לאַך אידעלאַך
אין אַלע סטריטעלאַך, —
אוי, ווי צוקער זיס! — א. ז. וו.

4.

און אויב דו לעבסט יא
אַזוי גוט אין דעם פרייען לאַנד,
וואו דער קריסט מיט דעם איד
זיינען געשלאָסען האַנד אין האַנד, —
נו לעבט־זשע שוין צופריעדען

אַלע ווי צוקער זיס!
אוי, אוי, ווי צוקער זיס,
אוי, ווי צוקער זיס,
אידען שיקען שלח־מנות,
איינער דעם אַנדערן מתנות,
אוי, ווי צוקער זיס, אוי ווי צוקער זיס!

2.

דעם צווייטען שלח־מנות
וואָס גאָט האָט אונז געמאַכט,
אז המן מיט זיינע לצנות
האָט די אידען שיער אומגעבראַכט,
האָט אסתר אַליין,
ביי אחשורוש, אין דער נויטה,
אַלע אידען מציל געווען,
און המן'ען געגעבען דעם טויט.
מרדכי און אסתר,
אַ ברודער מיט אַ שוועסטער, —
אוי, ווי צוקער זיס;

המן אַ שררה'לע,
געגאַנגען אַ כפרה'לע —

אוי ווי צוקער זיס! — א. ז. וו.

האָב נישט מורא,
און האַלט נאָר מיין תורה,
לאַך דיך אויס פון אַלע זייערע ברומען!
אוי, וועל איך זיי שלאָגען!
אוי, וועל איך זיי יאָגען!
אז די צייט וועט קומען!

שלח־מנות

1.

דעם ערשטען שלח־מנות
האָט אונז גאָט משה'ן אַריינגעשיקט,
אַז אין מצרים, אָהן רחמנות,
האָט מען אונזערע אידען געשטיקט,
האָט אונז משה רבינו
פון מצרים עקספּעדירט,
און מיט דער תורה'לע די שעהנע,
קיין ירושלים אַריינגעפיהרט.
אַ לאַנד מיט אַ תורה'לע,
אַ קעניג מיט אַ בורא'לע, —
אַלע ווי צוקער זיס;
כהנים, לויים און סנהדרין —

3.

לאָז שוין זיין גענוג געפּלאָגט,
ערלייז דיין קינד ווי דו האָסט צוגעזאָגט,
האָב נישט מורא יאַנקעלע מיין קנעכט,
פון מיר געהט נישט אַרויס קיין אונרעכט,
אוי, וועל איך זיי שלאָגען!
אוי, וועל איך זיי יאָגען!
פאַר דיר, פאַר דיינע פּלאָגען!

4.

פון דיר וועט ערשיינען אַ שטערען,
און דיר מיין קינד וועט ליכטיג ווערען,
האָב נישט מורא, בן־יחיד'ל מיינער!
געדיינק אַז דאָס זאָגט גאָט דיינער:
אוי, וועל איך זיי שלאָגען!
אוי, וועל איך זיי יאָגען!
פאַר דיר, פאַר דיינע פּלאָגען!

5.

איך וועל נישט געדיינקען פון דיר און דיינע זינד,
פערזיכער זיך אויף מיר, יאַנקעלע, מיין טייער קינד!

אל תירא עבדי יעקב

1.

גאָט זאָגט יאַנקלען אַצינד,
האָב נאָר ניט מורא, מיין טייער קינד,
עמלק, בלק, עמון און מואב,
און נאָך פעלקער אַ סך,
איז פון אַלע געוואָרען אַ טייך,
נאָר דו מיין איין און איינציג קינד,
בלייבסט אַ פאָלק אויף אימער ווי אַצינד!

2.

דיין זיידען האָב איך אַמאָל ערצעהלט,
אַז דיך אַליין האָב איך מיר אויסערוועהלט,
דאַרום האָב נישט מורא, קנעכט מיינער, גע־
טרייער,
קיין זאַך קען דיר נישט שאַטען,
קיין בלוט, און קיין וואַסער, און קיין פייער,
פערזיכער זיך אויף דיין טאַטען,
און האָב נישט מורא, קנעכט מיינער גע־
טרייער!

4.

ווען אויפ׳ן ערד־באל
שיינט איבעראַל
די ליכטיגע שטראַהל
פון ציוויליזאַציאָן, —
איז דאָ נאָך איין מאַכט,
וואָס פון בילדונג לאַכט,
און ציהט צו דער מאַכט
פון אינקוויזיציאָן;
דאָס איז דער קאַצאַפּ,
וואָס שרייט אין איין שטיק,
איך וויל ניט געהן פאָרווערטס,
איך וויל נאָר געהן צוריק,
צוריק צו דער צייט פון מערדעריי,
פון אידיש בלוט בין איך נאָך ניט זאַט,
צו אונזערע זיידעס — איוואַן, ניקאָליי,
צו די באַרבאַרען — השיבנו נאַזאַד!

א רוהיג שטיקעל אָרט,
גענוג שוין צו זיין נע ונד;
וואָס שטעהט איהר און טראַכט?
אַייער היים איז גאָר דאָרט,
קיין ציון! — השיבנו נאַזאַד!

3.

אין שפּאַניען אַמאָל,
גאָר אָהן אַ צאָהל,
אונזער פאָלק ישראל,
האָט געליטען אָהן מאָס,
כיען האָט אונז געיאָגט,
גע'הרג'עט, געפּלאָגט,
און וואָס מיר האָבען פערמאָגט,
גערויבט אָהן א פאַרוואָס;
אַצינד זיצט פערשעמט,
אָהן גלאַנץ און אָהן פּראַכט,
געבראָכען, געלעהמט
איז שפּאַניעס גרויסע מאַכט;
און ווי דאָס לאַנד דענקט, און ווי עס רעדט,
קען יעדערער לעזען אין בלאַט:
עס שלאָגט זיך אין הערצען צעהן מאָל „על־
חטא"
און שרייט: „אידעלע, השיבנו נאַזאַד!"

אין מיטען וועג
בלייבט ער פּלוצים שטעהן,
ער שטעהט אונענטשלאָסען,
ער שפּיערט עפּעס שלעכטס,
און ווייסט ניט צי זאָל ער געהן גראַד,
צי זאָל ער געהן לינקס,
צי זאָל ער געהן רעכטס,
צי גאָר — השיבנו נאַזאַד!

2.

דאָרט אויף דעם שליאַך,
עלענד, אָהן אַ דאַך,
שעפּעלאַך אַ סך,
פערבלאָנדזשעטע שטעהן.
גערעטעט פון טוידט,
אין שרעקליכער נויטה,
צוריסען די הויט,
פון וועלפ׳ס שאַרפע צייהן.
דאָס זיינען מיינע ברידער
פון גאַנץ פיינעם שטאַנד,
בע׳גזל׳ט, פערטריעבען
פון זייער פאַטערלאַנד;
זיי זוכען אַ היים,

אוי! לאָז מיר האָטש דעם קדיש איבער,
ער זאָל מיך געדיינקען האָטש אַ מאָל!"
גאָט, זעה אונזערע טרעהרען,
אונזער נויטה און פיין;
וויינען ווע‍לען מיר ניט אויפהערען,
ביז דיין הילף וועט זיין!

השיבנו נאזאַד

(קעהר אונז צוריק).

1.

ווען די שעה שלאָגט אויס:
געה מענש אַרויס,
פערלאָז דיין הויז,
דיין קינד און דיין ווייב, —
פערלאָזט ער זיין שטאַנד,
זיין היים און זיין לאַנד,
און נעהמט אין דער האַנד
דעם וואַנדער־שטאַב.
ער וואַנדערט און בלאָנדזשעט,
ווייסט ניט וואו צו געהן,

2.

דייך ווי אַ מלכה מיט ברילִיאַנטען,
איז די הייליגע שטאָדט געוועזן;
ביי די שררות, פון אַלע זייטען,
האָט זי כבוד געהאַט, זעהר פיעל חן;
אַזוי ווי די שטערען אַרום דער לבנה,
האָבען מיר זיך געשפּיעגעלט אין איהר;
אוי! היינט הייסט זי „די אַלמנה",
און איהרע „יתומים" זיינען מיר! —
גאָט, זעה אונזערע טרעהרען,
אונזער נויטה און פּיין;
וויינען וועלען מיר ניט אויפהערען,
ביז דיין הילף וועט זיין!

3.

אַזוי זיצט די אַלמנה ירושלים,
אויף דער ערד, צווישען מיסט,
און איהר איינציגע קינד אפרים,
טוליעט זי צו איהרע בריסט . . .
„פערטריעבען האָסטו", וויינט זי, „גאָט ליעבער,
מיין אידעלען און ישראל;

גאָט דער גוטער איז דיין היטער,
שלאָף מיין טייער קינד!
שלאָף־זשע, שלאָף, מיין שרה'לע,
דיך וויעגט דיין מוטער שרה'לע,
גאָט דער גוטער איז דיין היטער,
שלאָף מיין טייער קינד!

קלאג פון ציון'ס טעכטער

1.

וויינט־זשע אַלע ציון'ס טעכטער,
קלאָגט־זשע קינדער אַלע ביינאַנד,
אויף דער נויטה, דער צייט דער שלעכטער,
וואָס האָט געטראָפען אונזער לאַנד.
אַראָפּגעפאַלען איז אונזער שטערן,
אין דער ערד פערשמירט;
צובראָכען די קרוין פון אונזער שטערן,
וואָס האָט אונז אַזוי געציערט.
גאָט, זעה אונזערע טרעהרען,
אונזער נויטה און פיין;
וויינען וועלען מיר ניט אויפהערען,
ביז דיין הילף וועט זיין!

שלאָף־ליעד

אוי, אוי, אוי, גאָטעניו, גאָטעניו, גאָטעניו·
זיי מיר מוחל גוטער גאָט אצינד!
דו האָסט מיר דאָך צוגעשוואָרען,
איידער איך האָב איהם געבאָרען,
און איך גלויב אין דיינע רייד;
מען וועט ניט מעהר לאַכען,
ניט מעהר חוזק מאַכען,
גאָט דער גוטער איז דיין היטער,
שלאָף מיין טייער קינד!
שלאָף־זשע, שלאָף, מיין שררה'לע,
דיך וויעגט דיין מוטער שרה'לע,
גאָט דער גוטער איז דיין היטער,
שלאָף מיין טייער קינד!

אוי, אוי, אוי, זוניטיו, זוניזניו, זוניוניו, אוי
מיט לאַנגע יאָהרען זאָלסטו מיר זיין
אצינד!
דו זאָלסט נאָר גלויבען,
ביי דיינעם לעבען,
מיין טייער קינד,
גרויס וועט זיין דיין נאָמען,
פון דיר וועלען פעלקער שטאַמען,

5.

יעצט אַז איהר וועט דאַרפען ריידען צו מיר,
קענט איהר פון ירושלים,
מיין ענטפער וועט איהר בעקומען פריהער
פון דאָרט — מן השמים;
אַזוי האָט געזאָגט צו זיי זייער גאָט,
ווען ער איז פון זיי געשיידען,
נאָר דעם קאָנטראַקט — די צעהן געבאָט,
שרייבט איהר מיר אונטער, אידען.
האַלט איהר עם אוים, —
מאַך איך אַייך גרויס,
אַז די גאַנצע וועלט וועט קאָכען;
אָבער וועט איהר
פערגעסען אָן מיר, —
אוי, וועל איך אַייך שווער בעשטראָפען!

און דאַן וועל איך גלייך
פערגעסען אָן אַייך,
נישט מעהר בעווייזען קיין וואונ־
דער,
ווען איהר וועט זיין
נישט וואויל און פיין,
צו מיר אונגעטרייע קינדער!

4.

אַרויסגעגאַנגען פון מצרים זיינען זיי קאַם,
איז פרעה זיי נאָכגעלאָפען
מיט זיין גאַנצער מחנה ביים ים
האָט ער זיי אָנגעטראָפען;

ער וואָלט פון זיי געמאַכט אַן עק,
זיי וואָלטען געווען פערלאָרען,
האָט גאָט געטהאָן אַ פייף, פאַר שרעק
איז דער ים פערגליווערט געוואָרען.

און פרעה׳ס מיליטער,
האָבען אין דעם מעער
געפונען זייער קבורה;

און אונזערע לייט,
פון יענעם זייט,
האָבען פרעהליך געזונגען די שירה.

אַזוי וועל איך אייך
בעווייזען אַ סך
גרויסע, שטאַרקע וואונדער,
אַז איהר וועט נאָר זיין
וואויל, גוט און פיין,
מיר געטרייע קינדער!

3.

אַרומגעגאַנגען זיינען זיי 40 יאָהר
אין דער הייסער וויסטע,
פון וואַסער איז דאָרט געווען קיין שפּור,
נאָר זאַמד און שטיינער פּוסטע;

פון אַ שטיין וואַסער האָט זיי געצאַפּט
משה דער מיוחס,
און פון הימעל האָבען זיי געכאַפּט
ברייטלאַך „כצפּיחת״;

פייגעלאַך אַ סך,
זיינען צו זיי גלייך
אַליין צופליהען געקומען:
שנייט אונז די קעפּ
און קאָכט אונז אין טעפּ,
און לאָז אַייך וואויל בעקומען!

אַזוי וועל איך אַייך
בעווייזען אַ סך
גרויסע, שטאַרקע וואונדער,
אַז איהר וועט זיין
וואויל, גוט און פיין,
מיר געטרייע קינדער!

2.

איידער ער האָט זיינע קינדער געבראַכט
צו זיך אין ירושלים,
האָבען זיי 400 יאָהר פערבראַכט
אין דעם לאַנד מצרים.
מען האָט זיי דאָרט זעהר שטאַרק געדריקט,
ביז גאָט האָט דערהערט זייערע קלאַגען,
און האָט אויף דעם לאַנד אָנגעשיקט
וואונדערליכע פּלאַגען:
אַ חיה וואָס פרעסט,
אַ האָגעל — אַ פּעסט,
אַ פינסטערען מלאך־המות,
ביז פּרעה אַליין,
האָט זיי געהייסען געהן,
און האָט זיי נאָך געגעבען אויף הוצאות.
אַזוי וועל איך אייך,
בעווייזען אַ סך
גרויסע, שטאַרקע וואונדער,
אַז איהר וועט נאָר זיין
וואויל, גוט און פיין,
מיר געטרייע קינדער!

גאָט'ס וואונדער

1.

אַמאָל האָט זיך די אומה אָנגעקעהרט
מיט היידען — די כאַלדייער,
אַז עס איז דאָ איין גאָט, האָט ערקלעהרט
איינער אַן העברעער;
און איהם האָט גאָט אַ זאָג געטהאָן:
„הער מיך אויס, אברהם'ל,
קוק דעם הימעל און די ערד אָן,
דאָס וועט זיין מיין קרעמיל,
איך וועל דיך מאַכען גרויס,
פון דיר וועט אַרויס
אַ פאָלק, וואָס וועט זיין געטליך,
די נאַטור מיין איך
האַלטען וועל איך,
און דו וועסט מישען די בלעטלאַך.
אין אַ יעדען דור,
וועל איך אייך נאָר
בעווייזען גרויסע וואונדער,
אַז איהר וועט נאָר זיין
וואויל, גוט און פיין,
מיר געטריי׳ע קינדער.

כהנים קוילענען לעמער,
ווײַן גיסט מען מיט עמער,
און לויים מיט כלי־זמר
טאַנצען אַרום איהם;
רייך איז מען — אַ מלך!
לעבען לעבט מען פרעהליך!
האָט ער פערגעסען פאַמעליך
זיין טאַטען אלקים! —
יא, אוי ס'איז שעהן! — א. ז. וו.

5.

דאָ האָט זיך זיין טאַטע שטאַרק צוהיצט,
פון כעס צוהאַקט די ווענד!
איהם פון זיין שטאָדט אַרויסגעשמיצט,
און זיין הויז פערברענט! —
א י ה ם אַרויסגעטריעבען,
פ ר ע מ ד ע זיינען פערבליעבען,
און האָט זיי פאָרגעשריעבען,
א י ה ם פערפאָלגען גאָר אָהן צאָהל!
דערפאַר זעהט מען איהם היינט יאָגען,
צו זיין טאַטען וויינען און קלאָגען,
ער זאָל איהם שוין מעהר ניט שלאָגען,
א י ה ם שענקען נאָך היינטיגעס מאָל!
יא, אוי ס'איז שעהן! — א. ז. וו.

פון מילך, — האָניג זיסען,
און דו זאָלסט ניט געניסען? —
אָה, קום צו איהם אהיים! —
יא, אוי ס'איז שעהן! — א. ז. וו.

3.

אַ סימן אַז דו מעגסט גלויבען מיר, —
די צעהן ווערטער לייען!
וואָס דיין טאַטע שרייבט צו דיר,
מיט זיין האַנד אַליין . . .
די ווערטער זאָלסטו גלויבען,
און אין האַרצען זיי פאַרקלייבען,
אין דער גרויסער וועלט!
און מיט אַ פייערדיגען וואָגען,
איבער וויסטע ימים געיאָגען,
האָט ער זיי געבראַכט צו טראָגען,
אין זיין טאַטענס געצעלט! —
יא, אוי ס'איז שעהן! — א. ז. וו.

4.

אַז אַ פּאַסטוכ'ל א יאלד,
הייבט אָן צו געהן ניט שלעכט,
האָט ער זיך פערגעסען באַלד,
אַז ער איז געוועזן אַ קנעכט;

און האָט זיין געלד פערלאָרען, —
ס'איז איהם געגאנגען שלעכט!
אבי ניט ברויט צו בעטען,
פלעגט ער ציעגעל קנעטען,
געמויערט הייזער און קלייטען,
געאַרבייט פאַר אַ קנעכט! —
יא, אוי, ס'איז שעהן,
יא, מלא חן,
דערצעהל און הער ניט אויף —
אוי, ס'איז זיס!
יא, גאָר ניט מיאוס!
דערצעהל אונז ביז'ן סוף! —

2.

ר' משה געהט דורך אומגעריכט,
און האָט איהם באַלד דערקענט:
„יענקעלע, דאָס ביסטו? — אַ קנעכט!"
ברעכט ער מיט די הענד!
האָבען אַזאַ טאַטען, —
דער רייכסטער פון מאַגנאַטען,
און זיין אַזוי פון ווייטען,
זאָלסט גאָר קנעטען לייהם!
דיין טאַטענס לענדער פליסען

וועט זיך הערען הויך אין ציון,
אין אַ שעהנעם יובעל־ליעד,
און פון שווערען, לאַנגען גלות,
וועט ער ענדליך ווערען פריי,
און דעם גוטען וויין פון כרמל,
וועט ער טרינקען ביי דערביי!

קאָהר:

הייבט דעם בעכער,
ברידער, העכער,
טרינקט דעם גוטען כרמל וויין,
מיר וועלען נאָך אין ציון זיין!

דער פּאַסטוכעל

1.

אַ פּאַסטוכ׳ל איז געווען אמאָל
אין דעם לאַנד כנען;
מיט שאָף און רינדער גאָר אָהן צאָהל
פלעגט זיין האַנדעל זיין!
און אַז ער איז רייך געוואָרען,
האָט ער געהאַנדעלט קאָרן,

קאָהר:

הייבט דעם בעכער,
ברידער, העכער,
טרינקט דעם גוטען כרמל וויין,
מיר וועלען נאָך אין ציון זיין!

2.

כ'וואָלט יעצט וועלען זעהן דעם ירדן,
אין דעם וואַלד לבנון זיין,
זעהן דעם גרינעם טאָהל פון שרון,
טרינקען דאָרט דעם כרמל וויין.
כ'וואָלט אויך וועלען זינגען ליעדער,
ביי דעם אויפגאַנג פון דער זון,
ווי די אַלטע אַקערבויער,
האָבען דאָס אַמאָל געטהאָן.

קאָהר:

הייבט דעם בעכער,
ברידער, העכער,
טרינקט דעם גוטען כרמל וויין,
מיר וועלען נאָך אין ציון זיין!

3.

כ'האָף, אַז אונזער צייט וועט קומען,
אַז דער קול פון שוואַכען איד,

טויטען טויזענדער אידען, —
מיט איין קריץ פון דער פען!
לויפערס לויפען און יאָגען,
עס ברענט אויף זיי די הויט,
זיי לויפען שנעל און טראָגען
אין די בריעף דעם שרעקליכען טויט! —
איהר וועט איהם שוין ניט טויטען, —
צושטערט איז אייער פלאַן, —
ווייל יאַנקעלע געהט יעצט בעטען
גלייך אין שוהל אריין!

ווייז־ליעד

1.

ציון, ציון, לאַנד פון אידען,
אך, ווי ס׳ציהט צו דיר מיין הערץ,
ווען כ׳דערמאָהן זיך אָן דיין שעהנהייט,
נעהמט מיר אָן א טיעפער שמערץ.
יעצט, אָה, זיינען מיר אין גלות,
פון דער היימאַטה זעהר ווייט,
און דעם צייכען פון פערפאָלגונג,
האָט געלייגט אויף אונז די צייט.

מען גרייט אָן שפּיזען, פּיילען,
חיל — גאָר אַ גרויס!
ער דאַרף קיין שווערד אַפילו, —
פּ אַ ס ט ע ן איז זיין געוועהר;
תשובה, צדקה און תפלה —
דאָס איז זיין מיליטער;
זיין זיפץ פון גאַנצען האַרצען,
שיסט ביז אין הימעל אַרויף;
ווי שופרות הילכט זיין קרעכצען, —
מלאכים וועקט עס אויף;
זיי האַלטען פאַר איהם מלחמה, —
די שונאים נעהמט ער איין,
און ברייננגען איהם די נחמה
גלייך אין שוהל אַריין!

3.

דער טיגער איז פון איהם מילדער,
קיין ט י ג ע ר פרעסט ער ניט,
דער מענש איז פון איהם ווילדער —
ער טרינקט נאָר מ ע נ ש ע ן־ בלוט!
וואָס מענשען שטעלט צופריעדען,
וואָס אַ רשע המן קען!

יאַנקעלע געהט אין שוהל אריין

1.

עלענד, קליין און נמאס,
איז יאַנקעלע, גאָט'ס זוהן,
און ווי פיינד האָבען איהם די אומות,
איהם קענען זיי גאָר ניט טהאָן:
גבורים מיט זייער גבורה,
קענען ניט געגען איהם ביישטעהן!
וויפיעל מאָל ביי ווילדע טהירע
איז ער געלעגען אין די צייהן;
וויפיעל מאָל איז שוין געהאַנגען
איבער איהם די שאַרפע שווערד;
וויפיעל מאָל פלעגט מען פערלאַנגען
איהם אויסמעקען פון דער ערד;
איהם העלפט פון אַלע סכנות,
עס זאָל איהם גאָר ניט זיין, —
פאַסט יאַנקעלע אַ תענית,
און געהט אין שוהל אריין!

2.

דעם שונא צו בעפאַלען,
קלייבט מען העלדען אויס,

שוואַך בין איך, קוים וואָס איך שטעה,
פון שלאָגען און יאָגען גאָר אָהן א צאָהל!
אַ תירוץ איז דאָס! — געה! געה!"

5.

ווי קען איך זעהן,
אין דער פינסטער געהן, —
איך וועל ווארטען ביז ס'וועט אויפגעהן
די זון!
ביי דער ליכטיגער שיין,
קען מעגליך זיין,
וועט מען דערקענען מיך אויך ווער איך
בין!
איך וועל שוין, איך שווער,
ניט זינדיגען מעהר, —
דאָס שווער איך דיר, גאָט, הייליג צו, —
אַבי גיב שוין איין,
אין זינען אריין,
די פעלקער — מיר שענקען מיין רוה!
און פאַר די מלכים בעט איך ביי דיר,
זאָלסט לאָזען לאַנג לעבען זיי,
און שטאַרקען דאָס הערץ צום גוטען אויף
מיר,
מען זאָל מיר ניט שרייען מעהר „געה!".

די איז דאָך מיינע,
נִיט אמת, פיעליכט, וואָס איך זאָג?
און דאָס תהלים'ל, וואָס, ניין?
לייענט איהר אַליין
איבער פאַר אייך אַלע טאָג;
„יא, דאָס איז אמת, דאָס ווייסען מיר גוט.
דאָס קעהר אָבער צום „יעוורעי",
דו רופסט זיך אָבער מיט דעם נאָמען „איד",
דיך קענען מיר גאָר ניט, — געה! געה!"

4.

אוי, לאָזט מיך אַריין,
איך וועל אייך ניצליך זיין,
איך בין דאָך פעהיג צו אַלסדינג:
צום לערנען — אַ מח,
צו מלאכה — אַ כח,
צום האַנדלען — אַ גאַנץ קלוגער יונג.
„דאָס קענען אויך מיר,
מיט דיר, אָהן דיר, —
ווי קומסטו גאָר דען דערצו?
דו פלעגסט דאָך פאַרצייטען
ערד בעאַרבייטען,
שעפעלאַך פאַשען און פיה?" —
וואו נעהם איך היינט דעם כח וואָס אַמאָל?

עמלק האָט איהם שוין דערטאַפּט ;
און די גרויסע שררות,
מדי און פּרס,
האָבען איהם אויך גוט געקלאַפּט ;
אין שפּאַניען, אין רוים,
האָט מען איהם ווי אַ שוואָם,
אויסגעקוועטשט און אַרויסגעשטעלט ;
פערברענט פון היץ,
דערשלאָגען פון בליץ,
פערפרוירען פון שרעקליכער קעלט !
און וואו אין אַ טויער ער קלאַפּט נאָר אָן,
הערט ער אַ געשריי :
„ווער ביזטו, וואָס האָסטו גאָר דאָ צו טהאָן?
נישטאָ קיין פּלאַץ פאַר דיר, געה, געה !"

3.

פרעמד בין איך ניט,
איהר קענט מיך גאַנץ גיט,
איך האָב דאָקומענטען אַ סך ;
מיין פּאַס דעם אַלטען,
האַלט איהר בעהאַלטען
אַליין, אין דער שאַפּע ביי אייך ;
די ביבעל, די פיינע,

פעריאָמערט, פערקלאָגט

1.

פעריאָמערט, פערקלאָגט,
פון זיין היים פעריאָגט,
פאַר זיינע גרויסע זינד;
אַזוי אומעדום,
בלאָנדזשעט אַרום,
פון גאָט, דאָס פערשאָלטענע קינד!
אַז ער זאָל אויף קיין אָרט,
ניט לאַנג בלייבען דאָרט,
נאָר געהן און ניט ווערען מיעד;
דערצו האָט איהם,
זיין טאַטע אֱלקים,
געשטעמפעלט מיט דעם נאָמען איד.
זיין קאָפּ אָנצושפּאַרען בעט ער זיך אַיין,
חאָטש וויין, חאָטש שריי, אוי ווער!
„ניין", ענטפערט מען איהם, „מע לאָזט ניט אַריין,
אַ איד ביזטו, געה ווייטער, געה!"

2.

אויף זיין ווייטען וועג,
האָט ער געהאַט טעג:

מיר איז לייכט צו קריגען,
אַ חתן גראָד אַ היגען,
און גיב נדן צוויי ציעגען,
און לעבט גליקליך פאַר'ן מאַן!

9.

בענשען,
זאָל נאָר גאָט די מענשען,
וועלכע שטיצען ציון,
צוריק דאָס לאַנד בעגייט;

בענש נאָר גאָט די ריצער,
די קאָלאָניען־בעשיצער,
די אַרבייטער־שטיצער,
די זרובבל'ס פון דער צייט;

ווען פון די קאָלאָניען,
וועט ווערען מיליאָנען,
וועט ציון ערשט דערמאָהנען,
אָט דיעזע גרויסע לייט!

7.

מיט יאָהרען,
מיר ווערט אַ קינד געבאָרען,
ווערט גרעסער מיין הכנסה,
איך קויף צו ערד אַ שטיק;
אין שטאָדט אַ קינד וואָס מעהרער,
ווערט דעם פאָטער שווערער,
ער מוז זיין אַ דערנעהרער,
אויפ'ן האַלז אַ שטריק;
ביי מיר עס וואַקסען קינדער,
ווערט מיין אַרבייט לינדער,
און יעדער בעזונדער
איז פאַר מיר אַ גליק!

8.

מיין מיידעל,
נייה איך אַ פראָסט קליידעל,
און טוה מיט איהר אַ שידוך,
אָהן ציערונג, אָהן נדן;
זעהט אין שטאָדט די כלות,
שטעלען פראָסט ברלות,
ראַמט פון שטוב אויס אַלעס,
וואָס נאָר איז פאַראַן;

פון אקציז די אַגענטען,
די טייערע פּאַטענטען,
אַז אַ סענט אַ צעהנטען,
קומט אין טאַש אַריין;
איך בין פון אַלץ אַ פרייער,
בילעט קאָסט מיר קיין דרייער,
דער סנאָפּ וואָס קומט אין שייער,
בלייבט אין גאַנצען מיין!

6.

מיין דאַמע,
ברויכט ניט קיין אמע,
קיין הויז־מעדכען, קיין באָנע,
קיין פּרעסער אויפ'ן קאַרק;
זי דאַרף קיין הוט, קיין פּעדער,
שפּאַצירט ניט אין די סעדער,
פאָהרט ניט אין די בעדער,
ליבערסט פרייטאָג צום מאַרק;

קיין פּוץ, קיין פּערמאַסקירטען,
אליין אי אַם, אי ווירטהין,
און אין פעלד אַ הירטין,
און איז געזונד און שטאַרק!

די זון — מיין צייט־פיהרער,
מיין פעכער איז דער ווינט!

4.

דער קרעמער,
מוז באָרגען יעדען נעהמער,
און מוז נאָך קאָנקורירען,
און לייזט אויף פינף פּראָצענט;
פון וועקסעלאַך, טערמינען,
דאַרט דער מאַרך, דער זינען,
אין קראָם קען ער געפינען
„נשאר" פול די ווענט;
איך דאַרף ניט קאָנקורירען,
קיין וועקסלען רעגולירען,
קיין בוך פון חובות פיהרען,
מיין באַנק זיינען די הענט!

5.

דער שיינקער,
מוז דולדען יעדען שוויינקער,
פיר יעדען ווערד און שיכור,
פאַלט די דמים איין;

ווער לעבט רוהיג, גליקליך,
ווי איך — בויער אין פעלד?
גיט נאָר גאָט דעם רעגען,
פיהל איך גליק און זעגען,
איך פיהר שוין סנאָפּעס וועגען, —
חיונה פאַר דער וועלט;
איך טוה לייט ערנעהרען,
מאַרק־לייט און שפּייכלערען,
שיפּערס, קאָמיסיאָנערען,
און כשר איז מיין געלד!

3.

פון מאָדעס,
האָב איך קיין הכבדות,
ווי אין שטאָדט פערלעבט מען
מעהר פיעל מען פערדיענט;
אַ שטרוי־הוט און אַ סוויטע,
טראָג איך אָפּ אַ שמטה,
און מיט די זעלבע שיטה,
פיהרט זיך מיין געזינט;
דער סערפּ איז מיין קאַסירער,
דער האָן — מיין רעפּאָרטירער,

מען וועט נאָך פיעל שרייבען,
אַז פריי זאָל איהם בלייבען,
צו זוכען זיך אייביג אַ היים...

דיא סאָכע

1.

אין סאָכע,
ליעגט די מזל־ברכה,
דער וואַהרער גליק פון לעבען, —
קיין זאַך מיר ניט פעהלט;
עס קומט דער פריה־מאָרגען,
איך דאַרף ניט לייהען, באָרגען,
דער מוח דאַרף ניט זאָרגען,
אויף טאָג הוצאות־געלד;
עס איז אָנגעגרייט אויף ווינטער,
אַ זאַסיק אַ געזונטער,
איך זייה, איך שנייד גאַנץ מונטער,
פריי אין גאָטעס וועלט!

2.

פון רייכען,
ווער קען זיך צו מיר גלייכען,

2.

ציון די ליעבע, ציון די גבירה,
זי איז געווען מיין פרייד און מיין גליק;
ביי איהר איז געווען מיין רוהיגע דירה,
אָ! ווי דערלעב איך דאָרט וואָהנען צוריק!
איך וואָלט איהר ליעב קושען,
מיין שמערץ צו פערזיסען,
אין ביטערען גלות דעם שווערען;
נון, שטעה איך פערטריעבען,
אַ וואַנדערער געבליעבען,
מיין טרייסט איז איצט נאָר אַ פּאָר טרעה־
רען!

3.

פון מזרח, מערב, דרום און צפון
האָט מען אונז אידען מיט שטעקענס ער־
וואַכט;
ניט מעגליך אויף פרעמדע רוהיג צו שלאָפען,
מעג ער ווי טריי זיין, ער בלייבט אַלץ פער־
אַכט.
ביי די פעלקער איז פערשריעבען,
דעם אידען צו ליעבען,
דאָך לאָזט מען איהם אַיינזיצען קוים;

מיין נשמה חזר'ט איבער
וואָס עס טהוט...

פון זיין דענקען, פון זיין שטרעבען,
ציטערט דורך מיין ברוסט דער שטראהל,
און איך לעב דאָס גלות־לעבען
פון דעם כלל...

וואו איז מיין היים?

1.

איינזאַם פערוואָגעלט אין ווילדע מדבריות,
וואנדער איך אום, אָהן לעבען, אָהן לוסט;
אַ טעגליך געפּלאַגטער מיט האַס, אכזריות,
צושמעטערט, צעוואונדעט מיין פיהלענדע
ברוסט.

מיין הערץ איז צוריסען,
פון טהירע צוביסען,
ניטאָ ווער די וואונדען צו היילען;
כ'האָב אויך אַמאָל געוואוסט,
פון לעבען, פון לוסט,
די פעלקער זיי קענען איך דערצעהלען.

צי דו דערקענסט מיך שוין גאָר ניט פון
פריהער?
פון ירושלים בין איך, איך רופט מען מיך,
האָב דו כאָטש רחמנות אויף מיר!" —

פון דעם גרויסען ים

פון דעם גרויסען ים דערווייטערט,
וואו די חוואַליעס שלאָגען ווילד,
ערגעץ ליעגט אַ מויער קעפּעל,
דאָך עס פּיהלט,

ווען די שטאָלצע חוואַליעס יאָגען
אין אַ מעכטיגען גאַלאָפּ, —
און דאָס קליינע מויער קעפּעל
ענטפּערט אָב...

ווייט פון פאָלק, פון דאָרט, וואו ס'וואָרצעלט
פול מיט זאַפט זיין ברייטער שטאָם,
שפּיר איך ווי דאָס מויער קעפּעל
צו דעם ים...

שטייגט, צופאַלט פון פאָלק דער דופק,
וואַקסט זיין שטאָלץ, צופאַלט זיין מוטה,

און די זון האָט מיר ליכטיג געשיינט;
צעהנדליגע דיענער האָבען מיך געהיט,
טאָ זעהט נאָר דעם סוף פון מיר היינט:
צוטראָטען, צוקוועטשט, צוּאוּוייקט און
צונעצט,
שוין די בלעטער אַראָב פון קאָליר;
איך ליג אויפ'ן מיסט, דער רעגען ער גיסט,
עס איז גאָר קיין רחמנות אויף מיר!

ווי די בלום וויינט דאָ און שרייט,
עס צונעהמט יעדען מענשען זיין הערץ,
קומט אָן אַ מלאך גאָר פון דער זייט
און הערט דאָ איהר שרייען, איהר שמערץ;
„זאָג מיר, דו בלום, זאָג מיר דעם וואָרט,
צונעהמט מיר מיין הארץ אָהן אַ ברעג,
וואו ביסטו געוואַקסען, ווי רופט מען דעם
אָרט,
ווי קומסטו אַהער אויפ'ן וועג?" —
טהוט זי אַ געשריי: „אוי, ווינד איז מיר —
וועה!

דיא בלום

וואו אַלע פאָהרען, אין מיטען וועג,
ליגט דאָרט אַ טייערע בלום;
ליגט און פוילט איינינגע טעג.
דער ווינד וואַרפט זי אַרום;
און זי שרייט און וויינט מיט גרויס געבעט:
„פאַמעלאַך, זעהט ווי איהר געהט,
האָט רחמנות, זעהט, איהר צוטרעט
אַ בלום מיט אַ פרעכטיגען קווייט;
רחמנות האָט ווער, קומט נאָר אַהער,
הייבט אויף אַ בלום, וואָס זי גלאַנצט!
טראָגט מיך אַהין, פון וואַנען איך בין,
וואו מען האָט מיך צום ערשטען געפלאַנצט!

אַז איך זעה איצט בלומען פון יעדער זייט,
גיסט פון מיר טרעהרען אַ טייך,
איך דערמאָהן זיך מיין גליק פון דער פאָריי־
גער צייט,
געוועזן מיט אַלע בלומען צוגלייך;
אין קייזערליכען גאָרטען, ווען איך האָב
געבליהט,

אַלע פערגעניגען,
איהר וועט ניט וויסען פרעמדע טישען, נאָר
דער מוטער'ס קעסט!

5.

אָט דיעזע ווייניג מענשען,
וועט די וועלט זיי בענשען,
פערלאָזען הייזער, גיטער, גלאַנץ און גליק,
און פראַל,

מענשען געשטודירטע,
הויך ציוויליזירטע,
ווילען זיין קרבנות פאַר דעם גאַנצען כלל...

זיי האָבען זיך בעשלאָסען,
אויף אַלערליי פאַרדראָסען,
נאָר אָפּצוראַמען אַלע שטיינער וואָס ליעגען
אויפ'ן וועג,

צו ליידען שוועריקייטען,
ווי אין משה'ס צייטען,
און זייער נאָמען בלייבט מיט עזרא'ס, ביז
די לעצטע טעג!

ניין! דאָס מוזט איהר פערגלייכען
צו די גרעסטע טייכען,
פאַנגען זיך אָן ווי אַ שנירעל, פון אַ קליינעם
קוואל;
עס פאַלען איהר צו שטראָמען,
ביז עס שטייגט איהר נאָמען,
און איהרע מאַסטען מיט די זעגלען גלענצען
איבעראל!

4.

אהער קומט יענע יאָהרען!
איך בין יונג געוואָרען,
איך וואַרף אראָפּ מיין טרויער, אהער מיין
זיידען קלייד!
פול ווערט מיין הויז ווידער,
עס הויבט דאָס האַרץ, די גליעדער,
ציעל פון מיינע קינדער פאָהרען אָן מיט
פרייד!
פון שמחה טרעהרען פליסען,
לאָזט מיך האַלדזען, קושען,
זוהט אייך אויס ביי מיר די ביינער, מיינע
הערצענס־געסט!
איהר וועט ביי מיר קריעגען,

ביי דער ערשטער גאולה,
איז דאָס אויך געווען די פּעולה,
דער לאַסט צו לעצט ווערט גרעסער, אז משה שרייט מיט קלאָג.
מען איז איך דן לחובה,
און דאָס איז גראָד אַ טובה,
איהר זאָלט בויען אייער צענטער דריקט מען איך מיט נויט,
די נביאים וואָלטען איך ניט טרייבען,
וואָלט איהר דאָרט פערבלייבען,
און אייער בונד און נאַציאָנאַלנאָסט בלייבט דאָך אונגעבויט!

3.

עס לאַכען מיינע שונאים,
„וואָס האָט עס פאַר אַ פּנים,
אַז עטליכע קליינע אידלאַך טרעטען אָן מיין פּאָל.
צי קען מען זיי דען טרויען,
צי וועלען זיי דען בויען,
מיין ישוב, מיין בעוואוינונג, ווי עס איז געווען אמאָל?"

שיבת ציון

1.

וואָס זעה איך דורך די שויבען,
עס פליהען־אָן ווי טויבען,
מיין יוסף, מיין בנימין, קלאַפּען אין מיין טהיר,
אַך, הימעל גאָט, די וואונדער!
איך זעה דאָך מיינע קינדער,
די ליעבסטע, די טרייסטע, קומען אָן צו מיר!
אַוועק אַזוי פיעל יאָהרען,
געמיינט איך בין פערלאָרען,
אַן אַלמנה אַ פערוויסטע, ליידיג ביי מיין טיש;
מיט אייך ווי איז געגאַנגען,
צייט מען האָט אייך געפאַנגען?
וואָס מאַכט יהודה און אפרים? גיט מיר אַ גערוס!

2.

אויף גאָט ניט ליאַרעמט, קינדער,
אָט דאָס איז גאָטעס וואונדער,
די פינסטערניש ווערט שטאַרקער איידער עס ווערט טאָג,

רחל׳ס קבר

אויף די פעלדער פון בית־לחם,
וואו דער וועג אין אפרת געהט;
שוין פון יאָהרען און פון דורות
אויפגעבויט אַ קבר שטעהט...

און ווען אַלעס אַרום איז רוהיג
און עס קומט־אָן האַלבע נאַכט,
קומט־אַרויס אַ פרויענצימער
פון דעם קבר־גרוב פערטראַכט.

צו דעם טייך, צום ירדן געהט זי,
קוקט זיך אויף די וועללען איין;
און פון איהרע שעהנע אויגען
פאַלט דאָרטען אַ טרעהר אַריין...

שטיל פליסט איין טרעהר נאָך דער צווייטער
אָהן אַ קרעכץ, אָהן יאָמער־שטים,
פאַלט אַראָפּ אין ירדען־וואַסער,
און צומישט זיך שטיל מיט איהם...

און גריסט און קושט
אין יעדע ברוסט
אַריין אַ גאָלדענעם טרוים...

און הערצער פול,
וואָס זיינען שטיל,
געוועזען גאָר אַ צייט,
זיי לעבען אויף,
זיי בליהען אויף,
עס ציהט זיי דאָרטען ווייט...

ער לעבט און בליהט
דער קראַנקער איד,
אַוואו ער איז צושפּרייט,
עס האַלט איהם פעסט
צום אַלטען נעסט,
אַן אונזיכטבאַרע קייט,
געפלאָכטען פון עראינערונג,
געדרייט פון שמערץ און פרייד.

חבּת ציון

עס וואַקסט אַ בוים אין מאָרגענלאַנד,
פאַר טויזענד מײלען װײט,
אַ צווייטער וואַקסט אין צפון־זייט,
אין שטילער איינזאַמקייט...

זיי שטעהען ווייט, זיי האָבען זיך
נאָך קיינמאָל ניט בעריהרט,
זיי הערען ניט, זיי ווייסען ניט,
וואָס איטליכען פּאַסירט...

דאָך ווען דער פריהלינגס־ווינד קומט אָן
מיט שטראַהלען און מיט דופט,
דאַן טראָגען זיך פון בוים צו בוים
גרוסען אין דער לופט...

דאַן בליהט דער בוים אין מאָרגענלאַנד,
און פיהלט דעם שטאַרקען באַנד,
וואָס בינדט איהם צו דעם צווייטען בוים,
וואָס וואַקסט אין נאָרדענלאַנד...

פון ציון אויף
טראָגט זיך אַ הויך,
מען זעהט, מען הערט עס קוים,

די טערקען האָבען נישט
געשווינט דיינע פלורען,
איין וואַנד איז געבליעבען,
דאַרויף שטעהט געשריעבען
מיט אידיש בלוט דאָס וואָרט:
ירושלים!
ירושלים!
מיין טייערער הייליגער אָרט!

עס זינגט זיך ניט

אוי, ענטפערט מיר, איך בעט אייך זעהר,
וואָס האָב איך מיך דאָ אַזוי צעזונגען?
דאָס לעבען קומט אָן אַזוי שווער,
דאָס האַרץ ווערט אָקאָרשט ניט צעשפּרונגען.

אי דאָ, אי דאָרטען טריפט זיך בלוט...
אוי, ווערט פערשטומט, איהר פרעהליכע
לידער,
דאָס לעבען איז פערביטערט, ברידער,
עס זינגט זיך ניט, עס זינגט זיך ניט!

3.

אַך, וויינען וויל איך, זיפצען, טרויערען,
פערגעסען לוסט און טאַנץ,
בעגראָבען איז אונטער יענע מויערען
מיין גליק, מיין פּראַכט, מיין גלאַנץ.
קיין כהן געבליעבען,
קיין מזבח, קיין קרבן,
די נביאים פערטריעבען,
אין גלות געשטאָרבען.
טערקישע מאַשען
זעהט מען שטעהען
אויפ'ן באַרג „מוריה" דאָרט —
ירושלים!
ירושלים!
מיין טייערער הייליגער אָרט!

4.

די צייט האָט דיך שוין גאַנץ צופרעסען
מיט איהרע שאַרפע ציינער,
דעננאָך קען איך נישט פערגעסען,
דיך פערגעסען, ניין!
רוים האָט פערווישט
דיינע הייליגע שפּורען,

ביים שערי ציון.
פון הערצען טיעפען
טהוט ער רופען
נאָר דאָס איינציגע וואָרט
ירושלים!
ירושלים!
מיין טייערער הייליגער אָרט!

2.

מיך פלעגט אמאָל דער טאטע ליעבען,
איך וואר אַ ציכטיג קינד,
אַך, שפּעטער האָט ער מיך פערטריעבען
דורך מיינע גרויסע זינד,
איך טראָג זיין צאָרען
שוין אַ סך יאָהר,
און וויים געוואָרען
זיינען מיינע האָר,
איך מוז נאָר וואַנדערען
פון איין לאַנד צום אַנדערען,
איך בין באַלד דאָ, באַלד דאָרט;
ירושלים!
ירושלים!
מיין טייערער הייליגער אָרט!

4.

מיינע שעהנסטע יוגענד־צייטען,
האָב איך דאָרט אין תענוג פערבראַכט,
די לוים און די הייליגע פראָפעטען,
דאָס „בית־המקדש” אין פולער פראַכט.
די לוים ביים כלי־זמר,
די בכורים מיט דעם עומר,
דאָס איז געוועזן מיין איינציג גליק —
דאַרום בענק איך נאָר אהין,
קיין ירושלים, קיין ציון,
אַהיים (4 מאָל) אהיים קיין ירושלים צוריק.

חצות

1.

אין דרויסען בלאָזט א ווינד א קאַלטער,
אַ שרעקליכע כסלו־נאַכט,
ביים לעמפעל זיצט אַ איד אַן אַלטער,
דאָס קעמעריל פערמאַכט,
די באָרד שנעע־ווייס,
די אויגען גליהען,
ער ווײנט רעכט הייס

2.

מיין לאַנד האָב איך לאַנג פערלאָרען,
איך דרעה מיך אין דער פרעמד אַרום,
מיין ליכט איז מיר פינסטער געוואָרען,
נע ונד בין איך אומעדום.
העלף מיר, העלף מיר, דו ליעבער ווינד,
זעה מיין נויטה, זעה אצינד!
און דיין פליעגעלע לייה מיר אַצינד אויס,
מיט דיין פליעגעלע טראָג מיך אַהין,
קיין „ירושלים", קיין „ציון"!
צוריק (4 מאָל) צוריק אין מיין אייגען הויז!

3.

מיין לאַנד קענסטו לייכט דערקענען,
דאָרט שטעהט דער הויכער „הר־ציון"
און „לבנון" וואו צעדערען זיינען,
און „כרמל" וואו ראָזען בליהען,
און דאָרטען הערסטו דעם „ירדן" ברומען,
די פויגעל אין קאָהר צו שטימען.
דאָרט איז חלב ודבש נענוג —
דאַרום איז מיין בקשה, אָה, ווינד!
פיהר מיך אַהיים געשווינד,
אַהיים (4 מאָל) אַהיים קיין ירושלים צוריק.

און עס פאַלען צוויי בריליאַנטען
אויפ׳ן קינד׳ס פערקלעהרטען שטערן.

. . . .

גאָט אין הימעל! האָב רחמנות,
נעהם אין כוס אַריין די טרעהרען!

די זעהנזוכט נאָך ציון

1.

וואַנדערענד אָהן ראַסט און אָהן רוה
איבער בערג, אין פינסטערער נאַכט;
דער וואַלד רוישט שטאַרק, דאָס וואַסער
ברומט־צו,
דער ווינד בלאָזט מיט שטאַרקע מאַכט.
„וואוהין, וואוהין?” פרעגט איהם דער ווינד
„וואוהין געהסטו אַצינד?
וואוהין, אידעלע, איז אַצינד דיין גאַנג?”—
„אין גלות” — זאָגט ער — „נע ונד
געה איך אַרום, און בין שוין מאַט,
אין גלות (4 מאָל) אין גלות שוין אַזוי לאַנג”.

אַז קומען וועט משיח,
ווען פערפילט וועט זיין דער בעכער?" —
„אמת!" — דאָס קינד פערקלעהרט זיך,
וואַרט אַ רגע טרויעריג שטיל;
פרעגט דערנאָך: „ווען־זשע, מאַמע,
וועט דער בעכער זיין שוין פול?" —

און ער הויבט די בלויע אויגען
טרויעריג צו דער מוטער אויף;
„צי איז אָהן אַ דנאָ דער בעכער,
וואָס מיר ליידען אָהן אַ סוף?
וואָס מיר ליידען אוים אין גלות,
און דער כוס וויל נישט פול ווערען?
אפשר טריקענען דורך די יאָהרען
אין'ם בעכער אוים די טרעהרען?" —

צורודערט בלייבט די מוטער זיצען,
אויפ'ן פרומען קינד געבויגען,
און עס ציטערען די ברעמען,
איבער טרויעריג־פייכטע אויגען,

זאָלט איהר פון די אותיות כח שעפּען,
קוקט אין זיי אריין.
זעהט־זשע, קינדערלאך, גערענקט טייערע.
וואָס איהר לערנט דאָ,
זאָגט־זשע נאָך א מאָל, און טאקע נאָך א מאָל,
קמץ אלף — אָ!

דער כוס

„זאָג מיר, מאמעשי, איך בעט דיך,
איז דאָס אמת, וואָס עס האָט
מיר דערצעהלט דער אַלטער זיידע,
אז אין הימעל דאָרט פאַר גאָט
שטעהט, כביכול, דאָרט א בעכער,
און ווען מיר מוטשען זיך דאָ שווער,
האָט דער גרויסער גאָט רחמנות,
לאָזט אין כוס אריין א טרעהר?" —
— „אמת, קינד מיינס!" — „זאָג נאָך, מאמע,
איז דאָס אויך אמת זיכער,

2.

לערנט, קינדער, מיט גרויס חשק,
אזוי זאָג איך אייך אָן,
ווער ס'וועט פון אייך קענען עברי,
דער בעקומט א פאָהן.

3.

לערנט, קינדער, האָט ניט מורא,
יעדער אָנהויב איז שווער;
גליקליך איז דער, וואָס האָט געלערנט תורה,
צי דאַרף דער מענש נאָך מעהר?

4.

איהר וועט, קינדער, עלטער ווערען,
וועט איהר אַליין פערשטעהן,
וויפיעל אין די אותיות ליעגען טרעהרען,
און וויפיעל געוויין...

5.

אַז איהר וועט, קינדער, דעם גלות שלעפען,
אויסגעמוטשעט זיין,

ווי לאַנג אַ איד וועט לעבען איינער,
לעבט נאָך דאָן אויף אונזער שטרעבען !

און ניט פערלאָרען ז'אונזער שטרעבען
אונזער אַלטער טרוים נאָך וואכט,—
דאָרט אין ציון ווידער לעבען,
פול אין גלאַנץ און הייליג פראַכט !

דער אַלף־בית

1.

אויפ'ן פריפּיטשעק ברענט אַ פייערל,
און אין שטוב איז היים,
און דער רבי לערנט די קליינע קינדערלאַך
דעם אַלף־בית.

זעהט־זשע קינדערלאַך, געדענקט טייערע,
וואָס איהר לערענט דאָ,
זאָגט־זשע נאָך אַ מאָל, און טאַקע נאָך
אַ מאָל,
קמץ אלף — אָ !

ווי־לאַנג עס פליסען גאָר אָהן מאָס
פון דעם אידענס אויגען טרעהרען,
און פון פריהמאָרגען ביז נאָך חצות
לאָזט אַ ציון־קלאָג זיך הערען, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

ווי־לאַנג עס פליסט נאָך בלוט אין אָדער,
און דאָס הארץ אין אידען וואַכט,
ווי־לאַנג עס פרישען־אָב די קברים
טראָפּען טהוי פון איבער־נאַכט, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

ווי־לאַנג דאָס פאָלק האָט שטאָלץ־געפיהלען,
און עס שטרעבט אהיים צוריק,
ווען נאָך גאָט זיין צאָרן שטילען,
און ווען נאָך שיינקען אייביג־גליק, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

זאָגט־זשע, ברידער, גלות־ביינער,
אויב איהר לעבט, איהר ווילט נאָך לעבען

זוי־לאַנג עס וועלען נאָך בעווײנען
אונזער צער אַ אידענס אויגען,
און איבער קברים פון די אבות,
וועט זיך אַ אידיש רוקען בויגען, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

זוי־לאַנג דעם חורבן וועט בעגיסען
פון אַן אויג איין טרעהר אפילו,
און ביים כותל וועט נאָך פליסען
דאָרט איין אידיש הייסע תפלה, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

זוי־לאַנג מיט שטאָלץ וועט נאָך דער ירדן
זיינע וועללען ווייטער טרייבען,
און ים כנרת מיט'ן ירדן
וועלען נאָך פעראייניגט בלייבען, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

זוי־לאַנג נאָך דאָרט אויף אַלע וועגען
זיצט זי, בת־ציון, אין געוויין ;
ארום די חורבות אויף די שטעגען
זי יאָמערט, קלאָגט, פערוויסט, אַליין, —
איז ניט פערלאָרען, א. ז. וו.

דו מעגסט אונז אָהן דאגות פערטרויען
דיין שטאָלצעס, דיין הייליגעס שווערד.
מיר וועלען אַ דענקמאַל דיר בויען,
ווי דו, אונזער פיהרער, ביזט ווערטה,

מיר וועלען צום סוף דאָס דערציהען,
וואָס דו האָסט געשמיעדט מיט דיין האַנד;
ס'וועט אויפלעבען ווידער דיין ציון,
דיין פאָלק אין זיין אייגענעם לאַנד...

אונזער שטרעבען

(צו זינגען מיט דער מעלאָדיע פון „התקוה")

ווי־לאַנג עס ברענט נאָך ביי דעם אידען
טיעף אין האַרץ אַ פינטעל איד;
און בלוט־אויגען פלאַמען, זיעדען,
און עס זינגט־זיך נאָך אַ ליעד, —

איז ניט פערלאָרען אונזער שטרעבען,
אונזער אַלטער טרוים נאָך וואַכט —
דאָרט אין ציון ווידער לעבען,
פול אין גלאַנץ און הייליג פּראַכט.

ביי הערצעל'ס קבר

פון טרויער דערשטיקט און פון טרעהרען,
בעגלייטענדיג דיך צו דיין רוה,
ערהויבען די הענד מיר און שווערען,
צו קעמפּפען, צו קעמפּפען, ווי דו.

צו קעמפּפען נאָך מוטהיגער, הייסער,
מיר צינדען נאָך ליכטיגער אָן
דיין נאָמען, דו איינציגער גרויסער,
פאַר אונז אין דעם שטרייט, ווי אַ פאָהן,

וואָס וועט אונז בעגייסטערען, הויבען,
און העכער אונז ווייזען דאָס ציעל,
אַן אָבגלאַנץ פון דיר, פון דיין גלויבען,
דיין ריינקייט, דיין מוטה און געפיהל,

וועט לייכטען פאַר אונז ווי אַ שטערען,
וואָס וועט אונז ניט געבען קיין רוה,
מיר הויבען די הענד און מיר שווערען,
צו קעמפּפען, צו קעמפּפען, ווי דו...

אונז מעגען דערשטיקען די טרעהרען,
זיי וועלען ניט מאַכען אונז שוואַך,
ס'מוז פאַרטיג און אויסגעפיהרט ווערען
דיין גרויסע, דיין ליכטיגע זאַך.

ימים שפּאַלט ער מיט זיין האַנד;
אויף זיין פליגעל מיט זיין שטורעם,
טראָגט ער דיך צום ליעבען לאַנד...

3.

מיט דער לבנה־שיין פערזילבערט,
ווייט רינצעלט זיך דער וואַסער־שפּיעגעל;
פערשפּרייט האָט זיך אויף אונז די נאַכט,
מיט איהר בלוי־סאַמעטענעם פליגעל.
ס'איז ניט קיין נאַכט — ס'איז אַ מלכת־שבא
געהילט אין בלוים, מיט גאָלד בעפליטערט,
שטיל אָטהעמט זי, און אויף איהר ברוסט
ווער איז דאָ ים און ווער איז הימעל?...
צוויי ים'ען שלאָפען דאָ צוזאַמען,
צונויפגעלעגט ווי גלייכע ברידער;
איין דריטער ים אין מיטען שלאָפט ניט:
מיין הארץ מיט זיינע נייע לידער.
שעמירירט דאָס גאָלד, שעמירירט און
ציטערט...
ווי שאָף צושפּרייט די קליינע חוואַליעס,
שטיל וויעגען זיך אין ליכטען דרימעל;
ס'ציטערען אין ים די שטערען —

און דו, מערב־ווינד געטרייער,
טרייב מיין שיף צו יענעם ברעג,
וואָס מיין הארץ מיט אָדלער־פליעגעל
זוכט שוין לאנג צו איהם א וועג.
ברענג מיך נאָר אהין בשלום, —
נאָכדעם פליה זיך דיר צוריק,
גריסען זאָלסטו אלע ליעבסטע
און דערצעהל זיי פון מיין גליק...

2.

אָנגע'ברוגז'ט האָט דער ים זיך
און געקנייטשט זיך און געקרומט —
פלוצים האָט ער זיך צובייזערט,
און ער וויעגט זיך שוין און ברומט.
און אָט לויפען שוין אנטקעגען,
ווילד און בייז, מיט ווייסען שוים,
חוואליעס־ליבען, חוואליעס־שלאנגען,
אויסגעוואקסען פון דעם תהום.
אָט האָט זיך א טהאָל געעפענט,
אָט שטעהט אויף א הויכער בארג —
פלאטער, זעגעל! בויג זיך, מאסטבוים! —
דו, מיין הארץ, בלייב פעסט און שטארק!
האָסט א גרויסען גאָט אין הימעל,

7.

זאָ לאַנג דעם אידענס געפיהלען
זיינען פאַר ציון צופלאַמט,
וועט ער נאָך, מיט גאָטעס ווילען,
קומען צום אָרט וואו ער שטאַמט —
נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

8.

גלות־ברידער, הערט מיר ריידען
מיט פּראָפהעטען־צונג:
נאָר ווען דער לעצטער איד וועט שיידען,
שטאַרבט אונזער האָפנונג —
נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

פון ר׳ יהודה הלוי׳ס ים־ליעדער

1.

כ׳האָב פערגעסען אַלע ליעבסטע,
כ׳האָב פערלאָזט מיין אייגען הויז;
כ׳האָב דעם ים זיך אָפּגעגעבען:
טראָג מיך, ים, צום מוטער׳ס שויס!...

און אויף דעם אַלטען טרויער
לאָזט נאָך אַן אויג אַ טרעהר —
נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

4.

זאָ לאַנג דעם ירדן׳ס וועללען
קייקלען זיך איבער׳ן ברעג,
און רוישען און וואַקסען און קוועלען,
און יאָגען מיט ווילדען געיעג —
נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

5.

זאָ לאַנג אויף ציון׳ס וועגלאַך
שטעהט נאָך אַ טויער וויסט,
און פון די הורבות קלעגליך
די טאָכטער פון ציון גריסט —
נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

6.

זאָ לאַנג מען הערט דעם קלאָג נאָך
פון אידען דאָ און דאָרט,
און אָפט אַ שטיק פאַר־טאָג נאָך
הערט זיך אַ אידיש וואָרט —
נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

התקוה (די האפנונג)

1.

זאָ לאַנג דער איד גיט סימנים
פון ליעבע צום הייליג לאַנד,
און קעהרט אום אין דאַוונען זיין פנים,
און קוקט אויפ'ן מזרח־וואַנד —

נאָך קען אונזער האָפנונג ניט שווינדען,
די האָפנונג פון אַלטער צייט:
די אַלטע היים צו בעגרינדען,
מיט דוד'ס הערליכקייט!

2.

זאָ לאַנג אַן אויג ווערט ניט טרוקען
אויף מוטער ציון'ס בראָך,
און הייליגע קברים בעקוקען
געהען פיעל טויזענדע נאָך —

נאָך קען אונזער האָפנונג, א. ז. וו.

3.

זאָ לאַנג פון הייליגען מויער
גיט נאָך דער איד א קלעהר,

שָׁם אֶפֶס הַמֵּץ,
הִגִּיעַ הַקֵּץ
לַקִּינָה.
בְּנֵי צִיּוֹן בְּכָל־עֵת
מַחֲרֵשָׁה וָאֵת
יֹאחֵזוּ;
בָּנִים וּבָנוֹת
יֵרְדוּ לַגְּרָנוֹת,
יַעֲלֹזוּ.
שָׁם שֶׁמֶשׁ יָהֵל
עַל בַּת יִשְׂרָאֵל
הַשְּׁבוּיָה;
שָׁם יִתֹּם אֵבֶל,
יָשִׁיר הַנֵּבֶל:
„הַלְלוּיָהּ!"

אֵלִי, אֵלִי, כָּנָף תֵּן לִי!

הוֹי לִי, הוֹי לִי! כָּנָף אֵין לִי —

פֹּה אֶשְׁבָה וּכְאֵבִי עִמִּי.

בְּאֶרֶץ אֲבוֹתַי.

בְּאֶרֶץ אֲבוֹתַי,
הֶמְיַת שִׁירוֹתַי
אַשְׁמִיעַ;
בְּעֵמֶק הַשָּׁרוֹן,
כִּנּוֹרִי יָרֹן,
יָרִיעַ.
שָׁם הָאִכָּרִים
נוֹשְׂאִים עֳמָרִים
בְּרִנָּה;

אַל תִּירָא יַעֲקֹב, אַל נַפְשְׁךָ תָּשׁוּחַ,
רִבְבוֹת אָדָם לַטֶּבַח לֹא יַכְרִיעוּ!
מִן הַסְּעָרָה קֹרֵא קוֹל אֱלֹהֵינוּ, —
נֵלֵךְ בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ.

נַחֲזִיק בֵּאלֹהִים, דָּתוֹ אַל נַעֲזֹבָה,
וּשְׂפַת קָדְשׁוֹ אַל תִּשָּׁכַח מִפִּינוּ;
רָאִינוּ רָעָה, עוֹד נִרְאֶה גַּם טוֹבָה,
עוֹד נִחְיֶה בָּאָרֶץ כַּאֲשֶׁר חָיִינוּ;
אִם גָּמַר הָאֵל כִּי עוֹד נַחֲזִיק פֶּלֶךְ, —
בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ.

בַּנֵּכָר.

מִי יִתְּנֵנִי צִפּוֹר כָּנָף —
אָעוּפָה מִבַּד אֶל עָנָף,
עַד אָבֹא אֵלַיִךְ, אִמִּי;

וּמִגּוֹי אֶל גּוֹי, מִמֶּלֶךְ לְמֶלֶךְ, —
בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ.

עַם אֶחָד נַחְנוּ, כִּי אֵל אֶחָד לָנוּ,
וּמִמַּקֶּבֶת בּוֹר אֶחָד נֻקַּרְנוּ,
גַּם תּוֹרָה אַחַת וּשְׂפָתָה אִתָּנוּ,
וּבַעֲבוֹתוֹת זָהָב אֵלֶּה נִקְשַׁרְנוּ;
בַּחוּט הַמְּשֻׁלָּשׁ הַזֶּה הַמְקַשְּׁרֵנוּ, —
נֵלֵךְ בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ.

זָקֵן וָנַעַר — בַּחָכְמָה, בַּכֶּסֶף,
אוֹ בִתְקוּפוֹת יָמִים זָקֵן וָנַעַר,
אֶל דֶּגֶל קָדְשֵׁנוּ יַחְדָּו נֵאָסֵף,
כְּעֶדְרֵי הַצֹּאן עֵת יִתְחוֹלֵל סָעַר;
הַסַּעַר לֹא יַפְלֶה בֵּין שַׂר וָהֵלֶךְ, —
בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ.

הַסַּעַר מִתְחוֹלֵל, יֶהֱם הָרוּחַ,
מַיִם זֵידוֹנִים עַד צַוָּאר הִגִּיעוּ —

אַל תִּירְאִי, אֲדָמָה!
כִּי בְרָכָה
הָפְכָה
לְעֵדֶן שְׁמָמָה.
מֵי עָנָן
אֵל חָנָן
אָחוּ וָתֶלֶם;
יִרְוָחוּ,
יִשְׂמָחוּ
יָשִׂישׂ וָעֶלֶם.

בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ.

עַם אֶחָד הָיִינוּ, עַם אֶחָד נֶהִי,
כִּי מִמַּקֶּבֶת בּוֹר אֶחָד נֻקַּרְנוּ;
יַחְדָּו נַחְלְקָה, גַּם שִׂמְחָה גַּם נֶהִי,
זֶה שָׁנִים אַלְפַּיִם מְעַט נִפְזַרְנוּ;

בָּלְעוּ,
מָלְאוּ
הֶעָבִים מָיִם.
יָרִיקוּ,
יַשְׁיקוּ
זִרְמֵי מֵי עֲבוֹת;
יַטִּיפוּ,
יָצִיפוּ
גֶּשֶׁם נְדָבוֹת.
הַבָּרָק
אוֹר זָרָק —
תֵּבֵל חָוְרָה;
יַרְעֵם קוֹל, —
יְחוֹלֵל כֹּל,
אֶרֶץ נִשְׂעָרָה.
מִזַּעַם
הָרַעַם,

גֶּשֶׁם נְדָבוֹת.

אֵל חָנָּן
מֵי־רַעֲנָן
שָׂדֶה וַאֲדָמָה;

יִרְוָיוּ,
יִשְׁתָּיוּ
אָדָם וּבְהֵמָה

יָפוּחַ
הָרוּחַ,
יֶהֱמֶה כַּכִּנּוֹר,

יִתְגּוֹלְלוּ,
יִתְבּוֹלְלוּ
מַיִם בַּצִּנּוֹר.

הַשֶּׁמֶשׁ,
כְּאֶמֶשׁ,
יָלִין צָהֳרָיִם;

ה.

תִּקְעוּ לָרָעִים וְלַטּוֹבִים,
סוּר מֵאֱלֹהִים אֲחֵרִים!
יִתְאַחֲדוּ רְחוֹקִים וּקְרוֹבִים,
כָּל־יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים!

תקעו, הריעו וכו׳

ב.

תִּקְעוּ קוֹל תְּרוּעוֹת וּשְׁבָרִים
שַׁבֵּר לִבּוֹת עֲשִׁירֵינוּ:
לִבָּם יָשִׂימוּ לְנִפְזָרִים,
לְרַחֵם גּוֹלֵי אַחֵינוּ!

תקעו, הריעו וכו'

ג.

תִּקְעוּ קוֹל תְּרוּעוֹת וּשְׁבָרִים
אוֹת רִיבּוֹת לְעַמֵּנוּ —
עִם הַבָּאִים לֶחֶם שְׂעָרִים:
פּוֹרְצֵי חוֹמַת לְאוּמִיּוּתֵנוּ!

תקעו, הריעו וכו'

ד.

תִּקְעוּ, וּכְמוֹ עֲטַלֵּפִים
תַּבְרִיחוּ הַמַּשְׂטִינִים!
יִפְחֲדוּ בְּצִיּוֹן הַחֲנֵפִים,
הַמּוֹסְרִים, הַמַּלְשִׁינִים!

תקעו, הריעו וכו

אִישׁ לְאָחִיו בּוֹ מָנוֹת יְשַׁלֵּחוּ,
גֶּבֶר וְרֵעוֹ יַחְדָּו יַעֲלֹזוּ, יִשְׂמָחוּ,
אָבוֹת עַל־בָּנִים וּבָנִים עַל־אֲבוֹתָם.

הַשּׁוֹפָר.

תִּקְעוּ, הָרִיעוּ בַחֹדֶשׁ,
בַּכֶּסֶא לְיוֹם חַגֵּנוּ!
תִּקְעוּ, הָרִיעוּ בַקֹּדֶשׁ,
וּבְכָל אַרְצוֹת פְּזוּרֵינוּ!

א.

תִּקְעוּ, וּבְאֶרֶץ עֲזוּבָה,
תּוֹקְעִים יִתְּנוּ אוֹתוֹתָם:
לְעוֹרֵר לְבָבוֹת לִתְשׁוּבָה —
לָשׁוּב לְאֶרֶץ אֲבוֹתָם!

תקעו, הריעו וכו׳

פּוּרִים.

דִּבְרֵי יְמֵי הַפּוּרִים,
עֲרוּכִים וּשְׁמוּרִים,
דּוֹר לְדוֹר אוֹתָם יוֹדִיעַ.
יֵדַע יִשְׂרָאֵל עַם הַפְּלָאוֹת,
כִּי עֹז לוֹ רַק בֵּאלֹהֵי הַצְּבָאוֹת,
בְּכָל־צָרָתוֹ פִּתְאֹם יָהּ יוֹשִׁיעַ.

יוֹם זֶה נִפְלָאוֹת הֶרְאָה אֲבוֹתֵינוּ,
גַּם מָה „אֵמוּן בָּנִים" יוֹם זֶה יוֹרֵנוּ:
תֹּם וֶאֱמוּנָה זוּ כֹּחָם לֵאלֹהַּ! —
בְּיַד נַעֲרָה לְאוּמְנָהּ נֶאֱמָנָה,
בְּיַד אִישׁ רוּחוֹ לְעַמּוֹ נְתָנָה,
שָׁלַח לָנוּ אֵל עֶזְרוֹ מִגָּבֹהַּ!

לָכֵן יוֹם זֶה יַרְהִיב עֹז בְּנַפְשֵׁנוּ,
וְזִכְרוֹ לֹא־יָסוּף לָעַד מִקִּרְבֵּנוּ,
כָּל יִשְׂרָאֵל בּוֹ שְׂמֵחִים לְמִשְׁפְּחוֹתָם:

לְעֶזְרַת הָעָם.

„לְעֶזְרַת הָעָם! לְעֶזְרַת הָעָם!" —
בַּמֶּה? — אַל תִּשְׁאָלוּ — כַּאֲשֶׁר נִמְצָאָה!
בְּמִי? — אַל תִּבְדְּקוּ — כָּל לִבּוֹ יִדְּבֶנּוּ!
מִי צָרַת הָאֻמָּה בִּלְבָבוֹ נָגָעָה —
הַמַּחֲנֶה יֵאָסֵף, — אַל נָא נַבְדִּילֶנּוּ!
כָּל קָרְבָּן יֵרָצֶה, כָּל מַתָּת נֶאֱמָנָה;
אֵין בְּדָקִים בִּשְׁעַת הַסַּכָּנָה!
וּבִמְעָרוֹת הַצּוּרִים, חֲרָשִׁים מְצִלִּים,
הִתְלַקְּטָה הַפְּלֵיטָה בִּימֵי חַשְׁמוֹנָאִים,
צִחְצוּחַ חֲרָבוֹת עִם רִנְנַת הַתְּהִלִּים
כְּאֶחָד הִשִּׁיקוּ דְּמֵי יְעָרִים וּסְלָעִים
וּבְמַחֲבֵא חֲרָשִׁים, בִּמְעָרוֹת אֲפֵלָה,
יְשׁוּעָה גְדוֹלָה נִגְמְלָה!

אַךְ מִכֻּלָּם הַמַּכַּבִּי
יְהוּדָה רַב־עָז,
זֶה הָאֲרִיאֵל, לִבְרַק חַרְבּוֹ
כָּל צְבָא יָוָן חָת.

זֶה הָאֲרִיאֵל, שֶׁבְּלֵב בּוֹעֵר
בְּאַהֲבַת עָם כָּאֵשׁ,
חֵרֵף נַפְשׁוֹ — עַד יִשְׂרָאֵל
הֵחֵל לָרִים רֹאשׁ.

וּלְהֵרוּתוֹ מִבְּלִי הֶרֶף
נִלְחַם כָּל הָעֵת,
לֹא הִנִּיחַ אֶת הַחֶרֶב
עַד כִּי נָפַל מֵת.

„אֶת הַשִּׂיחוֹת מַה נֶּאֱהָבָה,
סַפֵּר, סַפֵּר, אָב!“.

וְעַל גְּבוּרַת חַשְׁמוֹנָאִים
לָמוֹ זָקֵן שָׂח,
וּמִשִּׂמְחָה לֵב הַיְלָדִים
מַה יָּפָעֵם, יָהּ!

עַל הַזָּקֵן מַתִּתְיָהוּ,
זֶה הָאִישׁ הָרָם,
שֶׁרִאשׁוֹנָה דֶּגֶל חֹפֶשׁ
הֵרִים אֶל הָעָם.

אַחֲרָיו בָּנָיו הַגִּבּוֹרִים,
אֶלְעָזָר עִם הַפִּיל...
מִגְּבוּרָתָם רָגְזָה יָוָן,
וַיֹּאחֲזֶהָ חִיל.

הוּא בַּמְּנוֹרָה יָצַק שֶׁמֶן
וְהִדְלִיק אֶת־הַפְּתִיל —
וּבְן רֶגַע כָּל הַבַּיִת
נִמְלָא שִׂמְחַת גִּיל.

אֶת־הַיָּשִׁישׁ, זֶה הֶחָבִיב,
סַבּוּ יַלְדֵי חֵן,
וְכֻלָּם קוֹרְאִים: „דְּמֵי חֲנֻכָּה
לָנוּ, זָקֵן, תֵּן!".

„דְּמֵי חֲנֻכָּה, בָּנִים טוֹבִים,
תְּקַבְּלוּ עוֹד הַיּוֹם,
גַּם אֲסַפֵּר לָכֶם דָּבָר,
אִם תַּקְשִׁיבוּ דֹם".

„שִׂיחָה, שִׂיחָה!" קָרְאוּ כֻלָּם
וּבְגִיל מָחֲאוּ כָף --

וּבְעֵת יִפְּלוּ כָּל אוֹיְבֵינוּ,
שׁוּב נָשׁוּבָה אֶל אַרְצֵנוּ,
וְהִתְפַּלְאוּ אָז הַהוֹרִים:
„אַךְ הַלָּלוּ הֵם גִּבּוֹרִים!
הֵידָד! עוֹד עַמֵּנוּ חָי! —
מָגֵן לָנוּ אֲדֹנָי!״.

בַּחֲנֻכָּה.

רוּחַ צָפוֹן יִבְךְּ, אֲפֵלָה
יִפְרֹשׂ נֶשֶׁף סְתָיו,
וּכְצִפָּרוֹת לְבָנוֹת עָפוֹת
נוֹצוֹת שֶׁלֶג רָב.

מִן הַמִּנְיָן הָאָב הַזָּקֵן
אַךְ זֶה עַתָּה שָׁב,
וּבַבַּיִת כָּל הַנְּכָדִים
חִכּוּ כְבָר לַשָּׁב.

רַבּוֹת, רַבּוֹת לְךָ אֲסַפֵּר,
אִם לִדְבָרַי תַּט אָזְנְךָ!

לַחֲנֻכָּה.

שָׂרֵי צָבָא פֹּה כֻּלָּנוּ,
חַשְׁמוֹנָאִים קְטַנִּים אָנוּ,
וּלְהִלָּחֵם כְּמוֹ הַגְּדוֹלִים,
אָנוּ יוֹדְעִים וִיכוֹלִים,
כְּלֵי מִלְחָמָה לָנוּ דַי, —
מָגֵן לָנוּ אֲדֹנָי!

כּוֹבְעֵי בַּרְזֶל עַל רָאשֵׁינוּ,
חַרְבוֹת בַּרְזֶל עַל מָתְנֵינוּ,
קִבֵּץ נִקְבֵּץ חֵיל נְעָרִים,
מִבָּתֵּי־סֵפֶר וַחֲדָרִים,
וְנָשִׁיר: „עוֹד עַמֵּנוּ חָי!
מָגֵן לָנוּ אֲדֹנָי!“.

גְּדוּד פָּרָשִׁים, אַנְשֵׁי קוֹמָה,
אִם יִתְיַצְּבוּ לְפָנֶיךָ, —
אַל תִּפְחֲדָה, יֶלֶד נָעִים,
גַּם אַל תַּעֲצֹם אֶת־עֵינֶיךָ!

אֵלֶּה הֵם הַחַשְׁמוֹנָאִים,
שֶׁיָּקוּמוּ מִקִּבְרֵיהֶם
בְּלֵיל הָרִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה,
לִרְאוֹת פֹּה שְׁלוֹם אֲחֵיהֶם.

יִרְאוּ תִינוֹק וְלוֹ יִרְמְזוּ:
„זְכֹר אוֹתָנוּ, יֶלֶד טוֹב!
כִּי תִגְדְּלָה, אָז כָּמוֹנוּ
זְכֹר אֶת־עַמְּךָ, זְכֹר וֶאֱהָב“.

הִנֵּה אֶגְמֹר אֶת־תְּפִלָּתִי,
אָז לִימִינִי אוֹשִׁיבְךָ;

כִּי תַבִּיט אֶל זְמֹרַת אַרְצֵנוּ זוּ, תִּזְכֹּר
אֶת חַיֵּי עַמֵּנוּ מִכְּבָר, —
וְזֹאת הַשַּׁרְשֶׁרֶת גַּם הִיא תַּזְכִּירְךָ
עַתָּה גּוֹרָלוֹ הַמָּר...

בְּלֵיל חֲנֻכָּה.

עַל הַחַלּוֹן נֵר הִדְלַקְתִּי,
נֵר חֲנֻכָּה, יֶלֶד נָעִים, —
רַבִּים הֵעִיר בִּי זִכְרוֹנוֹת
וְהַזִּכְרוֹנוֹת מַה־נִּפְלָאִים!

הִנֵּה אֶגְמֹר אֶת־תְּפִלָּתִי,
אָז לִימִינִי אוֹשִׁיבְךָ;
רַבּוֹת, רַבּוֹת לְךָ אֲסַפֵּר,
אִם לְדְבָרַי תַּט אָזְנְךָ.

סֻכַּת שָׁלוֹם פְּרוֹשׂ נָא עָלֵינוּ,
בְּאֶבְרָתְךָ, שַׁדַּי, תָּסֹךְ לְרֹאשֵׁנוּ,
נַטְּלֵנוּ, נַשְּׂאֵנוּ עַל כַּפָּיִם;
יִפְרַח בְּיָמֵינוּ שָׁלוֹם כַּזָּיִת,
רִיב לְשׁוֹנוֹת – לַשָּׁמִיר וְלַשָּׁיִת,
שְׁפוֹת לָנוּ שָׁלוֹם מָנָה אַחַת אַפָּיִם.

כַּפּוֹת תְּמָרִים.

מִכַּפּוֹת הַתְּמָרִים הַיְרֻקּוֹת, הַיָּפוֹת,
עֲשׂוֹת לְךָ תְּבַקֵּשׁ צַעֲצֻעִים, —
לֹא תִכְבַּד הַמְּלָאכָה – הָבָה נָּא אַעַשׂ
כְּחֶפְצְךָ, יֶלֶד שַׁעֲשֻׁעִים!

הָבָה נָּא אֶקְלַע מֵהֶן לְךָ טַבָּעוֹת,
יַחַד תִּהְיֶינָה שַׁרְשֶׁרֶת;
וְאוֹתָהּ, בֵּן יַקִּיר, שָׂא עַל צַוָּארֶךָ,
וּתְהִי לְךָ, חֲבִיבִי, מַזְכֶּרֶת:

אֵלָיו נִפְנֶה, אֵלָיו נִשָּׂא עֵינֵינוּ,
אֵלָיו נִשָּׂא לְבָבֵנוּ אֶל־כַּפָּיִם.

סֻכַּת שָׁלוֹם.

סֻכַּת שָׁלוֹם פְּרוֹשׂ נָא עָלֵינוּ,
אֱלֹהֵי צִיּוֹן, מָגֵן צִלֵּנוּ,
כְּיוֹם צֵאתֵנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:
שַׂגְּבֵנוּ יֶשַׁע, אֵל לְמוֹשָׁעוֹת,
יְמִינְךָ, אֵל, תּוֹרֵנוּ נִפְלָאוֹת,
מֵהֵיכָלְךָ עַל יְרוּשָׁלָיִם.

גָּעַרְתָּ בְּאַף אַשּׁוּר, כָּרַע בֵּל
אָז תִּשְׂמַח צִיּוֹן, חוֹמוֹת וָחֵל,
יַחַד הָרֶיהָ יִפְצְחוּ רִנָּה;
שָׁלוֹם כֵּם יָהּ בַּשָּׁמַיִם הוֹדוֹ,
שָׁלוֹם כֵּם מְשִׁיחוֹ עַל אֶרֶץ יְסוֹדוֹ,
שָׁלוֹם עֲדֵי עַד יַעְטְרֵנוּ כַצִּנָּה.

מְתַנִּים צָרוֹתֵיהֶם שָׁם,
צָרוֹת אַלְפֵי שָׁנִים.

לְראשׁ הַשָּׁנָה.

עוֹד שָׁנָה אַחַת תַּמָּה הֹלֶכֶת,
וְנוֹסְפָה גַּם הִיא עַל שְׁנוֹת עוֹלָמִים;
כָּאֵלָה וְכָאַלּוֹן בְּשַׁלֶּכֶת,
כֵּן יִבְּלוּ יִפְּלוּ שָׁנִים וְיָמִים.

הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן לִימֵי הַשָּׁנָה,
יוֹם דִּין וּמִשְׁפָּט לַיְיָ צְבָאוֹת:
בּוֹ שָׁקַל, בּוֹ סָפַר, בּוֹ מָנָה,
כָּל־הָעֲתִידוֹת הַבָּאוֹת.

לָכֵן בְּיוֹם זֶה נִשְׁפֹּךְ שִׂיחֵנוּ,
לִפְנֵי שׁוֹפְטֵנוּ הַיּוֹשְׁבִי בַשָּׁמַיִם;

חֵרֵשׁ בּוֹכִים, חֵרֵשׁ דּוֹמְעִים:
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד...

הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי.

עַל הָהָר הָרָם,
עוֹמֵד כֹּתֶל יָשָׁן,
קוֹדֵר מִפְּנֵי עָשָׁן.
הַרְבֵּה נִרְאִים פְּרָצִים בּוֹ,
צִמְחֵי עֵצִים צָצִים בּוֹ,
אַךְ הוּא עוֹמֵד אֵיתָן!

לִפְנֵי כֹּתֶל זֶה,
עוֹמְדִים זְקֵנִים שְׁחוּחִים,
מִתְפַּלְּלִים וּבוֹכִים;
נוֹפְלִים הֵם עַל פְּנֵיהֶם שָׁם,

קוֹפְאִים כְּהֲגִיגֵי אֵבֶל:
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד...

זָעֵף, סָר, הַסַּהַר עוֹלֶה
צַעַר חִוֵּר הִכְסִיף פָּנָיו,
צַעַר אִלֵּם וַחֲרִישִׁי:
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד...

כָּבַשׁ רֹאשׁוֹ רוּחַ־סְתָרִים
תַּחַת כְּנָפָיו הַמְרַטְּטוֹת,
וּבַחֲשָׁאי מִתְיַפֵּחַ:
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד...

נָדִים רֹאשָׁם הָאִילָנוֹת,
חֶרֶשׁ סוֹפְקִים אֶת־כַּפּוֹתָם,
וּבַהֲמִית־תַּמְרוּרִים הוֹמִים:
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד...

נוֹשְׁרוֹת טִפּוֹת גְּדוֹלוֹת, חַמּוֹת —
אֱלֹהִים עִם צְבָא אֶרְאֶלָּיו,

רֵיחַ נִיחוֹחַ נָעִים לִמְאֹד,
סָבִיב יָפִיצוּ פִּרְחֵי הַהוֹד.

לַהֲקוֹת צִפֳּרִים עָפוֹת בַּסָּךְ,
צִלְצְלֵי שִׁיר מָלֵא הָאֲוִיר הַזָּךְ.

כָּל הַיְקוּם יַעֲלֹז, יָרֹן כָּל חָי,
וִיבָרְכוּ כֻלָּם שֵׁם אֲדֹנָי!

בַּלַּיְלָה הַתְּשִׁיעִי.

נוּגָה נִגְרְרָה הַשֶּׁמֶשׁ
אֶל הַמַּעֲרָב הַמְעֻנָּן,
וּמִשְׁתַּקְעָה בַּאֲבֵלוּת:
אֵיכָה יָשְׁבָה בָדָד...

צְלָלִים קוֹדְרִים דֹּם מִשְׁתַּטְּחִים,
כַּאֲבֵלִים, עַל הָאָרֶץ,

עַל כָּל פֶּתַח אִבֵּי נַחַל,
בְּכָל בַּיִת זֵרֵי דְשָׁאִים;
גַּם הַזְּבוּבִים חָשִׁים „יוֹם טוֹב",
וְזִמְזוּמָם נַעֲשֶׂה נָעִים.

וּבְבֵיתֵנוּ הַכֹּל מַבְהִיק,
הַכֹּל עָרוּךְ יָפֶה, יָפֶה.
אִמָּא נָתְנָה לִי אֱגוֹזִים,
גַּם לַחֲמָנִיּוֹת וְקָפֶה.

בֹּקֶר קַיִץ.

בֹּקֶר הִתְעוֹרֵר, לֵיל חֹשֶׁךְ גָּז,
אוֹר בָּהִיר יִשְׁפֹּךְ שֶׁמֶשׁ הַפָּז.

רוּחַ חֲרִישִׁית תְּשַׁב אַט־אַט,
תְּצַחֵק בֶּעָלִים, תִּשַּׁק כָּל בַּד.

שָׁם שׁוֹרֵק הֶחָסִיל, וּמְזַמְזֵם הַזְּבוּב,
וּמְקַרְקְרָה הַצְּפַרְדֵּעַ, שׁוֹכֶנֶת הַסּוּף,
וּמְצַפְצְפָה כָּל צִפּוֹר בְּקוֹלָהּ „צוּף! צוּף!"
הַיּוֹם ל"ג בָּעֹמֶר! הַיּוֹם ל"ג בָּעֹמֶר!

הַשָּׂדֶה, הַשָּׂדֶה, הִתְאַסְפוּ וּצְאוּ!
וְחִצִּים וּקְשָׁתוֹת בִּידֵיכֶם נָא קְחוּ!
הִתְנַפְּלוּ עַל אוֹיֵב, הִתְנַפְּלוּ וִירוּ!
הַיּוֹם ל"ג בָּעֹמֶר! הַיּוֹם ל"ג בָּעֹמֶר!

שָׁבוּעוֹת.

קֵץ הַסְּפִירָה — חַג הַתּוֹרָה!
אֲנִי חִכִּיתִי לוֹ זֶה כַּמָּה;
בִּגְדֵי „יוֹם טוֹב", פָּנִים שְׂמֵחִים,
בָּאִים, שָׁבִים בְּאוֹר הַחַמָּה.

מַבִּיעִים זֹאת בַּכְּפָרִים,
מַשְׁמִיעִים זֹאת בַּיְעָרִים,
כָּל רֶמֶשׂ פָּז, צִפֹּרֶת־חֵן,
הַסִּיס, הַדְּרוֹר, כָּל צִפּוֹר קֵן:
בָּא זִו, בָּא זִו הֶחָבִיב!

מַה־טּוֹב, מַה־יָּפֶה הָאָבִיב!
אַךְ גִּיל וָרֹן מִסָּבִיב!
מֵאַרְזֵי אֵל עַד אֵזוֹב קִיר,
הַכֹּל, הַכֹּל מַשְׁמִיעַ שִׁיר:
בָּא זִו, בָּא זִו הֶחָבִיב!

ל״ג בָּעֹמֶר.

הַשָּׂדֶה! הַשָּׂדֶה! בְּקֶשֶׁת וָחֵץ
נָבוֹאָה, יְלָדִים! שָׁם פֶּרַח וָנֵץ,
שָׁם יֶרֶק וָזֹהַר, וּמֶרְחַב אֵין קֵץ —
הַיּוֹם ל״ג בָּעֹמֶר! הַיּוֹם ל״ג בָּעֹמֶר

וַיָּקָם בְּהוֹד, וַיִּתְיַצֵּב כַּתֹּמֶר,
וּבְיָדוֹ רַק מַקְלוֹ – מַקֵּל רַב פְּלָאִים
כִּי יוֹצִיא רַק הֶגֶה, כִּי יִתֶּן לוֹ אֹמֶר
אָז אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ חֲרֵדֶת לִרְגָעִים!

מִשָּׁעָה לְשָׁעָה גְּבוּרָתוֹ גְּדֵלָה,
וּתְהִלַּת קָדְשָׁתוֹ הִבִּיעָה כָּל לָשׁוֹן.
בְּנִי, מַה־לַּהֲדַר אָעִידָה, אֶמְשְׁלָה,
מָה אָעִיד, אֲדַמֶּה לַשָּׁשׁוֹן?

לְיֶרַח זִו.

בָּא זִו, בָּא זִו הֶחָבִיב –
מַה־טּוֹב, מַה־יָּפֶה הָאָבִיב
הַפְּרָחִים יִתְּנוּ רֵיחַ זַךְ,
צִפֳּרִים יִתְּנוּ קוֹל בַּסְּבַךְ:
בָּא זִו, בָּא זִו הֶחָבִיב!

לֹא מִקַּרְנֵי הַחַרְסָה שָׁם אָדְמוּ הַפְּרָחִים,
לֹא טַל גַּם לֹא מַיִם יָרְדוּ עֲלֵיהֶם,
הַפְּרָחִים שָׁם אָדְמוּ מִדָּמִים נִשְׁפָּכִים,
מִדִּמְעוֹת עֵינַיִם רָטְבוּ עֲלֵיהֶם.

הַכּוֹכָבִים הָאִלְּמִים בַּחֲשֵׁכָה וָאֶמֶשׁ,
קוֹל אַלְפֵי אֲנָחוֹת שָׁם הַקְשֵׁב הִקְשִׁיבוּ,
וּבְחֻמָּן הַנּוֹרָא קַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ,
כָּל מַכָּה וָפֶצַע הֶעְמִיקוּ, הִרְחִיבוּ.

שָׁם רָגַשׁ יָם דְּמָעוֹת, שָׁם סָעַר כָּל לֵב,
שָׁם אֹפֶל מְנֻדָּח כִּסָּה כָּל עֵבֶר...
מָה אָעִיד, יַקִּירִי, אֲדַמֶּה לַכְּאֵב,
מָה אָעִיד, אֲדַמֶּה לַשֶּׁבֶר?!...

וְאִישׁ חַי, גְּדָל פְּעָלִים קָם, רַב לְהוֹשִׁיעַ,
לְפַתֵּחַ וּלְנַתֵּק חַרְצֻבּוֹת הָרֶשַׁע —
אֶל מַחֲנֵה עֲבָדִים כְּמַלְאָךְ הוֹפִיעַ,
וַיַּרְעֵף עֲלֵיהֶם טַל חֹפֶשׁ וָיֶשַׁע.

מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת.

(לפסח).

גַּם שָׁם, בְּנִי, הָמוּ נַחֲלֵי מַיִם,
וּפְרָחִים הִתְהַדְּרוּ בָּעֵמֶק, בָּאָחוּ,
וּמֵעַל פְּנֵי תְכֵלֶת חוּג הַשָּׁמַיִם,
כּוֹכָבִים בַּמְסִלּוֹת אוֹרָם שָׁלָחוּ.

גַּם שָׁם מִדֵּי בֹקֶר הַשֶּׁמֶשׁ קָמָה,
וַתְּגָרֶשׁ עֲרָפֶל מֵרָאשֵׁי הֶהָרִים,
וַתָּפֶץ זִיו נָעִים כְּזִיו הָאַחְלָמָה
אֶל רַחֲבֵי שָׂדַי, אֶל חֶלְקַת נְהָרִים.

אַךְ שָׁמָּה הִתְבּוֹלֵל בְּהֶמְיַת הַמַּיִם
קוֹל שֵׁבֶט מַכֶּה, קוֹל נַעֲנִים, נִדָּחִים,
קוֹל צִלְצֵל בְּעֹז מֵהֲמוֹן נְחֻשְׁתַּיִם,
קוֹל שְׂחוֹק הָאַכְזָרִים, קוֹל רַב הַטַּבָּחִים.

שְׁבִי, זַכָּה, עִמָּנוּ, וּבְזִיוֵךְ נָא אוֹרִי
לַיְלָה וָיוֹם – אַחֲרֵי כֵן תַּעֲבֹרִי;
וַאֲנַחְנוּ נְכַבְּדֵךְ בְּבִגְדֵי חֲמֻדוֹת,
בִּזְמִירוֹת וּתְפִלּוֹת וּבְשָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת,
וּבִמְנוּחָה שְׁלֵמָה,
וּבִמְנוּחָה נָעֵמָה –
בָּרְכוּנִי לְשָׁלוֹם, מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם!

הַחַמָּה מֵראשׁ הָאִילָנוֹת נִסְתַּלְּקָה –
בֹּאוּ וּנְלַוֶּה אֶת־שַׁבָּת הַמַּלְכָּה.
צֵאתֵךְ לְשָׁלוֹם, הַקְּדוֹשָׁה, הַזַּכָּה!
דְּעִי, שֵׁשֶׁת יָמִים אֶל שׁוּבֵךְ נְחַכֶּה
כֵּן לְשַׁבָּת הַבָּאָה!
כֵּן לְשַׁבָּת הַבָּאָה!
צֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם, מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם!

זֶמֶר לְשַׁבָּת.

הַחַמָּה מֵראשׁ הָאִילָנוֹת נִסְתַּלְּקָה —
בֹּאוּ וְנֵצֵא לִקְרַאת שַׁבָּת הַמַּלְכָּה,
הִנֵּה הִיא יוֹרֶדֶת, הַקְּדוֹשָׁה, הַבְּרוּכָה,
וְעִמָּהּ מַלְאָכִים, צְבָא שָׁלוֹם וּמְנוּחָה.
בֹּאִי, בֹּאִי, הַמַּלְכָּה!
בֹּאִי, בֹּאִי, הַכַּלָּה! —
שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם, מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם!

קִבַּלְנוּ פְּנֵי שַׁבָּת בִּרְנָנָה וּתְפִלָּה,
הַבַּיְתָה נָשׁוּבָה בְּלֵב מָלֵא גִילָה;
שָׁם עָרוּךְ הַשֻּׁלְחָן, הַנֵּרוֹת יָאִירוּ,
כָּל פִּנּוֹת הַבַּיִת יִזְרְחוּ, יַזְהִירוּ.
שַׁבָּת, שָׁלוֹם וּבְרָכָה,
שַׁבָּת, שָׁלוֹם וּמְנוּחָה —
בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם, מַלְאֲכֵי הַשָּׁלוֹם!

פָּצוּעַ, אֵין בּוֹ מְתוֹם,
לְבָלְעוֹ קוֹרֵא תְהוֹם אֶל תְהוֹם.
כָּל אֲשֶׁר לוֹ יִגְזֹלוּ,
כָּלָה יַעֲשׂוּ בְּכָל עֲמָלוֹ!
אֶפֶס לִגְזֹל טַלִּיתוֹ לַשָּׁוְא יַעֲמֹלוּ!
לֹא! לֹא! לֹא! —

לִשְׁמֹר עַל טַלִּיתִי, כִּי תְהִי נְקִיָּה,
אֲבָל הַגָּלוּת פְּצָעַתְנִי קָשָׁה,
וְתָמִיד עֵינִי נִגֶּרֶת, מִבְּלִי דוּמִיָּה.
וְטַלִּיתִי בִּדְמָעוֹת תָּמִיד רְטוּבָה,
לְעוֹלָם לֹא תִיבָשׁ, כְּמַיִם סְפוּגָה,
צָרוֹתַי — צָרוֹתֶיהָ, מַכְאוֹבִי — מַכְאוֹבָהּ,
וְתִדְמַע בַּת עֵינָהּ, לֹא תֵדַע פוּגָה.
בַּת־לְוָיָה, בֶּאֱמוּנַת תְּמִימִים,
אַתְּ לִי נַחֲלַת עוֹלָמִים!

מקהלה:

הַטַּלִּית הִיא שִׂמְלַת הַתִּפְאָרָה
לַיְהוּדִי, בְּיוֹם גִּיל וָשֶׁבֶר,
בְּדַרְכּוֹ בַּחַיִּים תָּמִיד חֲבֵרָה,
מִיּוֹם הִוָּלֵד עַד יֵרֵד קֶבֶר.
מְרַדֵּף כָּל הַיּוֹם,

בְּדַרְכּוֹ בַּחַיִּים תָּמִיד לוֹ חֲבֵרָה,
מִיּוֹם הִוָּלֵד עַד יֵרֵד קָבֶר.
מְרַדֵּף כָּל הַיּוֹם,
פָּצוּעַ, אֵין בּוֹ מְתוֹם,
לְבָלְעוֹ קוֹרֵא תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם.
כָּל אֲשֶׁר לוֹ יִגְזֹלוּ,
כָּלָה יַעֲשׂוּ בְּכָל עֲמָלוֹ!
אֶפֶס לִגְזֹל טַלִּיתוֹ לַשָּׁוְא יַעֲמֹלוּ!
לֹא! לֹא! לֹא! —

ב.

בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בִּהְיוֹתִי,
אָז בְּטַלִּית הֶעֱטִיפוּנִי;
עוֹד לֹא הַרְבֵּה אָז הֲבִינוֹתִי,
וּמִכָּל אוֹצָר, יְקָרָה הָיְתָה בְּעֵינַי;
וּבְדָרְשָׁתִי אָז הִבְטַחְתִּי הַבְטָחָה קְדוֹשָׁה

תּוֹחַלְתּוֹ, תִּקְוָתוֹ בָּהּ צְרוּרָה,
הִיא מְשׂוֹשׂוֹ, הִיא שִׂמְחָתוֹ.
טַלִּית יְקָרָה, נֹחַם בַּצָּרָה!
מָה־רַבּוּ הַתַּחֲנוּנִים תִּשְׁמָעִי,
צַעֲקַת כָּל רוּחַ נִשְׁבָּרָה,
הֲלֹא תַרְגִּישִׁי, הֲלֹא תֵדָעִי.
לַיְּהוּדִי תָּמִיד הִנֵּךְ בַּת־לְוָיָה,
מֵאֲבִיב חֶלְדּוֹ, בַּבְּרִית כִּי יַכְנִיסוּהוּ,
עַד שֶׁיּוֹמוֹ יָפוּחַ, יֵרֵד נְשִׁיָּה —
בָּךְ יַעַנְדוּהוּ, בָּךְ יַעַטְפוּהוּ.

בַּת־לְוָיָה, בֶּאֱמוּנַת תְּמִימִים,
אַתְּ לִי נַחֲלַת עוֹלָמִים!

מקהלה:

הַטַּלִּית הִיא שִׂמְלַת הַתִּפְאָרָה
לַיְּהוּדִי, בְּיוֹם גִּיל וָשֶׁבֶר,

בֵּין אֱמֶת וָהֶבֶל יַשְׁמִיעַ,
בֵּין צֶדֶק וָעֶוֶל יוֹדִיעַ.

וְלָכֵן מִדַּרְכּוֹ לֹא יִתְעֶנּוּ
צַר וּמָצוֹק; לִבּוֹ יְנַחֲמֶנּוּ:
עַל כָּל מַכְאוֹבֶיךָ
הָעֶלְיוֹן יְשַׁלֶּמְךָ, כְּצִדְקְךָ
יִגְמְלֶךָ.

הַיְהוּדִי! הַיְהוּדִי!
דָּבָר פֶּלֶא הִנֵּהוּ
כַּבְּדֵהוּ, נַשְּׂאֵהוּ —
אַל תְּבַזֵּהוּ.

הַטַּלִּית.

א.

הַטַּלִּית הִיא סְגֻלָּה יְקָרָה,
לַיְּהוּדִי הִנֵּה נַחֲלָתוֹ,

לֹא יִרְעַשׁ, לֹא יִרְעַם,
לֹא יְגַמֶּא־אָרֶץ;
כָּל אֲמָרָיו בְּנֹעַם,
וְהוּא עוֹמֵד בַּפָּרֶץ.

כְּטוּב טַעַם כָּל אֲמָרָיו,
כְּיֹשֶׁר כָּל דְּבָרָיו,
אֱמוּנָתוֹ וְצִדְקוֹ,
הֵמָּה מָגִנּוֹ וְנִשְׁקוֹ.

מָרוֹם יִשָּׂא עֵינָיו,
שָׁם מִשְׂגַּבּוֹ יִשְׁכֹּן וְחִזְקוֹ,
בּוֹ כָּל מַעְיָנָיו,
הוּא יַנְחֵנוּ בְּמַעְגְּלֵי צִדְקוֹ.

נָכוֹן בָּטוּחַ לִבּוֹ,
מָעוּזוֹ וּמִשְׂגַּבּוֹ:
הָעֵת עוֹד תַּגִּיעַ,
אוֹר בָּהִיר יוֹפִיעַ,

בְּאָהֳלֵי קֵדָר אִם תִּסָּתֵר —
הִנֵּהוּ נִצָּב לִימִינֶךָ.

מֻכֶּה, מוּקָע וּמְעֻנֶּה,
מְדֻכָּאָה לָאָרֶץ חַיָּתוֹ;
נִגָּשׂ וְהוּא נַעֲנֶה —
אָכֵן יִחְיֶה בֶּאֱמוּנָתוֹ!

לָאָרֶץ הִשְׁלַכְתּוֹ,
קוֹדֵר, מִשְׁתּוֹחֵחַ,
מַר צוֹרֵחַ,
דִּמִּיתָ נִצַּחְתּוֹ —
מֵעָפָר יִתְקוֹמֵם,
הוּא אַךְ מִשְׁתּוֹמֵם!

מִכָּל כָּבוֹד מְשׁוֹלָל —
וְעַל כְּבוֹדוֹ יִתְיַצָּב,
בְּעַד אֱמוּנָתוֹ יִתְעוֹלָל,
וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו.

וּמַעֲרָבָה אִם תַּחֲנֶה —
תְּמוּנָתוֹ נֶגֶד עֵינֶיךָ.

יָמִינָה אִם תָּשִׂים פָּנֶיךָ —
שָׁמָּה תִּמְצָאֶנּוּ,
וּשְׂמֹאלָה אִם יְהִי דַרְכֶּךָ—
גַּם שָׁמָּה תִּרְאֶנּוּ.

בְּקַרְקַע הַיָּם אִם תַּחְתֹּר—
שָׁמָּה מְקוֹם תַּחֲנוּתוֹ,
בְּאֶרֶץ צִיָּה אִם תַּחְקֹר —
גַּם שָׁם בֵּיתוֹ.

אִם תִּסַּק לִשְׁמֵי עֶרֶץ —
לְחֶבְרָתְךָ הוּא נֶאֱרָח,
אִם תַּחְפֹּר מִתַּחַת לָאָרֶץ—
מִפָּנָיו לֹא תִבְרָח.

בְּעִיר מִבְצָר כִּי תִסָּגֵר —
הוּא יַחֲנֶה סְבִיבֶךָ,

תִּלְבַּשׁ מֶשִׁי, תִּפְסֹק „שַׁאֲלוֹת", —
תָּאִיר עֵינְךָ אָז בַּתּוֹרָה,
וּמָשִׁיחַ יָבֹא מְהֵרָה!

הַיְהוּדִי.

הַיְּהוּדִי! הַיְּהוּדִי!
יְצוּר נִפְלָא הִנֵּהוּ,
כַּבְּדֵהוּ, נַשְּׂאֵהוּ, —
אַל תְּבַזֵּהוּ.

הַמְעַט מִכָּל הַגּוֹיִם
הִנֵּהוּ בְּתוֹלְדָתוֹ,
אָכֵן בְּכָל עֲבָרִים וְאִיִּים
תּוּכַל מְצֹא אוֹתוֹ.

לְמִזְרַח שֶׁמֶשׁ כִּי תִפְנֶה —
הִנֵּהוּ לְפָנֶיךָ,

שִׁיר עֶרֶשׂ.

שְׁכַב, שְׁכַב, בְּנִי!
הָלַךְ לוֹ הַגְּדִי —
הַגְּדִי הָלַךְ לִקְנוֹת סְחוֹרָה,
וּבְנִי יֵלֵךְ לִלְמֹד תּוֹרָה;
דְּבַשׁ וּשְׁקֵדִים — סְחוֹרָה יְקָרָה,
אַךְ הַתּוֹרָה עוֹד נִבְחָרָה!

שְׁכַב, בְּנִי, שְׁכָב!
יָבֹא חִישׁ הָאָב,
לִבְנִי יָבִיא נַעֲלַיִם,
אַרְבַּע־כַּנְפוֹת, מִכְנָסַיִם,
וְלַהֶחֶדֶר תָּרוּץ מְהֵרָה —
תִּלְמַד הַרְבֵּה, הַרְבֵּה תּוֹרָה.

שְׁכַב, בְּנִי, שְׁכָב!
תִּלְמַד, תִּהְיֶה רָב,
תִּהְיֶה רָב עִם כָּל הַמַּעֲלוֹת,

אַךְ כִּי תִגְדַּל, אֶת־הֲגִיגִי
תָּבִין אָז, אַאֲמִינָה.

אַדִּיר חֶפְצִי כִּי אֶת־עַמְּךָ
תֶּאֱהַב אָז כָּמוֹנִי;
אִם רַק תֶּאֱהַב — אָז יָדַעְתִּי
תָּבִין אֶת הֶגְיוֹנִי.

עוֹד לִי רַבּוֹת, בְּנִי מַחֲמַדִּי,
עַתָּה לְךָ הַבִּיעַ,
אַךְ יָרֵאתִי כִּי מְנוּחָתְךָ
עַתָּה רַק אַפְרִיעַ.

טֶרֶם תֵּדַע עָמָל, דְּאָגָה,
תֶּעֱרַב לְךָ הַתְּנוּמָה,
רַב לִי הַגֵּד לְךָ עֲתִידוֹת,
נוּמָה, נוּמָה, נוּמָה!...

כִּי אֵלֶיהָ כָּל אִישׁ עִבְרִי
יֶעֱרַג מִמַּעֲמַקִּים.

אֶל בַּת־צִיּוֹן רִגְשׁוֹתֶיךָ
תַּקְדִּישׁ נָא בַּחַיִּים,
אֶל אַדְמָתָהּ, אֶל הָרֶיהָ,
תִּשָּׂא נָא עֵינַיִם.

עַל הָרֶיהָ, שַׁדְמוֹתֶיהָ,
שָׂדוֹת הַנֶּחְמָדִים,
תִּהְיֶה מַה־שֶּׁתִּהְיֶה, אַךְ לֹא
כְּנַעֲנִי רוֹדֵף־קָדִים.

שָׁמָּה תִהְיֶה מַה־שֶּׁתְּהִי,
אֵדַע כִּי תָנוּחַ,
כּוֹרֵם, יוֹגֵב, רוֹעֶה, אִכָּר —
אַךְ לֹא רוֹעֶה רוּחַ...

זֶה הֲגִיגִי לָךְ, מַחֲמַדִּי,
עַתָּה לֹא תָבִינָה,

זֶרַע קֹדֶשׁ בֶּן־עַם עוֹלָם,
הַגֵּד לָמוֹ, אָתָּה.

בֶּן עַם מֻרְדָּף בִּלְתִּי חָשָׂךְ,
אֻמְלָל אֵין כָּמֹהוּ,
זֹאת תִּפְאַרְתּוֹ כִּי עוֹד קַיָּם,
קַיָּם חַי הִנֵּהוּ!...

אַל תִּוָּאֵשׁ, בְּנִי מַחֲמַדִּי,
אִם עַמְּךָ בַּגּוֹלָה,
אִם עֲרָפֶל כִּסָּה שָׁמָיו,
חֹשֶׁךְ לוֹ וַאֲפֵלָה...

קַוֵּה, קַוֵּה, כִּי עוֹד תִּזְרַח
שֶׁמֶשׁ צְדָקָה לָנוּ,
כִּי מְחַיִּים טוֹבָה תִקְוָה,
תַּחֲזִיק רוּחַ בָּנוּ.

תָּמִיד תִּזְכֹּר כִּי עוֹד לָנוּ
אֶרֶץ בַּמֶּרְחַקִּים,

שִׁיר עֶרֶשׂ.

נוּמָה, פֶּרַח, בְּנִי מַחֲמַדִּי
עַרְשָׂךְ כִּי אָנִיעַ,
מֵחַיֶּיךָ הָעֲתִידִים
שִׂיחוֹת לְךָ אַבִּיעַ.

רֵאשִׁית אַגִּיד לְךָ, מַחֲמַדִּי
עִבְרִי כִּי הִנְּךָ,
שִׁמְךָ יָעִיד לָךְ יִשְׂרָאֵל,
גֶּזַע מַחְצַבְתֶּךָ...

בְּאֲנָשִׁים עֵת תֵּצֵאָה,
לֹא מִבְּנֵי עַמֵּנוּ,
אַל תִּכָּלֵם אִם לַחֲרָפוֹת
שִׁמְךָ אָז יִתְּנוּ.

מִגִּדּוּפֵי הַגְּאֵיוֹנִים
אָנָּא אַל תֵּחַתָּה,

שֶׁקּוֹל יִתֵּן — וְהִתְקַבְּצוּ
אֵלָיו כֻּלָּם חִישׁ.

אָז תִּשְׁמַע שַׁאֲגַת אַרְיֵה:
„מִי לָעָם — אֵלָי!“,
אָז יָרִיעוּ כֻּלָּם, כֻּלָּם:
„הַמָּשִׁיחַ חָי!“.

אָז יָעוּפוּ חִישׁ כַּבְּרָקִים
דֶּרֶךְ מֶרְחַבִּים,
אֶל הָעִיר הַהִיא הַיָּפָה,
שֶׁגֹּרְשׁוּ מִשָּׁם.

וּבִרְצוֹן הָאֵל יָבוֹאוּ
כֻּלָּם אֶל הָעִיר...
עַתָּה שְׁכַב וִישַׁן, בֵּן יַקִּיר,
שְׁמַע אֲדַבֵּר שִׁיר...

בָּהֵיכָלִים הַנֶּהְדָּרִים
עַם הִתְיַשֵּׁב זָר;
וַאֲבוֹתֶיךָ נָדִים, נָעִים,
נְתוּנִים בִּידֵי צָר.

הַרְבֵּה מֵאוֹת שָׁנִים נָדִים
הֵם, גַּם פֹּה גַּם שָׁם;
אַךְ הֵם מְקַוִּים, כִּי יוֹם יָבֹא
וְשָׁבוּ לִהְיוֹת עָם.

כִּי כֵן אוֹתָם אֵל הִבְטִיחַ
בְּיוֹם־הָאַף הַלָּז,
כִּי יוֹם יָבוֹא, וְשָׁבוּ כֻלָּם
לִהְיוֹת עוֹד עַם עָז.

כִּי יוֹם יָבוֹא, וְקָם מִקִּרְבָּם
כַּאֲרִי נֹהֵם אִישׁ,

אֲזַי חָיוּ חַיֵּי אֹשֶׁר,
אֲזַי הָיוּ עָם.

עָם, שֶׁאַרְצוֹ תַּחַת רַגְלָיו
זָבָה חָלָב וּדְבָשׁ;
עָם, שֶׁלְּעִתִּים מְאֹד רְחוֹקוֹת
נִמְצָא בוֹ אִישׁ רָשׁ.

אַךְ הָאָבוֹת, מֵרֹב טוֹבָה,
עָזְבוּ תּוֹרַת אֵל;
וַעֲלֵי שֶׁמֶשׁ הַצְלָחָתָם
עָלוּ עָבֵי־צֵל.

וּבְהִתְקַצֵּף אֵל עֲלֵיהֶם,
גֵּרְשָׁם מִן הָעִיר...
שְׁכַב, הֵרָדֵם, בֵּן לִי יַקִּיר,
שְׁמַע אֲדַבֵּר שִׁיר:

ב.

גֶּשֶׁם קַיִץ, גֶּשֶׁם טוֹב,
אֵל שָׁמַיִם תֵּן לָרֹב;
יוֹמָם, לַיְלָה יֵרֶד־נָא,
אֵין אִישׁ יוֹצֵא וְאֵין אִישׁ בָּא;
וּבַבֹּקֶר עַד בִּרְכַּיִם —
הֵידָד! — נֶחֱצֶה בַמָּיִם!

שִׁיר עֶרֶשׂ.

שְׁכַב, הֵרָדֵם, בֵּן לִי יַקִּיר,
שְׁמַע אֲדַבֵּר שִׁיר:
בִּימֵי־קֶדֶם, בַּמֶּרְחַקִּים,
הָיֹה הָיְתָה עִיר.

אֲבוֹתֶיךָ הַקַּדְמוֹנִים
לְפָנִים גָּרוּ שָׁם;

ה.

שְׂאוּ נֵם צִיּוֹנָה,
אֶל עִירֵנוּ הַחֲמוּדָה!
כִּי עַל כַּנְפֵי יוֹנָה
נַעֲלֶה הָרֵי יְהוּדָה!

חושו, אחים...

גֶּשֶׁם קַיִץ.

א.

גֶּשֶׁם קַיִץ, גֶּשֶׁם טוֹב
אֵל שָׁמַיִם תֵּן לָרֹב;
תֵּן בִּזְכוּת תִּינוֹקוֹת רַכִּים
מַיִם טְהוֹרִים, מַיִם זַכִּים;
וּבִזְכוּת יְלָדִים קְטַנִּים —
כָּל הַשָּׂדוֹת רַעֲנַנִּים.

ב.

אַל נָא פִּתְאֹם תִּתְלוֹצָצוּ!
אַל נָא בָּנִים שׁוֹכְחֵי אֵם!
פֶּן בָּכֶם, אוֹי, יִפְרְצוּ
צוֹרְרֵינוּ, צוֹרְרֵי שֵׁם...

חושו, אחים...

ג.

אִמִּי בִּי מַפְצֶרֶת:
אָנָּא, בְּנִי, אַל תַּשְׁלִיכֵנִי!
בִּלְתְּךָ אֲנִי, אוֹיָה, נִשְׁאֶרֶת
אֻמְלָלָה, מִי יְתַמְכֵנִי?

חושו, אחים...

ד.

אַל נָא אִמִּי הַיְקָרָה,
אַל נָא בִּי תִּפְצְרִי!
אֵל יַחֲלִיצֵךְ מִכָּל־צָרָה,
אוֹתִי נָא כַּל תַּעַצְרִי!

חושו, אחים...

טוּשׁוּ, אַחִים, טוּשׁוּ,
לָאָרֶץ הוֹרָתֵנוּ!
לֹא לָנוּ הַמְּנוּחָה,
לֹא לָנוּ הַמַּרְגּוֹעַ
בָּאָרֶץ הַקְּרוּחָה
מִשִּׁלְטוֹן הָאֶזְרוֹעַ!
חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!
נָרִימָה פְּעָמֵינוּ!
טוּשׁוּ, אַחִים, טוּשׁוּ,
לָאָרֶץ הוֹרָתֵנוּ!

א.

רֵעַי כִּי יְהָתֵלוּ:
מַה־לְּךָ אֶרֶץ מוֹרָשָׁה?
שָׁם אִיִּים יְיֵלִילוּ —
תּוּר לְךָ אֶרֶץ חֲדָשָׁה!

חושו, אחים...

עוֹשֶׂה הוּא לִי פַּעֲמוֹן קָטָן, פַּעֲמוֹן טוֹב,
הַפַּעֲמוֹן מְצַלְצֵל כַּךְ:
דִּין־דִּין־דִּין, דִּין־דִּין־דִּין,
הַפַּעֲמוֹן מְצַלְצֵל כַּךְ.
לִי־לִי־לִי, לִי־לִי־לִי,
הַכִּנּוֹר מְנַגֵּן כַּךְ.
פְלִיוּ־פְלִיוּ־פְלִיוּ, פְלִיוּ־פְלִיוּ־פְלִיוּ,
הֶחָלִיל מְחַלֵּל כַּךְ.
הָבוּ גֹדֶל, הָבוּ גֹדֶל,
כָּבוֹד תְּנוּ לִזְקֵנִי!
פַּעֲמוֹן קָטָן, פַּעֲמוֹן טוֹב
הוּא עוֹשֶׂה לְשַׁעַשְׁעֵנִי.

חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!

חוּשׁוּ, אַחִים, חוּשׁוּ!
נָרִימָה פְּעָמֵינוּ!

מַה־שֶּׁאֶחְפֹּץ הוּא לִי עוֹשֶׂה,
מַה־שֶּׁיּוּכַל עוֹשֶׂה הוּא.
עוֹשֶׂה הוּא לִי כִּנּוֹר קָטָן, כִּנּוֹר טוֹב,
הַכִּנּוֹר מְנַגֵּן כַּךְ:
לִי־לִי־לִי, לִי־לִי־לִי,
הַכִּנּוֹר מְנַגֵּן כַּךְ.
פְלִיוּ־פְלִיוּ־פְלִיוּ, פְלִיוּ־פְלִיוּ־פְלִיוּ,
הֶחָלִיל מְחַלֵּל כַּךְ.
הָבוּ גֹדֶל, הָבוּ גֹדֶל,
כָּבוֹד תְּנוּ לִזְקֵנִי!
כִּנּוֹר קָטָן, כִּנּוֹר טוֹב
הוּא עוֹשֶׂה לְשַׁעַשְׁעֵנִי.

ג.

יֵשׁ גַּם יֵשׁ לִי זָקֵן טוֹב, זָקֵן טוֹב,
הוּא גָר בִּקְצֵה הָרְחוֹב;
מַה־שֶּׁאֶחְפֹּץ הוּא לִי עוֹשֶׂה,
מַה־שֶּׁיּוּכַל עוֹשֶׂה הוּא.

כְּלֵי־זֶמֶר.

א.

יֵשׁ גַּם יֵשׁ לִי זָקֵן טוֹב, זָקֵן טוֹב,
הוּא גָר בִּקְצֵה הָרְחוֹב;
מַה־שֶּׁאֶחְפֹּץ הוּא לִי עוֹשֶׂה,
מַה־שֶּׁיּוּכַל עוֹשֶׂה הוּא.
עוֹשֶׂה הוּא לִי חָלִיל קָטָן, חָלִיל טוֹב,
הֶחָלִיל מְחַלֵּל כָּךְ:
פְּלִיו־פְּלִיו־פְּלִיו, פְּלִיו־פְּלִי־פְּלִיו,
הֶחָלִיל מְחַלֵּל כָּךְ.
הָבוּ גֹדֶל, הָבוּ גֹדֶל,
כָּבוֹד תְּנוּ לִזְקֵנִי!
חָלִיל קָטָן, חָלִיל טוֹב
הוּא עוֹשֶׂה לְשַׁעַשְׁעֵנִי.

ב.

יֵשׁ גַּם יֵשׁ לִי זָקֵן טוֹב, זָקֵן טוֹב,
הוּא גָר בִּקְצֵה הָרְחוֹב;

מִי שֶׁיִּקְרָא מַהֵר עִבְרִית
דֶּגֶל אֶתֵּן לוֹ.

ג.

אַל נָא תִירָאוּ,
אִם בַּתְּחִלָּה יִקְשֶׁה זֶה מְאֹד;
אַשְׁרֵי מִי שֶׁלָּמַד תּוֹרָה —
מַה לִּיהוּדִי עוֹד?

ד.

עֵת תַּזְקִינוּ, אַף תָּבִינוּ
בָּאוֹתִיּוֹת שָׁם;
תִּרְאוּ כַּמָּה דְמָעוֹת תּוֹכָן
וְכַמָּה נַחֲלֵי דָם.

ה.

עֵת בַּגָּלוּת תִּשְׂאוּ עֻלְּכֶם,
אַף תֵּאָנְחוּ מָר;
בָּאוֹתִיּוֹת אָז תְּבַקְּשׁוּ
נֹחַם מִכָּל צָר.

הָהּ, אֵלִי אֵל צְבָאוֹת, זֶה אֵגֶל הַדִּמְעָה
גַּם אוֹתוֹ בְּכוֹסְךָ, כּוֹס דְּמָעוֹת, נָא שִׂימָה!

אָלֶף־בֵּית.

א.

חֶדֶר קָטֹן צַר וְחָמִים,
וְעַל הַכִּירָה אֵשׁ;
שָׁם הָרַבִּי אֶת תַּלְמִידָיו
יוֹרֶה אָלֶף־בֵּית.

אֶת תּוֹרָתִי, יַלְדֵי חֶמֶד,
שִׁמְעוּ, זִכְרוּ נָא,
אִמְרוּ שֵׁנִית, כָּכָה שֵׁנִית,
קָמֶץ אָלֶף — אָ.

ב.

שִׂימוּ עַיִן, הַטּוּ אֹזֶן,
אֶל הַכָּתוּב פֹּה;

— „אֱמֶת הוּא, בְּנִי, אֱמֶת, כֵּנָה וּקְדוֹשָׁה"
עָנַתְהוּ הוֹרָתוֹ וַתּוֹרֶד אֶת רֹאשָׁהּ.
וַיֶּחֱרַשׁ הַיֶּלֶד וַתִּשְׂרוֹר דְּמִיָּה,
וַיַּחְשֹׁב מַחֲשָׁבוֹת וַיִּשְׁאַל בִּשְׁנִיָּה:
וּמָתַי, הוֹרָתִי, כּוֹס זוּ, כּוֹס הַפְּלָאוֹת,
מָתַי תִּמָּלֵא עַד שְׂפָתָהּ בִּדְמָעוֹת?
אוֹ אוּלַי כָּל דִּמְעָה וְדִמְעָה נִגֶּרֶת
בְּקֶרֶב הַשָּׁנִים הָרַבּוֹת נִחֶרֶת,
אוֹ אוּלַי... אוֹ אוּלַי תַּחְתִּיתָהּ נְקוּבָה?
אָז יִשָּׂא הַיֶּלֶד לְאֵם הָאֲהוּבָה
אֶת עֵינוֹ הַבָּרָה כַּשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַ,
בְּחֶסֶד וְחֶמְלָה וּנְהָרָה נִצַּחַת,
וְאִמּוֹ עֲצוּבָה וְנוּגָה עָמְדָה,
וְדִמְעָה כִּפְנִינָה בְּעֵינָהּ רָעֲדָה...
אֶל שַׂעֲרוֹת הַיֶּלֶד הַפְּנִינָה נָפָלָה,
מִשַּׂעֲרוֹת הַיֶּלֶד עַל מִצְחוֹ נָזָלָה.

הַכּוֹס.

הַגִּידִי לִי, אִמִּי, אֲהוּבַת לְבָבִי,
הַאֱמֶת הַדָּבָר שֶׁסִּפֵּר אֲבִי אָבִי,
כִּי לִפְנֵי אֱלוֹהַּ, בִּמְרוֹמֵי גָבוֹהַּ,
עוֹמֶדֶת מֵעוֹלָם כּוֹס פְּלָאוֹת עֲמֻקָּה,
וּבְכֹל הַמִּתְלָאָה, כָּל צָרָה וּמְצוּקָה
עָדֵינוּ מַגִּיעָה מִיַּד אַכְזָרִיָּה,
מֵעֵינֵי אֱלוֹהַּ אָז דִּמְעָה נוֹדֶדֶת,
נוֹדֶדֶת, וּפְנִימָה הַכּוֹסָה יוֹרֶדֶת.
וְעֵת כּוֹס הַפְּלָאוֹת תִּמָּלֵא בִּדְמָעוֹת,
אָז יָבֹא מָשִׁיחַ כַּבִּיר הָעֲלִילָה,
הוּא הַמָּשִׁיחַ — לִשְׁמוֹ בְּכָל תְּפִלָּה,
בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ וּתְהִלּוֹת נַשְׁמִיעַ;
שֶׁאֵלָיו בַּת עַמִּי זֶה כַּמָּה מְחַכָּה,
מְחַכָּה וּמְחַכָּה וְעֵינָהּ נִמַקָּה?...

*   *   *

הִמַּסּוּ נָא, עֶגְלֵי הַזָּהָב, הִתְעוֹרְרוּ!
יֻשְּׁרוּ הֲדוּרִים לְעֻמְּכֶם הָרָשׁ,
בְּטֶרֶם, מְצוּקִים, כַּמְּלוּנָה תִּתְפּוֹרְרוּ;
מִבְטַחֲכֶם — קוּרֵי עַכָּבִישׁ, בֵּית עָשׁ.

אַל תֹּאמְרוּ „קָטֹנּוּ”, הֲטֶרֶם תִּתְבּוֹנְנוּ
פְּנֵי אֲבִיר יַעֲקֹב הַהֹלְכִים בַּקְּרָב!
מִימֵי זְרֻבָּבֶל יָדֵינוּ לֹא כוֹנְנוּ
מִפְעַל אַדִּירִים כָּמֹהוּ לָרֹב...

מִי בַז לְיוֹם קְטַנּוֹת? הַבּוּז לַמִּתְלוֹצְצִים!
אַמְּצוּ רוּחֵנוּ וְאִתִּים עֲשׂוּ, —
עַד נִשְׁמַע מֵרָאשֵׁי הֶהָרִים מִתְפּוֹצְצִים
קוֹלוֹת יְיָ הַקֹּרְאִים: עֲלוּ!...

וּלְעוֹלָמֵי עַד תִּקְדַּשׁ כָּל דִּמְעָה שֶׁצָּלְלָה
בְּיַם דִּמְעוֹתֵינוּ נְדָבָה לָעָם,
כָּל טִפָּה שֶׁל זֵעַת אַפַּיִם שֶׁסָּלְלָה
דֶּרֶךְ אֲדֹנָי — כַּחֵלֶב וָדָם...

אִם לֹא אֶת־הַטְּפָחוֹת—רַק מַסָּד יִסַּדְתֶּם,
רַב לָכֶם, אַחַי! עֲמַלְכֶם לֹא שָׁוְא!
הַבָּאִים — וּבְנִיתֶם, וְטַחְתֶּם, וְשַׂדְתֶּם,
עַתָּה רַב לָנוּ אִם נָטוּי הַקָּו.

גּוֹי קַו־קָו אֲנַחְנוּ — מִקַּו לְקַו קוֹמְמוּ
שִׁמְמוֹת עוֹלָם וּבְנוּ בִּנְיַן־עַד:
יֵשׁ יוֹם וּמִיָּם עַד יָם יֵצְאוּ יִשְׁתּוֹמְמוּ
לִרְאוֹת מַה פָּעַל קְטֹן גּוֹיִם, עַם נָד...

וְלָמָּה, מְפַגְּרִים, פַּעֲמֵיכֶם כֹּה בוֹשְׁשׁוּ?
הַעֶבֶד יִשְׂרָאֵל הַאִם בְּנֵי מֵרוֹז?
הוֹי, כֹּחוֹת נִפְרָדִים, הִתְלַקְּטוּ, הִתְקוֹשְׁשׁוּ,
עִבְדוּ שְׁכֶם אֶחָד בְּחַיִל וָעֹז!

וּבְעֵת עַל גְּבוּל אַרְצֵנוּ יִתְנַפֵּל חֵיל עַם זָר,
עַל סוּסִי מַהֵר אָעַל, וּבְחֶרֶב אֶפְגּשׁ צָר.
עַד לָנוּ יִפֶן עֹרֶף אוֹ לְשָׁלוֹם יִתֵּן יָד,
אָז יֵדַע יִזְכֹּר נֶצַח אֵת יוּכַל יְהוּדִי קָט!

בִּרְכַּת עָם.

תֶּחֱזַקְנָה יְדֵי כָל אַחֵינוּ הַמְחוֹנְנִים
עַפְרוֹת אַרְצֵנוּ, בַּאֲשֶׁר הֵם שָׁם!
אַל יִפֹּל רוּחֲכֶם, — עַלִּיזִים, מִתְרוֹנְנִים,
בֹּאוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעֶזְרַת הָעָם!

הֵן סְפֹרִים אֲנַחְנוּ אֶת־נִדְכֶם, וְחוֹבְבִים
נִטְפֵי הַדְּמָעוֹת וְזֵעַת הָאַף,
הַיֹּרְדִים כַּטַּל לְיִשְׂרָאֵל, וּמְשׁוֹבְבִים
נַפְשׁוֹ הַנִּלְאָה הַשּׁוֹמָה בַּכַּף.

וְכַאֲשֶׁר הַמּוֹשָׁבוֹת
תַּעֲלֶינָה לִרְבָבוֹת,
יַכִּירוּ הַלְּבָבוֹת
אֶת אֵלֶּה הַגְּאוֹנִים!

יְהוּדִי קָטָן אָנִי.

יְהוּדִי קָטָן אָנִי, אַךְ מָלֵא עֹז וָאֱיָל,
וּגְדוֹלָה אַהֲבָתִי אֶל עַמִּי זֶה הַדָּל —
אֶל עַמִּי גַּם אֶל אַרְצִי שֶׁבְּמֶרְחַקִּים שָׁם,
שָׁם תַּחַת שְׁמֵי הַקֶּדֶם, אֶל תְּכֵלֶת שְׂפַת הַיָּם.

עוֹד שָׁנָה אוֹ שְׁנָתַיִם, הֵן תַּחְלֹף חִישׁ הָעֵת,
שָׁם אֶסַּע, אַף אֶקְנֶה לִי סוּס, מַחֲרֵשָׁה, אֵת.
אָז אֶעֱבֹד אַדְמָתִי, וִיהִי לִי יְבוּל לָרֹב,
גַּם כֶּרֶם לִי אֶטַּע, הַנּוֹתֵן יַיִן טוֹב.

בָּעִיר, רְאוּ, הַכַּלּוֹת,
כָּל־הוֹן הוֹרָן מְבַלּוֹת,
וּמְבַיְּת שׁוֹאֲלוֹת
כָּל־אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדָן;
לִבְנוֹתַי אֶמְצָא חִישׁ,
בִּמְקוֹם מוֹשָׁבֵי אִישׁ,
וְנַדַּן עֵז עִם תַּיִשׁ, —
אֲשֶׁר נִצְּחִי בַּעֲדָן!

ט.

וְעַל כֻּכָּה,
יְהִי זִכְרָם לִבְרָכָה, —
כָּל־הַשָּׁבִים לְצִיּוֹן,
וַהֲרִיסוֹתֶיהָ בּוֹנִים!
גַּם בָּרְכָה, אֱלֹהֵינוּ,
אֶת־תּוֹמְכֵי פּוֹעֲלֵינוּ,
וְעוֹזְרֵי מוֹשְׁבוֹתֵינוּ,
„זְרֻבָּבֶלִים" הָאַחֲרוֹנִים!

ז.

רַעְיָתִי,
עוֹמֶדֶת לְעֶזְרָתִי,
בְּלִי שְׁפָחוֹת זוֹלְלוֹת
הִיא גְבֶרֶת מְאֹד נַעֲלָה!
לֹא תִתְאָו לִרְדִידִים,
לִצְעָדוֹת וְלִצְמִידִים,
לָשׂוּחַ עִם יְדִידִים, —
בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ!
בְּבֵיתִי מִתְעַסֶּקֶת,
לְבָנַי הִיא מֵינֶקֶת,
וְהִיא בְּרִיאָה, מוּצֶקֶת,
וְרַק שָׂמֵחָה וְצָהֳלָה!

ח.

אֶת־בִּתִּי,
הֵן טוֹב לִי תִתִּי
לְאִישׁ עוֹבֵד יָשָׁר,
בְּלִי מֹהַר וְנַדָּן;

אַךְ לִי הֵם נוֹלָדִים,
לַעֲבֹד כַּעֲבָדִים,
וְכָל אַחַד הַיְלָדִים
לְרַוְחָתִי בָּא, אַךְ לָהּ!

ו.

כִּמְוֹתָרוֹת,
אֵין לִי כָּל צָרוֹת,
כִּלְשׁוֹכְנֵי עִיר וָעִיר,
בְּעֵמֶק הַבָּכָא;
שְׂמִיכָתִי זאת, הַבִּיטָה,
תַּצְלַח לִי לְשְׁמִטָּה,
וּלְפִי זאת הַשִּׁטָּה
תְּחִי כָּל הַמִּשְׁפָּחָה;
הַתַּרְנְגוֹל מְקִימִי,
שֶׁמֶשׁ מוֹרֵה יוֹמִי,
וְהַמַּזָּל מְרִימִי
עַל בָּמֳתֵי הַצְלָחָה!

וְאַחַר תַּשְׁלוּמֵי מַס,
וּלְשַׂר הַמַּשְׁקִים פְּרָס,
לוֹ רַק גֵּרָה אַחַת
תִּשָּׁאֵר מֵהַסּוֹבְאִים!
אֲנִי מִכָּל זֶה חָפְשִׁי,
מַס לֹא תֵדַע נַפְשִׁי,
קִמְחִי, צַמְרִי, דִּבְשִׁי,—
לִי הֵם כָּל הַטּוֹבִים!

ה.

לְמַזָּלִי,
אִם עוֹד יֶלֶד בָּא לִי,
יִרְוַח לִי עוֹד יוֹתֵר,
וְאֶקְנֶה עוֹד נַחֲלָה;
בָּעִיר כִּי יִרְבּוּ בָנִים,
הֵם לְהוֹרָם כַּאֲבָנִים,
וְכִי יִגְדְּלוּ בַשָּׁנִים,
יוֹסִיפוּ לוֹ מַחֲלָה;

ג.

עַל הָרוֹכֵל,
לְהַאֲמִין לְכָל־נוֹכֵל,
לְהִתְחָרוֹת, לְהִשְׂתַּכֵּר
כִּי אִם עַל לֶחֶם צָר!
מִתַּשְׁלוּמֵי פֵּרָעוֹן,
הוּא מֻכֶּה בְּשִׁגָּעוֹן,
וְסוֹפוֹ עוֹד לְדֵרָאוֹן,
כִּי יֹאכַל גַּם חֵיל זָר;
אֲנִי רָחוֹק מִקְּרָבוֹת,
מֵעֲרוֹךְ סִפְרֵי־חוֹבוֹת,
מִתַּשְׁלוּמֵי טוֹבוֹת, —
הֲלֹא יָדַי עוֹשׂוֹת בָּר!

ד.

בַּעַל מַרְזֵחַ,
יִשָּׂא מִכָּל קֵרֵחַ,
מִכָּל שׁוֹתֶה שִׁכּוֹר,
כַּעַס וּמַכְאוֹבִים;

הָאֹסֶם מָלֵא בָר,
קָצְרוּ יָדַי, וְלֹא־זָר,
פֹּה עַל אֶרֶץ רַבָּה!

ב.

בָּעֹשֶׁר,
מִי יִחְיֶה בְּיֹשֶׁר,
חַיֵּי שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט,
כָּמֹנִי — הָאִכָּר?
בְּתֵת יָהּ גִּשְׁמֵי בְרָכָה,
מְלֶאכֶת הַצְלָחָה,
אֲלֻמּוֹתַי אוֹלִיכָה,
לְהַחֲיוֹת עוֹלָם בַּבָּר:
כַּסּוֹחֵר, כֶּחָרָשׁ,
כַּמַּלָּח, כַּפָּרָשׁ,
יַחַד עָשִׁיר וָרָשׁ, —
וְכַסְפִּי נָקִי וְיָשָׁר!

וַתַּעַן הַשּׁוֹשַׁנָּה בְּקוֹל מַר כַּלַּעֲנָה:
— „אוֹי לִי, כִּי יָרַדְתִּי שְׁאוֹלָה!
מִצִּיּוֹן אֲנִי, יְהוּדָה שְׁמִי,
וְעַתָּה הִנְנִי בַּגּוֹלָה!".

הַמַּחְרֶשֶׁת.

א.

בְּמַחֲרַשְׁתִּי,
כָּל אָשְׁרִי יָרַשְׁתִּי,
אֶרְאֶה חַיִּים טוֹבִים,
וְלֹא אֶחְסַר מָה בָּהּ!
וּבְקוּמִי מִשְּׁנָתִי,
לֹא תָבֹא דַאֲגָתִי,
לְבַקֵּשׁ אֶת מִחְיָתִי
עַל צָרְכֵי יוֹם הַבָּא:
לְחֹרֶף מוּכָן כְּבָר

נָתַתִּי רֵיחַ נִיחֹחִי.
בְּכֶרֶם הַמֶּלֶךְ הָיִיתִי פּוֹרַחַת,
רוּחַ צַח שָׁאַפְתִּי,
הַחַרְסָה מִמַּעַל בְּקַרְנֶיהָ זוֹרַחַת –
וְעַתָּה בְּיָד נִקְטַפְתִּי.
זֶה קוֹטֵף, זֶה חוֹמֵס, זֶה טוֹרֵף, זֶה רוֹמֵס,
מֵאָז לֹא מָצָאתִי מָנוֹחַ,
גַּלְמוּדָה שׁוֹכֶבֶת, מִמָּטָר נִרְקֶבֶת,
נִרְקֶבֶת עַד אֵין בִּי כֹּחַ!".

בְּעוֹד הַשּׁוֹשַׁנָּה מַר תְּיַלֵּלָה,
עַל אָבְדַן תִּפְאֶרֶת פְּרָחֶיהָ,
וְהִנֵּה מַלְאַךְ יְיָ נִצָּב בַּמְּסִלָּה,
מִמָּרוֹם שֻׁלַּח אֵלֶיהָ.
— „מִי אַתְּ, עֲנִיָּה? מִי אַתְּ, אֻמְלָלָה?
אֵיפֹה הָיִית עַד כֹּה?
מָתַי נִקְטַפְתְּ? יַד מִי בָּךְ חָלָה?
וְעַתָּה מַה לָּךְ פֹּה?".

הַשּׁוֹשַׁנָּה.

עַל אֵם הַדֶּרֶךְ שָׁמָּה מִתְגּוֹלֶלֶת
שׁוֹשַׁנָּה, חַכְלִילַת עֵינָיִם,
נֶהְדֶּפֶת מִסַּעַר, עָלֶהָ נוֹבֶלֶת,
שׁוֹכֶבֶת פֹּה מְיוֹמָיִם.
וְהִיא מִתְחַנֶּנֶת לְכָל נוֹסֵעַ:
„אָנָּא, אִישִׁים, חָנּוּנִי!
שִׁמְרוּ צַעֲדֵיכֶם אוֹתִי מִנְּגוֹעַ,
פֶּן בְּרַגְלֵיכֶם תִּרְמְסוּנִי!
אָנָּא, חָנּוּנִי! מֵעָפָר הֲרִימוּנִי,
פֶּן אֶהְיֶה לְמִרְמַס רַגְלָיִם;
בְּיֶדְכֶם שָׂאוּנִי אֶל עֵדֶן גַּנִּי,
אֶל גַּן מַחְמַד עֵינָיִם!".

„בִּרְאוֹתִי בַּגָּן שׁוֹשַׁנָּה נְטוּעָה,
תִּשְׁתַּפֵּךְ עָלַי נַפְשִׁי וְרוּחִי:
גַּם אָנֹכִי הָיִיתִי מְאֻשָּׁרָה כָּמוֹהָ,

קוֹל הֶחָלִיל מִשְּׂפַת הַנַּחַל—
רוֹעֶה יַשְׁקְ הָעֵדֶר;
קוֹל שִׁיר נָעִים, שִׁירַת עַלְמָה
שָׁם בִּפְנִים הֶחָדֶר,

עֲלֵי שַׁדְמוֹת בָּר וָפֶרִי
אֶעֱבוֹד גַּם אָנֹכִי;
אֶעֱבוֹד, אָשִׁיר, אֶשְׁאַף רוּחַ
אוּלַי יָשׁוּב כֹּחִי!

אֶשְׁכַּח עָצְבִּי, תּוּגַת נַפְשִׁי
עַל תִּקְוֹתַי כָּלוּ;
יָמִים טוֹבִים, חַיֵּי שֶׁקֶט,
נֶגְדִּי עוֹד יִצְהָלוּ.

אַיֵּךְ, אַיֵּךְ, אַדְמַת קֹדֶשׁ,
רוּחִי לָךְ הוֹמִיָּה!
לוּ גַם אַתְּ, גַּם אֲנִי, יַחְדָּו,
נָשׁוּב עוֹד לִתְחִיָּה!

אָז אָעוּפָה, אֶפַּע קָדְמָה,
— שָׁם שָׂר, מֵת הַלֵּוִי —
שָׁם עַל שַׁדְמוֹת בָּר וָפֶרִי
חִישׁ יֶחֱשַׁךְ כְּאֵבִי.

אַיֵּךְ, אַיֵּךְ, אַדְמַת קֹדֶשׁ,
רוּחִי לָךְ הוֹמִיָּה!
אֲוִיר אַרְצֵךְ, חַיֵּי נֶפֶשׁ,
מַרְפֵּא גַם לַגְּוִיָּה.

אֲוִיר אַרְצֵךְ חַיֵּי נֶפֶשׁ,
יָעִיר בִּי הִגָּיוֹן,
מַחֲזוֹת נֹעַם, מַחֲזוֹת קֹדֶשׁ
אֶרְאֶה בַחִזָּיוֹן.

שֶׁמֶשׁ מַזְהִיר הֵאִיר אָרֶץ,
יַבְרִיק טַל עַרְבַיִם;
שִׁיר הָאִכָּר, בָּרִיא, רַעֲנָן,
נִשְׁמַע מֵאַפְסָיִם.

יִשְׁכַּח מֹרֶךְ, רִפְיוֹן גֵּו,
יִשְׁאַף אַךְ נִשְׂגָּבוֹת!

סָבִיב תִּשְׁלַט שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט,
הַס! קוֹל מַשַּׁק כָּנָף...
רוּחַ צַח עַל פְּנֵי עָבַר,
יָנַע גַּם כָּל עָנָף.

הִיא הַחֲסִידָה חַשְׁרַת אֵבֶר
זַכַּת גֵּו כַּסֹּלֶת;
שָׁם בִּמְחוּגָה, הַלְאָה, מַעְלָה
תֶּחֱצֶה יַם הַתְּכֵלֶת!...

הָהּ! מִי יִתֵּן כַּנְפֵי נֶשֶׁר
לִי, גַּם לִי, תּוֹלֵעָה!
אוֹ כְּאָדָם, לוּ אַךְ חָפְשִׁי,
אֵשֵׁב אוֹ אֵצֵאָה.

מַשְׂאַת נַפְשִׁי.

שֶׁמֶשׁ אָבִיב נָטָה יָמָּה,
עַד לִקְצֵה שָׁמָיִם;
זִיו חַכְלִילִי הוּצַק שָׁמָּה,
תַּאֲוָה לָעֵינָיִם.

סָבִיב תִּשְׁלַט שַׁלְוַת הַשֶּׁקֶט,
עָלֶה כַּל יִתְעוֹרֵר;
עַל רֹאשׁ גַּבְנֹן בָּדָד דּוּמָם
יוֹשֵׁב לוֹ הַמְשׁוֹרֵר.

מַה נָּעַמְתָּ תֹּר הָאָבִיב!
הוֹדְךָ מִי יַשְׁמִיעַ!
תִּקְוֹת אֱנוֹשׁ כִּי תָבֹאנָה
יוֹם אֶל יוֹם יַבִּיעַ!

רוּחַ נוֹאָשׁ יָשׁוּב יֶחִי,
יַחֲשֹׁב רֹב מַחֲשָׁבוֹת;

עֵת חַרְבָּם הַבְּרִיקָה,
אָז שָׁתְקָה, הֵדַקָּה
כְּעָפָר רִבְבוֹת צָרֵימוֹ!

כֵּן, עַד עוֹלָם סֶלָה,
לִבֵּנוּ כַּסֶּלַע, —
אַדִּירִים נַחְנוּ כֻּלָּנוּ!
רוֹם, בָּבֶל — חָלָפוּ!
פָּרַס, מָדַי — סָפוּ!
וּבְכָל זֹאת עוֹד חַיִּים אָנוּ!

וּבְגַלֵּי הַחַיִּים,
מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם,
עוֹד רֹב מַמְלָכוֹת יִמָּחוּ;
רַק עַם הִרְבָּה בֶּכִי,
רַק הוּא נֶצַח יֶחִי
וּמְאוֹרָיו נֶצַח יִזְרָחוּ!

גַּם דָּוִד אִתָּמוֹ,
עוֹלֶה עַל כֻּלָּמוֹ,
הוּא גִבּוֹר וּמְשׁוֹרֵר יָחַד:
לוֹ כִּנּוֹר מְשַׂחֲקִים,
לוֹ חִצִּים כַּבְּרָקִים,
לֹא חָת, לֹא יָדַע כָּל־פָּחַד.

גַּם אַחֲרֵי נָפְלֵנוּ,
עֵת חָרְבַּן אַרְצֵנוּ,
עֵת כָּל־מַחֲמַדֵּינוּ שָׁמֵמוּ, —
עוֹד גִּבּוֹרִים קָמוּ,
אוֹיְבֵינוּ הָמָמוּ,
גִּבּוֹרִים מִסַּפֵּר עָצֵמוּ!

הֵן הַחַשְׁמוֹנָאִים,
הִרְעִישׁוּ שָׁמַיִם,
גַּם אֶרֶץ רָגְזָה תַחְתֵּימוֹ;

הַכֹּהֲנִים, הַלְוִיִּם,
וּמְשׁוֹרְרִים, וּנְבִיאִים,
חוֹרְתִי אִמְרֵי אֵל עַל לְוּחַ.

הֵם כִּשְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת,
עַד קֵץ כָּל־הַדּוֹרוֹת,
יָאִירוּ אֶל יוֹשְׁבֵי חָלֶד;
כִּי רָמוּ, נִפְלָאוּ,
לָכֵן לֹא יִגְוָעוּ,
וּבָם יֶהְגֶּה גַּם שָׂב גַּם יָלֶד.

גַּם שָׂרֵי הַצְּבָאוֹת,
כַּכְּפִירִים, כָּאֲרָיוֹת,
בָּנוּ תָּמִיד לֹא חָסֵרוּ:
בָּרָק וִיהוֹשֻׁעַ,
שִׁמְשׁוֹן הַפָּצוּעַ, —
אַף כִּי אֶת־עֵינָיו נִקֵּרוּ;

עַם עוֹלָם.

מַה נִּשְׁמַע לִרְגָעִים,
קוֹל מִכָּל אַפְסָיִם:
„כִּי אָבַל, נָבַל עַמֵּנוּ!
עַצְמָתֵנוּ פַּסָּה,
כָּל־רוּחַ נָמַסָּה, —
אֵין עוֹד חַיִּים בִּלְבָבֵנוּ!“.

הוֹי, שׂוֹנְאֵינוּ הַסּוּ!
הָסִיר אֵיבָה נַסּוּ!
אָז תִּפָּקַחְנָה עֵינֵיכֶם;
אָז תִּרְאוּ, תָּבִינוּ,
תַּשְׂכִּילוּ, תַּאֲמִינוּ,
כִּי נַעֲלִים אָנוּ עֲלֵיכֶם!

לֹא יִירָא כָּל רֶצַח,
לֹא יְכוֹל לָנֶצַח,
עַם מוֹצִיא רֹב אַנְשֵׁי רוּחַ:

רְאֵה נָא מְרִי שִׂיחִי,
נַהֲלֵנִי מְעוֹנָתִי!

חֲמוֹל עָלַי — עֲזוּבָה,
הָשֵׁב לִי דוֹדֶיךָ,
חַגְוֵי סַלְעִי שׁוּבָה,
וְאֶחְסֶה בִּכְנָפֶיךָ!״ —

כֵּן אָזְנִי שָׁמָעָה,
בַּלַּיְלָה יֵל דְּמָמָה,
רֶגֶשׁ יָהּ נִמְלָאָה,
כָּל נְאוֹת אֲדָמָה.

וְעֵת אָזְנִי שׁוֹמַעַת,
קוֹל יוֹנָה הוֹמִיָּה,
נַפְשִׁי מְאֹד יוֹדַעַת, —
בַּת עַמִּי בּוֹכִיָּה!

סָבִיב שְׁתִילֵי זַיִת,
סָבִיב פְּאֵר דוּדָאִים.

אַךְ אָנֹכִי גוֹלָה, —
אָנָה אֶמְצָא בַיִת?
בִּמְעוֹן גְּוֵי סְלָעִי,
עָלָה שָׁמִיר, שַׁיִת!

גַּם הַפֶּרֶס וְהָעָזְנִיָּה,
הֵם לְמִינָם שְׁנַיִם, —
יוֹנָה אַךְ הוֹמִיָּה,
יְחִידָה בֵּין הַחַיִּים.

יַחַד בְּקֵן יִשְׁלָיוּ,
שׁוֹפְכֵי דַם נְקִיִּים, —
תְּמִימִים, הָהּ, יִבְכָּיוּ,
אָבְדָה תִקְוַת עֲנִיִּים!

שׁוּבָה, חַיֵּי רוּחִי!
שׁוּבָה, נֶחָמָתִי!

רָאוּ זֹאת מִנֶּגֶד,
וַיִּרְדְּפוּנִי צָרִים.

מִיּוֹם חָלַף דּוֹדִי,
עֵינִי מְלֵאָה מַיִם, —
בִּלְעָדֶיךָ, הוֹדִי,
לָמָּה לִי חַיִּים?

טוֹב לִי שְׁכוֹן צַלְמָוֶת,
מִנְּדוֹד בְּרַחֲבֵי חָלֶד,
לִקְשֵׁי יוֹם, הַמָּוֶת
לַצָּרָה אָח יִוָּלֵד.

שָׁם צִפֳּרִים שְׁתַּיִם,
פֶּה אֶל פֶּה יִשָּׁקוּ,
מִמֶּתֶק חֵן שְׂפָתַיִם,
צוּף עֵדֶן יִינָקוּ.

שַׁאֲנָן מָצְאוּ בַּיִת,
נִשְׁקַף בֵּין עֳפָאִים,

יוֹנָה הוֹמִיָּה.

„אוֹי, כִּי עֲיֵפָה אָנִי!
אֲנִי אַךְ נֹדֶדֶת,
מִמְּעוֹן חַגְוֵי סְלָעִי,
הוֹי, אֲנִי יוֹרֶדֶת!

סְבִיבִי יָחוּל סַעַר,
בָּדָד אֶדֹּד כָּנָף,
וּבֵין סִבְכֵי יַעַר,
עֲרִירִי אֶבְחַר עָנָף.

דּוֹדִי עֲזָבַנִי,
עֵת כִּי אַפּוֹ חָרָה,
יַעַן הוֹלִיכַנִי
שׁוֹלָל רוּחַ סָרָה.

בָּגַדְתִּי בוֹ בֶּגֶד,
לֶכֶת אַחֲרֵי זָרִים,

לְהַאֲבִיד הָאוֹבֵד, לְדַכֵּא אֶת הַמְדֻכָּא
לִגְזוֹל כִּבְשַׂת הָרָשׁ?...

בְּכוּ בֵית יַעֲקֹב, קִרְעוּ שָׁמַיִם,
וְיִשָּׁמַע נְהִי הָעָם;
תִּסְעַרְנָה הָאֲנָחוֹת וְיִתְפּוֹצְצוּ הַלְּבָבוֹת,
לְבָבוֹת טְבוּלוֹת בַּדָּם!...

כָּבָה מְאוֹרֵנוּ — הֶרְצֵל אֵינֶנּוּ!
גָּדוֹל שִׁבְרֵנוּ כַּיָּם;
מִי יֵלֵךְ לְפָנֵינוּ, יְקוֹמֵם הֲרִיסוֹתֵינוּ,
מִי יִשָּׂא דֶּגֶל הָעָם!

II.

בְּכֵה יִשְׂרָאֵל, הַרְגִּיזוּ שָׁמַיִם,
וְיִשָּׁמַע נְהִי רָעַם,
וְעֵינֵינוּ תִשְׁטוֹפְנָה, וְעֵינֵינוּ תִּדְלוֹפְנָה
נַהֲרֵי נַחֲלֵי דָם.

מָה עֲכַרְתָּנוּ, מָוֶת, וַתִּגְזוֹל נֶפֶשׁ
„הוֹלֵךְ לְפָנֵינוּ" הָרָם;
גָּזַלְתָּ, לֹא חָמַלְתָּ, מֵעַם עָנִי וְאֶבְיוֹן
נִשְׁמַת רוּחַ הָעָם!

וּדְוָיִים וּסְחוּפִים וַעֲרוּמִים נוֹתַרְנוּ —
אֳנִיָּה סוֹעֲרָה בְּלֶב־יָם;
אַיֵּה הַמִּשְׁפָּט, הַצֶּדֶק, הַיֹּשֶׁר,
אֵל נַעֲלֶה, נִשָּׂא וָרָם!

הַאֻמְנָם זוֹ כֹּחֲךָ, שׁוֹפֵט רָמִים,
לְדַכֵּא, לְפוֹצֵץ כָּעָשׁ;

עַל מוֹת הֶרְצֵל

(נולד ו׳ אייר, תר״ב — נפטר כ׳ תמוז, תרס״ד).

I.

טְ הָר־לֵב, גִּבּוֹר בָּעָם,
הָ יָה הֶרְצֵל, מוּרָם מֵעָם:
עַ ל יִשְׂרָאֵל וְעַל תִּקְוָתוֹ,
דָּ אַג תָּמִיד בְּחַיִּים חַיָּתוֹ.
אוֹ י לִי! — צִיּוֹן מְקוֹנֶנֶת,
רְ פָא שִׁבְרִי! — יְרוּשָׁלַיִם מִתְחַנֶּנֶת.

הוֹ י! מֵרֹאשֵׁנוּ נָפְלָה עֲטֶרֶת,
עֵ ין יַעֲקֹב דְּמָעוֹת מְגָרֶת.
רִ אשׁוֹן לְצִיּוֹן, אֶחָד מִבּוֹנֶיהָ,
צִ יּוֹן עָלָיו תְּפָרֵשׂ בְּיָדֶיהָ,
עַ מִּי עֲלֵי הֶרְצֵל יְקוֹנֵן,
לְ שְׁמוֹ, לְזִכְרוֹ, כְּגִבּוֹר יִתְרוֹנֵן.

שְׁבִיב אֵשׁ בְּלִבָּהּ דּוֹלֵק,
כִּי רְדָפָהּ גֵּץ דּוֹלֵק,
אֶת צַוָּארָהּ הוּא מוֹלֵק,
עָלֶיהָ יַד יְנוֹפֵף.

רָאֲתָה בָּנֶיהָ נָעִים *),
מִיּוֹם בָּרַח דּוֹד נָעִים,
לִשְׁכּוֹן עַל שְׁמֵי רְקִיעִים,
וַעֲמוּדָיו יְרוֹפֵף.

אָמַר אוֹיֵב לְכַלֵּה
שׁוֹר, שֶׂה, גְּדִי וּטְלֶה,
וּבֵיתוֹ עֲדָרִים מָלֵא,
יוֹם יוֹם הוֹלֵךְ וְטוֹפֵף.

לְעִיר מְהֻלָּלָה נָאוָה,
הַעֲלֵה אֲסִיר תִּקְוָה,
אָז יָשִׁיר בְּרֹב חֶדְוָה,
וּבְיָדוֹ תוֹף יְתוֹפֵף.

---

*) לשון רבים מן „נע".

מְקוֹם פְּלָגָיו יֶהֱמָיו,
הַעֲמִידוּ שָׁם מִשְׁמָרוֹת!

כָּבוֹד לַאֲדֹנָי וּלְאַרְצֵנוּ,
עַל הַיַּרְדֵּן, עַל הַיַּרְדֵּן,
נָכִין מוֹשָׁבֵנוּ!

יוֹנָה נָדָה.

יוֹנָה נָדָה מִקִּנָּהּ
עַל גּוֹזָלָהּ תְּרַחֵף,
תִּפְרוֹשׂ כָּנָף בִּמְגִינָּה,
בְּאֵין אוֹנִים תְּעוֹפֵף.

שׁוּר גּוֹלָה אֲהָלָה,
אֲהָלָה לִבָּהּ כּוֹסֵף,
בִּזְבוּלָהּ כְּבַתְחִלָּה,
בְּחֵרָה הִסְתּוֹפֵף.

וּמֵעֵץ עַל גְּדוֹתֶיהוּ
יַשְׁמִיעַ עוֹף אֶת זְמִירוֹ —

אֱמוּן עוֹלָם נִשְׁבֵּעַ
לָךְ, אֲדָמָה אֲהוּבָה,
לְרַגְלַיִךְ נִרְצַע,
בַּל תְּהִי עוֹד עֲזוּבָה!

כָּבוֹד לַאֲדֹנָי וּלְאַרְצֵנוּ,
עַל הַיַּרְדֵּן, עַל הַיַּרְדֵּן,
נָכִין מוֹשָׁבֵנוּ!

ג.

מֵאַרְצוֹת הַגּוֹלָה נָעוּפָה,
מִבֵּית עֲבָדִים וּפְרָאִים,
וּבְמֵי הַיַּרְדֵּן נִשְׁטְפָה
חֶרְפַּת נוּדֵנוּ בַּגּוֹיִם —

לַיַּרְדֵּן, לַיַּרְדֵּן, אֵתָיוּ,
וְשִׂימוּ עָלָיו מַעְבָּרוֹת;

מִשְׁמַר הַיַּרְדֵּן.

א.

כִּשְׁאוֹן רַעַם בַּשָּׁמַיִם,
קוֹל אֵל חוֹצֵב לֶהָבוֹת,
קוֹל קוֹרֵא מִירוּשָׁלַיִם:
שׁוּבוּ לְאֶרֶץ אָבוֹת!

לַיַּרְדֵּן, לַיַּרְדֵּן, אֶתָיוּ,
וְשִׂימוּ עָלָיו מַעְבָּרוֹת;
מְקוֹם פְּלָגָיו יֶהֱמָיוּ,
הַעֲמִידוּ שָׁם מִשְׁמָרוֹת!

כָּבוֹד לַאֲדֹנָי וּלְאַרְצֵנוּ,
עַל הַיַּרְדֵּן, עַל הַיַּרְדֵּן,
נָכִין מוֹשָׁבֵנוּ!

ב.

כָּל עוֹד בִּפְנִינֵי גַּלֵּיהוּ,
יִפְרֹשׂ דַּג סְנַפִּירוֹ,

עֲנִיָּה סֹעֲרָה, אֻמַּת יִשְׂרָאֵל,
תִּשָּׂא עֵינֶיהָ לְכָל בָּנֶיהָ.

זֹאת הָאֻמָּה הַנֶּאֱמָנָה,
זֹאת הָאֻמָּה הָאַלְמָנָה,
אֲשֶׁר עַד זִקְנָה וְשֵׂיבָה,
עַד עוֹלָם הִיא רַעֲנָנָה.

זֹאת אַלְמָנַת בַּת יִשְׂרָאֵל,
תִּשָּׂא נַפְשָׁהּ, תִּשָּׂא עֵינֶיהָ:
מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרָהּ?
עֶזְרָהּ — מֵעִם כָּל בָּנֶיהָ

פֵּרְשָׂה צִיּוֹן אֶת יָדֶיהָ
לְחַבֵּק אֶת כָּל בָּנֶיהָ,
הַשָּׁבִים אֶל עַמָּהּ וּשְׂפָתָהּ,
הַשָּׁבִים אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיהָ.

בֵּית הַיּוֹצֵר הוּא וּנְפָשׁוֹת לָךְ יַעַשׂ...
מַה־נִּבְהַלְתְּ? מַה־תֵּבְכִּי עֵינֵךְ מִכַּעַשׂ?

מַה־תִּבְכִּי, תִּתְפַּלְּצִי, אֵם רַחֲמָנִיָּה?
לִקְרַאת נְחָשִׁים הָלְכוּ פַּעַם בְּפַעַם,
וּפְרִי כַחַשׁ אָכְלוּ, פָּקוּ פְלִילִיָּה,
וּבְעֶצֶב תֵּלְדִי בָנִים בְּסֵתֶר רַעַם,
פְּקֻדַּת אֱלֹהִים הִיא בָּנָה צִיּוֹן בְּדָמִים —
וּבְדָמַיִךְ חֲיִי לְהָבִיא צֶדֶק עוֹלָמִים!

הִקָּבְצוּ אַחַי.

הִקָּבְצוּ אַחַי בְּנֵי יַעֲקֹב,
כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁם הַגָּדוֹל יִשְׂרָאֵל,
הִקָּבְצוּ אֶל קְהִלַּת יַעֲקֹב,
אֶל אִמְּכֶם, אֶל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל!

פֵּרְשָׂה צִיּוֹן אֶת יָדֶיהָ,
פֵּרְשָׂה — לַכֹּל, לְכָל יְלָדֶיהָ, —

אִתִּי מִלְּבָנוֹן מֵהֲרֵךְ מֹרִיָּה
קוּמִי וָבֹאִי אֶל עֵמֶק הַבָּכָא,
וּרְאִי מִתּוֹךְ יֵעוֹרוּ מִנְּשִׁיָּה,
וּרְאִי מִתּוֹךְ מִתְחַזְּקִים בַּמַּעֲרָכָה,
טַל חֶרְמוֹן וּצְרִי גִלְעָד הֵם יִקָּחוּ,
נְפָשׁוֹת פֹּרְחוֹת יָשִׁיבוּ, רוּחַ יִפָּחוּ —.

מַה תֶּהֱמִי, תִּשְׁתּוֹחֲחִי, אִם לֹא נְחָמָה!
כִּי כָשַׁל כֹּחָם וִידֵיהֶם תִּרְפֶּינָה,
וּכְבָר עָיְפָה נַפְשָׁם, רוּחָם נִפְעָמָה,
וְהַמְּלָאכָה הַרְבֵּה וּרְחָבָה, מִי יַשְׁלִימֶנָּה?
הֵרָגְעִי! עֶדְרֵי מַעֲרָכָה לֹא יִצְעָרוּ,
חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים בָּנִים לָךְ יִצָּרוּ!

הֲתִרְאִי שָׁם בִּקְעָה סוּגָה בַּסָּלַע?
וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת, אֲבָנִים וְכֵלִים:
כּוּר בַּרְזֶל, כּוּר עֹנִי, מִזְרֶה וָקֶלַע,
תַּעַר הַסּוֹפֵר, מַפֵּץ הַלְמוּת עֲמֵלִים —

כִּי לַיְלָה כַּיּוֹם
נַחְנוּ עַל מִשְׁמוֹרוֹת!

מִשִּׁיר צִיּוֹן.

קוּמִי נָא אִמִּי, אַתְּ צִיּוֹן אֹבֶדֶת,
בָּנַיִךְ מִמֶּרְחָק שָׁבִים אֵלָיִךְ;
עוּרִי נָא, אוֹרִי, אַתְּ מַלְכָּה בּוֹדֶדֶת,
עַמֵּךְ לָךְ יֵתֵא, הוּא נוֹשֵׂא כֵּלָיִךְ,
וּכְבָר נִשָּׂא נִסֵּךְ, הוּנַף הַדֶּגֶל,
יַבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ, כָּל לֵב יָגֶל.

בָּנַיִךְ בּוֹנַיִךְ הֲרִסֹתַיִךְ יָקִימוּ,
אַדְמָתֵךְ יְחַדְּשׁוּ וִיחַזְּקוּ הַבֶּדֶק;
בָּנַיִךְ נְבוֹנַיִךְ סִפְרָתֵךְ יָרִימוּ,
יִשְׂאוּ דֵּעֵךְ וְרוּחֵךְ וִיבַשְּׂרוּ צֶדֶק;
חֹבְבַיִךְ נוֹעֲצִים לִמְצֹא לָךְ כֹּפֶר,
נִדָּחַיִךְ רָצִים לְדָרְשֵׁךְ מֵעַל סֵפֶר.

מקהלה:

הָלְאָה יַרְדֵּן, הָלְאָה זְרוֹם!
עֵדִים שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת,
כִּי לַיְלָה כַּיּוֹם
נַחְנוּ עַל מִשְׁמוֹרוֹת.

ג.

הָלְאָה, יַרְדֵּן, הָלְאָה זוֹל,
יֶהֱמוּ מִשְׁבָּרֶיךָ!
נַתֵּק מוֹסֵרוֹת, שַׁבֵּר עֹל
שָׂמוּ עָלֶיךָ;
קָבְרֵם שָׁם בִּגְדוֹת הַחוֹל
וְהַרְעֵם בְּגַלֶּיךָ;
בְּנֵי יַעֲקֹב יִשְׁמְעוּ הַקּוֹל —
יָבוֹאוּ לְעֶזְרָתֶךָ.

מקהלה:

גַּל לְגַל, תְּהוֹם לִתְהוֹם
יְסַפֵּר אָז הַקּוֹרוֹת,

מְסִלַּת צִיּוֹן לָנוּ סֹל, —
נֵלְכָה אַחֲרֶיךָ!

מקהלה:

הָלְאָה, יַרְדֵּן, הָלְאָה זְרוֹם,
תִּכָּתֵב זֹאת לַדּוֹרוֹת,
כִּי לַיְלָה כַּיּוֹם
נֵלְכָה עַל מִשְׁמוֹרוֹת.

ב.

הָלְאָה, יַרְדֵּן, הָלְאָה זְרוֹם
לְיָם הַמֶּלַח שָׁמָּה!
גַּל לְגַל, תְּהוֹם לִתְהוֹם,
יְסַפְּרוּ בִּדְמָמָה:
מִמִּזְרָח, יָם, צָפוֹן, דָּרוֹם,
יִתְאַסְּפוּ אַחִים שָׁמָּה,
עוֹד בְּאַרְצְךָ נִהְיֶה לְאוֹם—
וַאֲלֻמָּתֵנוּ קָמָה.

כְּאַנְחַת אֵם רַחֲמָנִיָּה,
עַל אָבְדַן יְחִידָהּ מְבַכָּה...

מֵחָרְבוֹת הַר צִיּוֹן הִקְשַׁבְתִּי:
אֵי נָוִי? אֵי עַמִּי סְגֻלָּתִי?!
אוֹי לִי, כִּי בֵיתִי הֶחֱרַבְתִּי,
וּבָנַי הִגְלֵיתִי מֵאַדְמָתִי!

הַיַּרְדֵּן.

א.

הָלְאָה, יַרְדֵּן, הָלְאָה זוֹל!
יֶהֱמוּ גַלֶּיךָ,
עֲלֵי גְדוֹתֶיךָ שְׁטוֹף וָגֹל
חֶלְאַת אַרְצֶךָ;
כְּקוֹל רַעַם הַרְעֵם קוֹל
בַּהֲמוֹן מֵימֶיךָ,

וַעֲנָנִים נִפְזָרִים בִּדְמָמָה
מִתְלַקְּטִים בְּשׁוּלֵי שָׁמֶיהָ,
כִּמְקוֹנְנִים יִסְעוּ בָּרָמָה
לִשְׁפּוֹךְ דִּמְעוֹתָם עָלֶיהָ.

וּסְבִיבַי, הָהּ, שִׁמְמוֹת־עוֹלָם,
כְּשִׁמְמוֹת עַמִּי בָּעַמִּים.
בְּנֵי יַנְשׁוּף יְיֵלִילוּ בְקוֹלָם,
בֵּין גַּלִּים וְעִיִּים נְשַׁמִּים...

תַּנִּים יִבְכּוּ הַשְּׁאִיָּה,
בְּנוֹת יַעֲנָה — כָּל הַר וְכָל גֶּבַע,
עִמָּם בַּת־צִיּוֹן בּוֹכִיָּה,
עִמָּם — כָּל תּוֹצְאוֹת הַטֶּבַע.

וְעִמָּם אָז אַנְחַת תַּאֲנִיָּה,
דְּמָמָה וְקוֹל בְּכִיָּה דַקָּה.

עַל חָרְבוֹת צִיּוֹן.

עָלִיתִי בַּלַּיְלָה עַל מִטָּתִי,
נֶאֱחַזְתִּי בִּזְרוֹעוֹת הַשֵּׁנָה,
וְעַל כַּנְפֵי חִזָּיוֹן בִּשְׁנָתִי
נִשֵּׂאתִי וָאֵדֶא צִיּוֹנָה.

אֶל צִיּוֹן לֶב־עַמִּי, הָיִיתִי,
בָּהּ קָשׁוּר בַּעֲבוֹתִים לְבָבִי,
בָּאתִי עַל כְּרוּב בַּת־שִׁירָתִי
בַּלַּיְלָה בַּחֲלוֹם עַל מִשְׁכָּבִי.

רוֹעֶדֶת הַלְּבָנָה הַזַּכָּה,
עֵת הִיא אֶל צִיּוֹן נִבָּטָה,
עֵין הַשָּׁמַיִם כִּמְבַכָּה,
כִּי נָגַע עַד שָׁמַיִם מִשְׁפָּטָהּ...

בְּשַׂדְמוֹת בֵּית לֶחֶם.

בְּשַׁדְמוֹת בֵּית לֶחֶם, בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה,
עֲלֵי־קֶבֶר קְדוּמִים תְּאַבֵּל מַצֶּבֶת;
וּבְבֹא חֲצוֹת לַיְלָה, מֵאֶרֶץ עֵיפָתָה
תַּעֲלֶה יְפַת־מַרְאֶה, בֵּית קִבְרָהּ עֹזֶבֶת.

אֶל יַרְדֵּן מִזְרָחָה דּוּמָם צוֹעֶדֶת,
אֶל גַּלֵּי מֵי קֹדֶשׁ דּוּמָם צוֹפִיָּה;
מֵעֵינָהּ הַיָּפָה דִּמְעָה יוֹרֶדֶת,
אֶל גַּלֵּי מֵי קֹדֶשׁ מְפַכִּים דּוּמִיָּה.

וְדִמְעָה אַחַר דִּמְעָה חֶרֶשׁ נוֹזֶלֶת,
אֵין בְּכִי וַאֲנָחָה — וּדְמָעוֹת נִגָּרוּ;
וְדִמְעָה אַחַר דִּמְעָה לַיַּרְדֵּן נוֹפֶלֶת,
וּבְסֵתֶר מַיִם יִשְׁטְפוּ, יִנָּהֲרוּ...

שִׁיר הַשִּׁירִים שָׁם שָׁר וּמְשָׁלָיו הִבִּיעַ,
אַף קוֹל הַקֹּהֶלֶת הִשְׁמִיעַ?

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ שֶׁרָוְתָה דָמֵנוּ,
עֵת גָּבַר הָאוֹיֵב וַיֶּרֶב חֲלָלֵינוּ;
הַמִּקְדָּשׁ שָׁם עָלָה כָּלִיל הַשָּׁמַיִם,
וִיתוֹמִים הָיִינוּ, נִשְׁפַּכְנוּ כַּמַּיִם?

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ, לָהּ כָּל תּוֹחַלְתֵּנוּ,
עוֹד שָׁמָּה בַּקֹּדֶשׁ יַזְקִינוּ שָׁרָשֵׁינוּ;
עַל עַמָּהּ הַמְּרֻדָּף הִיא נוּגָה נִשְׁקָפָה,
נַפְשֵׁנוּ הַמָּרָה לָהּ כָּלְתָה, נִכְסָפָה?

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ, הִיא תִפְקֹד בָּנֶיהָ,
נִדְחֵי צִ י תְּאֱסֹף, תִּשָּׂא בִּכְנָפֶיהָ, —
עֵת יָבֹא בֶּן־דָּוִד — מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ,
וִיחַדֵּשׁ יָמֵינוּ; יִשְׁעֵנוּ יַפְרִיחַ?...

עִם הָאָבוֹת שָׁם דִּבֶּר בַּחֲזוֹן הַלָּיִל,
וּבְחִירָיו שָׁם הָלְכוּ מֵחַיִל אֶל חָיִל?

הֲיַדַעְתֶּם הָאָרֶץ, לָהּ עַמּוֹ הִסִּיעַ
אֲבִי הַנְּבִיאִים, עַד הַגְּבוּל הִגִּיעַ —
שָׁוְא לַעֲבוֹר הַיַּרְדֵּן הִתְחַנֵּן לֶאֱלוֹהַּ,
רַק רָאָה מֵרָחוֹק, מֵהַר הַגָּבוֹהַּ?

הֲיַדַעְתֶּם הָאָרֶץ, שִׁבְטֵי־יָהּ יָרֵשׁוּ,
וּבְמִלְחֲמוֹת תְּנוּפָה שָׁם חַרְבָּם לָטָשׁוּ;
וּמְשִׁיחֵי־אֵל שָׁם עַל כִּסְאוֹתָם יָשָׁבוּ,
וּנְבִיאִים לַהֲבוֹת־אֵשׁ מִשְׁפָּתָם חָצָבוּ?

הֲיַדַעְתֶּם הָאָרֶץ, שָׁם שׁוֹרֵר הַמֶּלֶךְ,
אוֹיְבָיו הִכָּה לֶחִי, הֶעֱבִירָם בַּשֶּׁלַח;
כָּל אֶבֶן מִקִּיר שָׁם גְּבוּרוֹתָיו תַּבִּיעַ,
כָּל כֵּפִים מֵעֵץ שָׁם מִזְמוֹרָיו יָרִיעַ?

הֲיַדַעְתֶּם הָאָרֶץ, שָׁם שַׁעַר שָׁמַיִם
בָּנָה מֶלֶךְ חָכָם בִּתְבוּנַת כַּפַּיִם;

אֶרֶץ הַצְּבִי.

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ, שָׁם רִמּוֹן פּוֹרֵחַ,
וּפְרִי עֵץ הָדָר בְּעֳפָאִים זוֹרֵחַ;
רוּחַ חֵן יַחֲלֹף עַל שַׁפְרִיר שָׁמַיִם,
שָׁם תָּמָר וַהֲדַס רוֹם יִשְׂאוּ כַפַּיִם?

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ, שָׁם גֶּפֶן אַדֶּרֶת
תַּאֲרִיךְ בַּדֶּיהָ, תַּבְשִׁיל עִנְּבֵי תִפְאֶרֶת;
הַתְּאֵנָה שָׁם תִּפְרַח אַף תַּחֲנֹט פַּגֶּיהָ,
הָאַלָּה כַּחַיִל תָּשִׁית צֵל עֲנָפֶיהָ?

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ בַּרְזֶל אֲבָנֶיהָ,
שֶׁמֶן, חָלָב וּדְבַשׁ יָזוּבוּ צוּרֶיהָ,
אֶרֶץ צֹאן וּבָקָר, כָּל מֶגֶד שָׁמַיִם,
עֲיָנוֹת וּתְהוֹמוֹת נַהֲרֵי נַחֲלֵי מָיִם?

הַיְדַעְתֶּם הָאָרֶץ, בָּהּ בָּחַר אֱלוֹהַּ,
עָלֶיהָ לַבְּקָרִים יָרַד מִגָּבוֹהַּ;

אַל טַל וְאַל מָטָר...

אַל טַל וְאַל מָטָר — דִּמְעֵי יַרְטִיבוּ,
צִיּוֹן, אֶת הָרָרָיִךְ;
לֹא אֵשׁ וָשֶׁמֶשׁ — דָּמֵינוּ יַאְדִּימוּ,
צִיּוֹן, אֶת שָׁמַיִךְ.

וְאֵד יַעֲלֶה מִדִּמְעוֹת עֵינֵינוּ,
וְהָיָה לִמְטַר שָׁמָיִם;
וּמֵי מְנוּחוֹת יַרְגִּיעוּ רוּחֵנוּ,
אֶת רוּחַ אֲבֵלֵי יְרוּשָׁלָיִם.

נֹחַם לָנֶפֶשׁ, דֶּמַע עֵינָיִם,
וּמַרְפֵּא לְרוּחַ נִשְׁבָּרֶת;
לְנִדְכְּאֵי לֵב יְאַמֵּץ יָדָיִם,
וְיַשְׁבִּיחַ נֶפֶשׁ סוֹעָרֶת.

פְּרָחִים וּבְשָׂמִים שְׁלַל רֵיחוֹת מַשְׁפִּיעִים
לְמַכְבִּיר, תַּמָּתִי, לָךְ יָדַי תָּבֵאנָה.

לְזֵר אֶקְלַע אוֹתָם – אָנוּדָה מֶרְחַקִּים,
לְנַהֲרוֹת בָּבֶל, לְכֹל מֵימֵי אֲדָמָה
אֵרֵד, אַרְטִיבָה נִצָּנָיו הָרַכִּים –
מֵעַל חַלּוֹנֵךְ אֶתְלֶנּוּ לָךְ שָׁמָּה.

עֵת אֵין אוֹר שֶׁמֶשׁ, בְּיוֹם סַגְרִיר וָשׁוֹאָה,
עָנָן וַעֲרָפֶל שָׁמַיִם יָעִיבוּ,
נַפְשֵׁךְ עֲצוּבָה, רוּחֵךְ אָז כֵּהָה –
צִבְעֵי הַזֵּר אָז עֵינַיִךְ יַרְהִיבוּ;

וְעֵת הַיּוֹם בָּהִיר וְכַצִּפּוֹר תָּשִׁירִי,
קַוֵּי הַשֶּׁמֶשׁ אֶל חֶדְרֵךְ יַחְדֹּרוּ
וְנִטְפֵי הַמַּיִם עַל זֵרֵךְ יַזְהִירוּ –
תִּבְכִּי, עֵת הַמְּעוֹת הַגּוֹלִים תִּזְכְּרִי.

זֵר פְּרָחִים.

קֵדְמָה, אֶל אֶרֶץ הַפְּלָאוֹת אֶדּוֹדָה,
אָבוֹא בַּלְּבָנוֹן הַנּוֹרָא, הַיָּפֶה —
אַרְזֵי אֵל שְׂרִידִים עוֹד שָׁם יַעֲמֹדוּ,
עָלִים אֲחָדִים מֵהֶם לָךְ אֶקְטֹפָה.

אֵרֵד בֵּית־לֶחֶם, בְּשָׂדֶיהָ מִסָּבִיב —
שָׁם עוֹדוֹ נַעַר שָׁר שִׁירִים נִפְלָאִים
דָּוִד הָרוֹעֶה, בִּרְעוֹתוֹ צֹאן אָבִיו —
שָׁם לָךְ אֶאֱסֹף אֲגֻדַּת דּוּדָאִים.

אֶל הַר הַזֵּיתִים, אֶל גַּנָּיו גַּם אָבוֹא —
שָׁם עֲלֵי זַיִת לָךְ אֶקַּח רַעֲנַנִּים:
אֵרְדָה הַשָּׁרוֹן, הָעֵמֶק הַנָּאוֶה —
שָׁם לָךְ, יָפָתִי, אֶלְקְטָה שׁוֹשַׁנִּים.

מִן הַר הַכַּרְמֶל, הַנֶּחְמָד לִנְבִיאִים,
מִן הַר הַמּוֹר וּמִגִּבְעַת הַלְּבוֹנָה —

שֶׁבְּצִפָּרְנֵיהֶם אֶת בְּשַׂרְכֶם גָּרְדוּ;
רַב לָכֶם בֶּכִי, דַּי לָכֶם אֲנָחָה!
קוּמוּ, הִתְאוֹשְׁשׁוּ — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

הֲתִשְׁמְעוּ, אַחִים, אֶת קוֹל בְּנֵי עַמֵּנוּ,
דַּי לָנוּ חֲלוֹמוֹת, הַשֵּׁנָה חָלָפָה!
אַדִּיר חֶפְצֵנוּ — לָשׁוּב אֶל אַרְצֵנוּ,
מָקוֹם שָׁם הַגְּאוּלָּה לָנוּ נִשְׁקָפָה,
אַךְ שָׁמָּה הַנַּחֲלָה וְהָרְוָחָה!
זֹאת תְּשׁוּבָתֵנוּ — מִזְרָחָה! מִזְרָחָה!

דַּי לָנוּ לִפְנוֹת לְחֶזְיוֹנוֹת הַנִּבְעָרִים,
חָפֶשׁ גַּם אַחֲוָה, בָּם צָדוּ לִבֵּנוּ;
נוֹכַחְנוּ דַעַת, כִּי לֹא מֵהַזָּרִים
אַךְ מִיָּדֵינוּ תָּבֹא תְּשׁוּעָתֵנוּ!
אַךְ בְּאֶרֶץ הַצְּבִי, אַךְ שָׁמָּה הָרְוָחָה!
לְצִיּוֹן, לִיהוּדָה! — מִזְרָחָה! מִזְרָחָה!

רַק לִי זִכְרָה נָעִים
וּבִשְׁמָהּ טוּב טָעַם:
„צִיּוֹן!” אִם רַק אַזְכִּיר —
לִבִּי הֹלֶם־פָּעַם!

מִזְרָחָה!

קוּמוּ הַגּוֹלִים, עֻלְּכֶם הָסִירוּ!
שֶׁמֶשׁ הָאָבִיב זָרְחָה עֲלֵיכֶם!
מִשְּׁנַת הַגָּלוּת הִתְעוֹרְרוּ, הָעִירוּ!
פִּתְחוּ עֵינֵיכֶם, הָרִימוּ רָאשֵׁיכֶם!
הָבִינוּ, כִּי לֹא פֹה תִּמְצְאוּ הָרְוָחָה,
לְכוּ וְנֵלְכָה שָׁמָּה — מִזְרָחָה, מִזְרָחָה!

עִזְבוּ הַגֵּיטוֹ, הַמְּקוֹמוֹת הַצָּרִים,
בָּם שְׁנוֹת אַלְפַּיִם חַיֵּיכֶם אָבָדוּ,
גָּרְשׁוּ מֵעֲלֵיכֶם אֶת רִבְבוֹת הַנְּשָׁרִים,

אַךְ מַה־יּוֹדְעִים אֵלֶּה
שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ?
חֲזוּת־נַפְשִׁי אֶשְׁמַע —
מַה־מִּזָּר לִשְׁמֹעַ?

נַפְשִׁי לִי מַגֶּדֶת,
אוֹמְרוֹת כָּל עַצְמוֹתַי,
כִּי הִיא חֵלֶק מִנִּי,
צֶלַע מִצַּלְעוֹתַי!

נַפְשִׁי לִי מַגֶּדֶת,
כִּי רַק בָּהּ תִּקְוָתִי,
וּבְנִשְׁמָתָהּ יַחַד
קְשׁוּרָה גַּם נִשְׁמָתִי!

עַל כֵּן לִי בַּחַיִּים
בִּלְתָּהּ אֵין שַׁעֲשׁוּעִים,
רַק עָלֶיהָ תָּמִיד
הַרְבֵּה לִי גַּעְגּוּעִים...

אִם גַּם לִי תַאֲמִינוּ,
אַךְ הֲלֹא תִשְׁתָּאוּ,
כִּי אֶת מַשְׂאַת־נַפְשִׁי
עֵינַי עוֹד לֹא רָאוּ?

יָמִים יַפְרִידוּנוּ,
מֶרְחָק רַב בֵּינֵינוּ;
אַךְ מַה־קְּרוֹבִים אָנוּ —
קְרוֹבִים לְבוֹתֵינוּ!

אִם לֹא חֲזִיתִיהָ,
אַךְ הֵן אַכִּירֶנָּה,
עֵינַי אִם לֹא רָאוּ,
רוּחִי הֵן יֶחֱזֶנָּה!

אוֹמְרִים לִי—הִיא שְׁחוֹרָה,
אוֹמְרִים לִי — הִיא נָאוָה,
אֵלֶּה — כִּי הִיא דַלָּה,
אֵלֶּה — כִּי נִשְׂגָּבָה.

עַל מִזְבַּח אַהֲבַת עַמָּם אֶת־נַפְשָׁם יַקְרִיבוּ!
לָשֵׂאת בְּעוֹל מַשָּׂאָהּ,
לִסְבֹּל עָמָל וּתְלָאָה,
לְמַעַן סַקֵּל כָּל אַבְנֵי נֶגֶף וְצוּרֵי מִכְשֵׁלָה;
לִבְנוֹת עֹז חוֹמָתָהּ,
כְּעֶזְרָא וְתִרְשָׁתָא,
וּשְׁמָם יִנּוֹן כְּשֵׁם עֶזְרָא עַד דּוֹר אַחֲרוֹן סֶלָה.

אֲהוּבָתִי.

אָבֹה תֹאבוּ דַעַת,
מִי הִיא אֲהוּבָתִי?
מִי הִיא בַת־הַקֶּסֶם,
גָּזְלָה אֶת־שַׁלְוָתִי?

אַךְ מָה אֹמַר, אַחַי,
מַה־לָּכֶם אַגִּידָה,
אִם אֲסַפֵּר, תֹּאמְרוּ,
כִּי אָחוּדָה חִידָה.

שׁוּבְנָה שְׁנוֹת קְדוּמִים,
שַׁבְתִּי לִימֵי עֲלוּמִים,
הָלְאָה בִּגְדֵי אֶבְלִי! הָבוּ מַכְלְלִי!
נִמְלָא כָּל אַרְמוֹנִי,
הֶאָח! מָה רַב שְׂשׂוֹנִי!
בָּנַי, בְּגִיל וּתְרוּעָה, שָׁבוּ לִגְבוּלִי;
פְּרִי בִטְנָה אֵם הוֹבֶקֶת,
בְּדִמְעוֹת גִּיל נוֹשֶׁקֶת,
פֹּה תַחֲלֹצְנָה עַצְמוֹתֵיכֶם אוֹרְחֵי קְרָאֵי שֵׁם;
בְּצִלִּי שַׁאֲנַנִּים,
תִּרְווּ מַעֲדַנִּים,
לְשֻׁלְחַן זָרִים אַל תְּצַפּוּ, בִּלְתִּי אֲרוּחַת אֵם.

הֵן אֵלֶּה שָׁבֵי גוֹלָה,
יְבָרֵךְ זִכְרָם סֶלָה,
פְּאֵר בֵּית תַּחְכְּמוֹנָם עַתָּה יַעֲזֹבוּ;
מַשְׂכִּילִים בְּכָל תּוּשִׁיָּה,
רַבֵּי הָעֲלִילִיָּה,

גֵּזֶל מִשְׁפָּט יַאַלְצֻמוּ עֲלוֹת מֵעֵמֶק בָּבָא;
לוּלֵא יַד מַדְהֵבָה,
שָׁכְבוּ לְמַעֲצֵבָה,
וְאֶבֶן פִּנָּה לְמוּסָדוֹת עוֹד לֹא הוּנָחָה.

אוֹיְבַי לִי יִלְעָגוּ,
כִּי שָׁבֵי גוֹלָה שָׁגוּ:
„הַמֵאֵלֶּה מְתֵי מִסְפָּר עֶדְנָה תִהְיֶה לִי?
הַהֵם יִבְנוּ נֶהֱרָסוֹת?
יְשַׁכְלְלוּ הַשָּׁתוֹת,
יָרִימוּ קֶרֶן יִשְׁעִי, הוֹדִי וְחֵילִי?".
הַבִּיטוּ נַהֲרוֹת אֵיתָן,
כְּמַעְיָן קָטָן צֵאתָן,
כְּחוּט הַשָּׁנִי מְפַכִּים מַיִם, עֲדֵי גָאֹה גָּאוּ;
וּפְלָגִים מִכָּל רוּחַ,
אֶל־פִּיהוּ יַגִּיחַ,
וְאַלְפֵי תָרְנֵי צִי אַדִּירָיו רוֹם יִתְנַשָּׂאוּ.

רָאִיתִי אֶת־לֹא פִלַּלְתִּי,
בָּנַי אֲשֶׁר גִּדַּלְתִּי,
מַחֲמַדַּי, יַקִּירַי, אֶת־אִמָּם פּוֹקְדִים.
חָלְפוּ שְׁנוֹת אֲלָפִים,
נוֹאַשְׁתִּי כְּבָר מֵחַיִּים,
וַאֲנִי שְׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה, — בָּנַי יְצָאוּנִי;
סַפְּרוּ לִי הַתְּלָאָה,
בַּגּוֹלָה אֶתְכֶם מְצָאָה,
וּשְׁלוֹם אֲחֵיכֶם, בֵּית יְהוּדָה, הֲלֹא תוֹדִיעוּנִי.

אַל תֵּרָגְנוּ וְאַל תִּירָאוּ,
כִּי דַּרְכֵי אֵל נִפְלָאוּ,
בְּטֶרֶם יָאִיר שַׁחַר תִּגְדַּל חֶשְׁכַּת לָיִל;
בְּמִצְרַיִם כָּזֹאת קָרָה,
אֶל־מֹשֶׁה זָעֲקוּ מָרָה,
לַחֲצָם טֶרֶם כָּלָה, עוֹד הִגְבִּיר חָיִל;
צָר יְעַוֵּת צִדְקָתָם,
וּבָזֹאת יָחִישׁ גְּאוּלָּתָם,

יִיבַשׁ לְבָבִי מֵחֹלִי, מֵעֹנִי, —
אִם תִּיבַשׁ עַל שִׁבְרֵךְ דִּמְעָתִי הַחַמָּה...

יֵהָרֵס בֵּית חָמְרִי, תְּהִי נַפְשִׁי לִכְלִמָּה
אִם יָסוּר מֵעֵינַי מַרְאֵה הֲרִיסוּתֵךְ,
יְהִי גְּרוֹנִי כַּמָּק, אֱכוֹל עָשׁ וְרִמָּה,
אִם קוֹלִי לֹא אֶשָּׂא לִבְכּוֹת עֱנוּתֵךְ...

לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ, צִיּוֹן, לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ תַּמָּתִי!
אַתְּ, עֵת אֶזְכְּרָה, תּוֹחַלְתִּי וְשִׂבְרִי
וְעֵת הַכֹּל אֶשְׁכָּחָה — אַתְּ שְׁאֵרִית נִשְׁמָתִי
וְצִיּוֹן, אַתְּ צִיּוֹן, תְּהִי עֲלֵי קִבְרִי!

שִׁיבַת צִיּוֹן.

מַה־זֹּאת עֵינַי תִּרְאֶינָה!
כַּיּוֹנִים תְּעוּפֶינָה,
יוֹסֵף וּבִנְיָמִין עַל דַּלְתוֹתַי שׁוֹקְדִים;

וְאַחַי הָעוֹבְדִים, הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה,
הֲקָצְרוּ בְרִנָּה הָעֹמֶר? —
מִי יִתֶּן־לִי אֵבֶר וְעָפְתִּי אֶל אֶרֶץ
בָּהּ יָנֵץ הַשָּׁקֵד, הַתֹּמֶר!

שָׁלוֹם שׁוּבֵךְ, צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת,
מֵאֲרָצוֹת הַחַמּוֹת לְחַלּוֹנִי, —
שָׁלוֹם רָב שׁוּבֵךְ, צִפּוֹרָה יְקָרָה,
צַהֲלִי נָא קוֹלֵךְ וְרַנֵּנִי!

אִם אֶשְׁכָּחֵךְ!

צִיּוֹן תַּמָּתִי, צִיּוֹן חֶמְדָּתִי,
לָךְ נַפְשִׁי מֵרָחוֹק הוֹמִיָּה:
תִּשְׁכַּח יְמִינִי אִם אֶשְׁכָּחֵךְ, יָפָתִי,
עַד תֶּאְטַר בּוֹר קִבְרִי עָלַי פִּיהָ.

תִּדְבַּק עַד מוֹתִי לְחִכִּי לְשׁוֹנִי,
אִם לֹא אֶזְכְּרֵכִי, בַּת צִיּוֹן הַנְּשַׁמָּה!

הֲיֵרֵד כִּפְנִינִים הַטַּל עַל הַר חֶרְמוֹן,
אִם יֵרֵד וְיִפֹּל כִּדְמָעוֹת?
וּמַה שְׁלוֹם הַיַּרְדֵּן, שֶׁמֵּימָיו יִנְהָרוּ
כַּשֶּׁמֶן — שֶׁחָלְקוּ מַחֲמָאוֹת?

אִם עַב הֶעָנָן עַל הַרְרֵי צִיּוֹן,
עוֹד לֹא תִפְרֹשׂ עֲלָטָה צַלְמָוֶת?
— סַפְּרִי, צִפּוֹרִי, מֵאֶרֶץ בָּהּ מָצְאוּ
אֲבוֹתַי הַחַיִּים, הַמָּוֶת...

הַאִם לֹא נָבְלוּ הַפְּרָחִים שֶׁתַּלְתִּי,
כַּאֲשֶׁר נָבַלְתִּי אָנֹכִי?
אֶזְכְּרָה יָמִים כָּהֵמָּה פָּרַחְתִּי,
אַךְ עַתָּה זָקַנְתִּי, סָר כֹּחִי...

סַפְּרִי, צִפּוֹרִי, סוֹד שִׂיחַ כָּל שִׁירַי,
וּמַה לָּךְ טַרְפֵּיהֶם לָחָשׁוּ?
הֲבִשְּׂרוּ נִחוּמִים, אִם קִוּוּ לְיָמִים
פְּרִימוֹ כַּלְּבָנוֹן יִרְעָשׁוּ?...

הֲתִשְׂאִי לִי שָׁלוֹם מֵאַחַי בְּצִיּוֹן,
מֵאַחַי הָרְחוֹקִים, הַקְּרוֹבִים?
הוֹי, מְאֻשָּׁרִים! הֲיֵדְעוּ יָדֹעַ
כִּי אֶסְבֹּל, הוֹי, אֶסְבֹּל מַכְאוֹבִים?

הֲיֵדְעוּ יָדֹעַ מָה רַבּוּ פֹה שׂוֹטְנַי,
מָה רַבִּים, הוֹי רַבִּים לִי קָמִים?
— זַמְּרִי, צִפּוֹרִי, נִפְלָאוֹת מֵאֶרֶץ,
הָאָבִיב בָּהּ יִנְוֶה עוֹלָמִים...

הֲתִשְׂאִי לִי שָׁלוֹם מִזִּמְרַת הָאָרֶץ,
מֵעֵמֶק, מִגַּיְא, מֵרֹאשׁ הָרִים?
הֲרִחַם, הֲנִחַם אֲדֹנָי אֶת צִיּוֹן,
אִם עוֹדָהּ עֲזוּבָה לַקְּבָרִים?

וְעֵמֶק הַשָּׁרוֹן וְגִבְעַת הַלְּבוֹנָה —
הֲיִתְּנוּ אֶת מוֹרָם, אֶת נִרְדָּם?
הַהֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ הַיָּשֵׁב בַּיְּעָרִים,
הַלְּבָנוֹן הַיָּשֵׁן, הַנִּרְדָּם?

בְּעַד עַמֵּנוּ, בְּעַד אַרְצֵנוּ,
חִזְקוּ וְנִתְחַזְּקָה.
אַל נָא יָבֹא מֹרֶךְ בָּנוּ
מִפְּנֵי חֶרֶב יוֹנָה —
נִקַּח נָא מַה שֶׁלָּנוּ;
נִשָּׂא נֵס צִיּוֹנָה!

אֶל הַצִּפּוֹר.

שָׁלוֹם שׁוּבֵךְ, צִפּוֹרָה נֶחְמֶדֶת,
מֵאַרְצוֹת הַחַמּוֹת לְחַלּוֹנִי —
אֶל קוֹלֵךְ כִּי עָרֵב, מַה נַּפְשִׁי כָלָתָה,
בַּחֹרֶף בְּעֵת עֲזַבְתִּנִי!

זַמְּרִי, סַפֵּרִי, צִפּוֹרִי יְקָרָה,
מֵאֶרֶץ מֶרְחַקִּים נִפְלָאוֹת;
הֲגַם שָׁם בָּאָרֶץ הַחַמָּה, הַיָּפָה,
תִּרְבֶּינָה הָרָעוֹת, הַתְּלָאוֹת?

יַחַד נֵלְכָה נָא נָשׁוּבָה
אַרְצָה אֲבוֹתֵינוּ,
אֶל אַרְצֵנוּ הָאֲהוּבָה,
עֶרֶשׂ יַלְדוּתֵנוּ.

ב.

שׁוּבוּ, שׁוּבוּ מִמֶּרְחַקִּים
אַרְצָה, אֶרֶץ אָבוֹת,
נוּסוּ, נוּסוּ מִמַּעֲמַקִּים,
בְּעֶזְרַת שׁוֹכֵן עֲרָבוֹת.
אָז עַם נִהְיֶה כְּמוֹ הָיִינוּ,
מֶנּוּ יָחֵד פִּנָּה,
אָז אַךְ שְׂחוֹק יִמָּלֵא פִּינוּ
וּלְשׁוֹנֵנוּ — רִנָּה.

ג.

רוּחַ יוֹאָב תַּלְבִּישֵׁנוּ
רוּחַ גְּבוּרַת צְדָקָה,

נִשְׁבַּעֲ, הַכְּבָלִים לְשַׁבֵּר לִרְסִיסִים,
כַּהֲסִירָם מֵעַל יָדַיִם הַכְּבוּלוֹת;
לִפְרֹק מִמֶּנּוּ עֹל הַמְּעִיקִים וְהַלּוֹחֲצִים,
לַעֲזֹב הַגָּלוּת וּפִנּוֹת הָאֲפֵלוֹת.

גַּם לִפְנֵי הַגִּיעֵנוּ אֶל הַמַּטָּרָה,
פֹּה אִם נָמוּתָה בְּאֶמְצַע הַמְּגַמָּה, —
אֲזַי לַאֲחֵרִים רוּחֵנוּ נִמְסָרָה,
מְקוֹמֵנוּ לְמַלֵּא בַּמִּלְחָמָה.

נֵס צִיּוֹנָה.

א.

שְׂאוּ צִיּוֹנָה נֵס וָדֶגֶל
דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה —
מִי בָרֶכֶב, מִי בָרֶגֶל,
נֵעָשׂ נָא לַאֲגֻדָּה.

הַשְּׁבוּעָה

(של „פועלי ציון" — מנגינה „דיא שבועה").

יָדֵינוּ לְצַד מִזְרָח נָרִים וְנִשָּׁבֵעָה
בְּצִיּוֹן, בְּדִגְלָהּ וּבְאַרְצָהּ הַיְקָרָה;
בְּכָל אֲשֶׁר נֶאֱהַב וּבְכָל אֲשֶׁר נוֹקִירָה,
בְּחֶרֶב גִּבּוֹרֵינוּ אֲשֶׁר נִשְׁבָּרָה.

בְּהִיסְטוֹרְיַת עַמֵּנוּ אֲשֶׁר נִכְתָּבָה
בְּדִמְעוֹת עֵינֵינוּ וּבְדַם בְּשָׂרֵנוּ;
בְּכָל אֲשֶׁר נִשְׁבַּע עַמֵּנוּ לְחַבְּבָה,
לְהִלָּחֵם בַּעֲדוֹ בְּאֹמֶץ לִבֵּנוּ.

נִשָּׁבֵעַ, הַשָּׁאֵר אוֹהֲבִים וְנֶאֱמָנִים,
נִשְׁקֵנוּ לֹא לְהַשְׁלִיךְ מִיָּדֵינוּ;
עַד אֲשֶׁר נִהְיֶה חָפְשִׁים וּבְנֵי חוֹרִים,
לִחְיוֹת חַיֵּי שַׁלְוָה וְהַשְׁקֵט בְּאַרְצֵנוּ.

אֶהֱבֵךְ, אֶתְאַוֵּךְ,
אַתְּ סֵמֶל־אַהֲבָתִי!

לָךְ נַפְשִׁי, רִגְשׁוֹתַי
תְּעַרְגְּנָה, תִּכְלֶינָה;
לָךְ נִטְפוֹת דִּמְעוֹתַי,
אַנְחוֹתַי תְּהִימֶנָּה.

אִוִּיתִיךְ, אֲהוּבָה,
אֶהֱבֵךְ, עֲזוּבָה;
אַתְּ חֶלְקִי, מְנָת כּוֹסִי,
חֶרְדָּתִי, שַׁלְוָתִי,
אַתְּ אֶבְלִי, מְשׂוֹשִׂי,
יֵאוּשִׁי, תִּקְוָתִי!

בַּעֲפָרֵךְ זֶה כָּל־נֹעַם,
בָּךְ עֵין־אֵל לַמָּאוֹר,
בָּךְ כָּל־אֶבֶן — שֹׁהַם,
כָּל אָבָק—כֶּתֶם טָהוֹר.

כָּל עֵץ בָּךְ עֵץ הַחַיִּים,
כָּל עֵשֶׂב - צֳרִי כָּל מַכָּה,
צוּף — כָּל יוּבַל מַיִם,
כָּל רוּחַ – תְּפִלָּה זַכָּה.

בָּךְ כָּל גֵּיא חִזָּיוֹן,
כָּל הַר — לָאֵל הִגָּיוֹן;
וְכֻלָּךְ סֵפֶר נָעִים,
צִיּוּרִים לֵאלֹהָיִךְ;
בָּךְ שִׁירָיו הַנִּפְלָאִים
וּכְתָבוֹ — נָחְנוּ עָלָיִךְ.

בַּת צִיּוֹן אֲהָבֵךְ,
אַתְּ חֶלְדִּי, נִשְׁמָתִי;

כָּךְ, אֲהוּבָה, מַחְשַׁךְ אַיִן
יָאִירוּ גַם הַצְּלָלִים!

יָפָתִי, מַה־נִּפְלָאִים
שְׁמֵי סַפִּיר עַל הָרָיִךְ,
מַה־נָּאווּ רָאשֵׁי סְלָעִים
כִּי יַעַנְדוּ אוֹר כּוֹכָבָיִךְ!

עַל ראשָׁם יָהֵל נִצְחָם,
עֲטֶרֶת שׁוֹכֵן רָמִים;
בְּחַגְוֵיהֶם, קִמְטֵי מִצְחָם,
כָּמוּס סוֹד עוֹלָמִים.

מֵעֶדְנוֹ פִּרְחֵי מוֹר,
מִשָּׁמָיו אֲבָקַת־אוֹר,
וְדִמְעַת גִּיל מֵעֵינוֹ
לָקַח צוּר יְצָרֵךְ,
וְאוֹתָם בְּעֵת רְצוֹנוֹ
לָשׁ — וַיְהִי עֲפָרֵךְ.

חֶרְדָּתִי, שַׁלְוָתִי,
אַתְּ אֶבְלִי וּמְשׂוֹשִׂי,
יֵאוּשִׁי, תִּקְוָתִי!

אַתְּ צֶלֶם דְּמוּת הַטֹּהַר,
צֶלֶם אֵל עֹשֵׂךְ,
עַד עוֹלָם עֶדְנַת־נֹעַר
לֹא תָסוּר מֵעַל פָּנַיִךְ!

אַתְּ אֶרֶץ שִׁיר נֶחְמָדָה,
אֶרֶץ פְּרִי וּפְרָחִים,
בְּנֵצַח הַתּוֹלָדָה —
אַתְּ אֲבִיב נְצָחִים!

מַה־נֶּהְדָּרוּ, יְרוּשָׁלַיִם,
מְאוֹרַיִךְ בַּשָּׁמַיִם!
אוֹר מָתוֹק מַרְהִיב עַיִן
יִשְׁתַּפֵּךְ בָּךְ כִּנְחָלִים;

עַד יְרַחֵם יְיָ צֹאן מַרְעִיתוֹ,
עַד לַאֲסוּרִים יִקְרָא דְרוֹר, —
גַּם אַתְּ אָז, צִיּוֹן, עִיר מַלְכוּתוֹ,
מְשׂוֹשׂ עוֹלָם תִּהְיִי לְדוֹר וָדוֹר!

אִוִּיתִיךְ!

בַּת צִיּוֹן, אֶהָבֵךְ!
אַתְּ חֶלְדִּי, נִשְׁמָתִי!
אֶהָבֵךְ, אֶתְאַוֵּךְ,
אַתְּ סֶמֶל־אַהֲבָתִי!

לָךְ נַפְשִׁי, רִגְשׁוֹתַי,
תַּעֲרֹגְנָה, תִּכְלֶינָה;
לָךְ נִטְפוֹת דִּמְעוֹתַי,
אַנְחוֹתַי תְּהִימֶנָּה!

אִוִּיתִיךְ, אֲהוּבָה!
אֶהָבֵךְ, עֲזוּבָה!
אַתְּ חֶלְקִי, מְנָת־כּוֹסִי,

אֶל כָּל קַצְוֵי אֶרֶץ שְׂאִי נָא עֵינָיִם:
אֵיפֹה לֹא נִדְּחוּ בָנַיִךְ שָׁם?
הֲיֵשׁ צַר וּמָצוֹק תַּחַת הַשָּׁמָיִם,
לֹא שָׁלְחוּ יָדָם לְרָעָה בָם? —

כִּי אֶזְכְּרֵךְ, צִיּוֹן, כִּי אֶזְכֹּר נִפְלֵךְ,
אֶזְעַק מָרָה: „עַד מָתַי, אֵל?!",
אַיֵּה הֲדָרֵךְ וְהוֹד חֶבְלֵךְ? —
סָפוּ, עָפוּ, כְּמוֹ יָעוּף צֵל!

אַךְ בְּלֵב כָּל עַמֵּךְ, בְּכָל קַצְוֵי תֵבֵל,
עוֹד חָקוּק זִכְרֵךְ בְּאֵשׁ וָדָם,
בִּבְכִי תַמְרוּרִים, בִּנְהִי וָאֵבֶל,
שְׁמֵךְ יַזְכִּירוּ מִיָּם עַד יָם.

בְּשֵׁם כָּל עַמֵּךְ, בְּכָל מוֹשְׁבוֹתָם,
נִשְׁבַּעְנוּ לָךְ, צִיּוֹן, בְּדִמְעוֹת חֹם
כִּי עַל לֵב כֻּלָּנוּ תִּהְי כַחוֹתָם,
לֹא תִנָּשִׁי מֶנּוּ לַיְלָה וָיוֹם.

נָפַלְתְּ בַּת־יְהוּדָה, לָאָרֶץ הִגַּעַתְּ,
נָפַלְתְּ מִמָּרוֹם אֶל עִמְקֵי תְהוֹם;
מִמְּרוֹם הָרֵי אֹשֶׁר, לְפָנִים הוֹפַעַתְּ,
אֶל מַעֲמַקֵּי שְׁאוֹל הָשְׁלַכְתְּ הַיּוֹם!

סְגֻלָּה הָיִית בְּכַף אֱלֹהָיִךְ,
נַעֲלֵית, נִשֵּׂאת עַל כַּנְפֵי כְּרוּב;
שְׁכוּלָה אֵיךְ אַתְּ בְּכַף אוֹיְבָיִךְ,
נִדְחַפְתְּ, נִרְדַּפְתְּ אֶל פּוּט וְלוּב.

אַדְמַת קֹדֶשׁ, צִיּוֹן וִירוּשָׁלָיִם,
בְּרֶגֶל גַּאֲוָה אֵיךְ יִרְמֹס צָר;
אֵיךְ יַעֲמֹד בֶּן־נֵכָר, אִי־שָׁמָיִם,
בְּמָקוֹם צִוִּיתָ לֹא יִקְרַב זָר! —

עַד אָנָה, יְיָ, עַד אָנָה, נֶצַח,
צָרֵי יַעֲקֹב יִרְבּוּ שֹׁד?
עַד אָנָה אוֹיְבִי יָרִים מֵצַח?
עַד אָן עַל עַמְּךָ יַעֲרִימוּ סוֹד?!

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים מְנַשְּׁקִים עָבֵי־רוֹם
שָׁם בִּמְקוֹם בַּיַּרְדֵּן שֹׁטְפִים גַּלֵּי־תְהוֹם,
בִּמְקוֹם עֲפַר אֲבוֹתַי דּוּמָם מֻנָּח שָׁם,
אֶרֶץ שֶׁהַמַּכְבִּים הִשְׁקוּהָ נַחֲלֵי דָם.
צְבִי אֲרָצוֹת, שֶׁעַל תְּכֵלֶת יַם הַחוֹף,
אֶרֶץ קֶדֶם הוּא לִי זֶה יְפֵי־הַנּוֹף.

צִיּוֹן, צִיּוֹן!

צִיּוֹן, צִיּוֹן, עִיר אֱלֹהֵינוּ,
מַה גָּדוֹל שִׁבְרֵךְ, מִי יִרְפָּא לָךְ!
מַה נּוֹרָאָה מְאֹד דְּבִיר קָדְשֵׁנוּ,
יַד אֱלוֹהַּ אֲשֶׁר נָגְעָה בָךְ!

כָּל עַם וָעָם, עִיר וּמְדִינָה,
יַחֲלִיפוּ כֹחַ מִיּוֹם אֶל יוֹם, —
וְאַתְּ וְעַמֵּךְ, מֵאָז וְעַד הֵנָּה,
פְּלָאִים תֵּרְדוּ מִתְּהוֹם אֶל תְּהוֹם!

אַךְ בְּצִיּוֹן נִשְׁאַר לְעוֹלְמֵי־עַד הַלֵּב,
לְמִזְרַח־שֶׁמֶשׁ תִּכְלֶה בַּת־עֵינִי מִכְּאֵב,
בִּתְפִלָּתִי אֶפְנֶה לְמִזְרַח זֶה הַחוֹף,
כִּי אֵל יְשִׁיבֵנִי אֶל יְפֵה־הַנּוֹף.

אוּלָם אִם בִּגְזֵרַת גּוֹרָלִי זֶה הַמַּר,
עֵינַי תִּסָּגַרְנָה פֹּה עַל אַדְמַת זָר —
גְּוִי אָז הוֹרִידוּ אֶל אֲפֵל הַבּוֹר,
וְהַטּוּ נָא אֶת פָּנַי אֶל מִזְרַח הָאוֹר.
רֹאשִׁי יָנַח לְעֵבֶר תְּכֵלֶת יַם־הַחוֹף,
אֶל צִיּוֹן מוֹלַדְתִּי, אֶל יְפֵה־הַנּוֹף.

שָׁם אֶחֱכֶּה דוּמָם עַד בּוֹא עֵת־קֵץ לִי,
שֶׁעֲוֹן אֲבוֹתַי יְכֻפַּר כָּלִיל בִּי;
עַד שֶׁהַתַּרְעֵלָה תְּמַלֵּא אֶת הַכּוֹס,
וּמָשִׁיחַ יָבוֹא וְיָרִים אֶת הַנֵּס.
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה יָשִׁיב אָז לַסּוֹף,
אֶת הָעָם הַנּוֹדֵד אֶל יְפֵה־הַנּוֹף.

ט.

שִׁמְעוּ, אַחַי, בְּאַרְצוֹת נוּדְכֶם
אֶת קוֹל אַחַד חוֹזֵינוּ:
כִּי רַק עִם אַחֲרוֹן הַיְּהוּדִי
גַּם אַחֲרִית תִּקְוָתֵנוּ!

עוד לא אבדה . . .

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים.

שָׁם בִּמְקוֹם אֲרָזִים מְנַשְּׁקִים עֲבֵי־רוֹם,
שָׁם בִּמְקוֹם בַּיַּרְדֵּן שׁוֹטְפִים גַּלֵּי־תְהוֹם,
בִּמְקוֹם עֲפַר אֲבוֹתַי דּוּמָם מֻנָּח שָׁם,
אֶרֶץ שֶׁהַמַּכְּבִים הִשְׁקוּהָ נַחֲלֵי דָם.
צְבִי אֲרָצוֹת, שֶׁעַל תְּכֵלֶת יַם הַחוֹף,
אֶרֶץ קֶדֶם הוּא לִי, זֶה יְפֵה־נוֹף.

וְאִם בִּידֵי אַכְזָרִים גֹּרַשְׁתִּי מִשָּׁם,
וּמֵאָז אָנוּדָה מֵעַם אֶל עָם —

ו.

כָּל עוֹד דְּמָעוֹת טְהוֹרוֹת
מֵעֵין בַּת עַמִּי נוֹזְלוֹת,
וְלִבְכּוֹת לְצִיּוֹן בְּרֹאשׁ אַשְׁמוּרוֹת
עוֹד תָּקוּם בַּחֲצִי הַלֵּילוֹת –

עוד לא אבדה...

ז.

כָּל עוֹד נִטְפֵי דַם בְּעוֹרְקֵינוּ
רָצוֹא וָשׁוֹב יִזֹּלוּ,
וַעֲלֵי קִבְרוֹת אֲבוֹתֵינוּ
עוֹד אֶגְלֵי טַל יִפֹּלוּ —

עוד לא אבדה...

ח.

כָּל עוֹד רֶגֶשׁ אַהֲבַת הַלְּאוֹם
בְּלֵב הַיְּהוּדִי פּוֹעֵם,
עוֹד נוּכַל קַוּוֹת גַּם הַיּוֹם.
כִּי יְרַחֲמֵנוּ אֵל זוֹעֵם.

עוד לא אבדה...

ג.

כָּל עוֹד חוֹמַת מַחֲמַדֵּנוּ
לְעֵינֵינוּ מוֹפַעַת,
וְעַל חֻרְבַּן מִקְדָּשֵׁנוּ
עַיִן אַחַת עוֹד דּוֹמַעַת —

עוד לא אבדה...

ד.

כָּל עוֹד מֵי הַיַּרְדֵּן בְּגָאוֹן
מְלֹא גְדוֹתָיו יִזֹּלוּ,
וּלְיָם כִּנֶּרֶת בְּשָׁאוֹן
בְּקוֹל הֲמוּלָּה יִפֹּלוּ —

עוד לא אבדה...

ה.

כָּל עוֹד שָׁמָּה עֲלֵי דְרָכַיִם
שַׁעַר יֻכַּת שְׁאִיָּה,
וּבֵין חָרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם
עוֹד בַּת צִיּוֹן בּוֹכִיָּה —

עוד לא אבדה...

הַתִּקְוָה.

א.

כָּל עוֹד בַּלֵּבָב פְּנִימָה,
נֶפֶשׁ יְהוּדִי הוֹמִיָּה,
וּלְפַאֲתֵי מִזְרָח קָדִימָה
עַיִן לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה —
עוֹד לֹא אָבְדָה תִּקְוָתֵנוּ,
הַתִּקְוָה הַנּוֹשָׁנָה:
לָשׁוּב לְאֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ,
לָעִיר בָּהּ דָּוִד חָנָה.

ב.

כָּל עוֹד דְּמָעוֹת מֵעֵינֵינוּ
יִזְּלוּ כְּגֶשֶׁם נְדָבוֹת,
וּרְבָבוֹת מִבְּנֵי עַמֵּנוּ
עוֹד הוֹלְכִים עַל קִבְרֵי אָבוֹת —
עוד לא אבדה...

עמוד

ציוניסטישע און פאלקס-לידער:

עמוד

שירים שונים:

עמוד

עמוד

שירי חג:

שירי עם:

אינהאלטס־פערצייכניס

שירי ציון:

עמוד

קבוצת שירים

ענטהאלט

ציון און פאלקס-ליעדער

אין העברעאיש, אידיש
און ענגליש

מיט נאָטען

צווייטע אויפלאַגע

Hebrew Publishing Company
50 Eldridge Street New York
1918

Jewish National and Zion Songs

קבוצת שירים